UNIVERSITETET I BERGEN
Det juridiske fakultet

Innkalling til møte i Studieutvalget ved Det juridiske fakultet

Tirsdag 17. juni 2014 kl. 09:15.
Møterom 546

Innkalles:
Asbjørn Strandbakken (leder)
Magne Strandberg (a)
Anneken Sperr (a)
Maria Vea Lund (b)
- - vara for Kjersti Bakke Sørensen (c)

Peder Karijord (d)
Emilie Melbø Kristoffersen (d)

Sekretær: johanne.spjelkavik@jurfa.uib.no

Neste møte: Over sommeren

Sak 36/14	Orienteringssaker
1	Protokoll fra SU 13. mai. Godkjent på sirkulasjon 16. mai. ***OBS – ekstern lenke – må lastes ned separat.***
2	Fullmaktsvedtak a. JUS134 Rettshistorie og komparativ rett. Eksamensordning V14 – kombinasjon med JUS243 Allmenn formuerett. Fullmaktsvedtakene fås ved henvendelse til Johanne.spjelkavik@jurfa.uib.no De publiseres også sammen med innkallingen på Studieutvalgets nettside: http://www.uib.no/jur/om-fakultetet/styrer-og-utvalg-ved-det-juridiske-fakultet/studieutvalget/innkallinger-og-protokoller-2013
3	Nytt midlertidig toårig masterprogram i rettsvitenskap. Fakultetsstyresak til uttalelse i Studieutvalget på sirkulasjon 3. – 10. juni 2014, vedtatt i Fakultetsstyret 11. juni.
4	Spørreundersøkelse om arbeidsgrupper. a. Rapport til Studieutvalget: Evaluering av arbeidsgrupper på 1. og 2. studieår b. Tilbakemelding fra arbeidsgruppelederne c. Presentasjon av resultat av spørreundersøkelse
5	Evaluering av 3. studieår a. Resultat av evaluering b. Samlerapport uten kommentarer
6	**Vedtak i Den sentrale klagenemnden 7. november 2013, 30. januar, 10. mars, 10. april 2014** **30. januar 2014** 64/12-del1: Begjæring om utsatt iverksettelse av vedtak om utestengelse tatt til følge. (2012/7512) 64/12-del2: Klage over vedtak om at institusjonen ikke dekker advokatkostnader ved anke til lagmannsretten over sak om utvisning etter Universitets- og høyskoleloven § 4-8, jf. § 4-7. **Klagen tas ikke til følge.** (2012/7512) **10. mars 2014** 11/14: Klage over avslag på søknad om femte eksamensforsøk i et obligatorisk emne. **Ikke medhold.** (2013/12774) **10. april 2014** 7/14: ***NB: Saken krever særlig varsomhet med hensyn til anonymitet/vern.*** Fusk, jf. Universitets- og høyskoleloven § 4-7 nr. 1 bokstav a): "ved hjelp av […] uredelig

	opptreden har skaffet seg adgang til å gå opp til vedkommende eksamen eller prøve […]. **Annullering av eksamen og utestengelse V14 og H14.** 14/14: Ulovlig innarbeidet hjelpemiddel til eksamen. **Annullering av eksamen og ett semester utestengelse**. (2013/14095) 16/14: Tekstsammenfall i skriftlige arbeider. **Annullering av kursgodkjenning, eksamen bortfaller**. (2013/13297) 17/14: Tekstsammenfall i skriftlige arbeider. **Annullering av kursgodkjenning og eksamen**. (2014/1464) 18/14: Tekstsammenfall i skriftlige arbeider. **Annullering av kursgodkjenning og eksamen**. (2014/1463) 19/14: Tekstsammenfall i skriftlige arbeider. **Annullering av kursgodkjenning og eksamen**. (2014/1458) 20/14: Tekstsammenfall i skriftlige arbeider. **Annullering av kursgodkjenning og eksamen**. (2014/1465) 22/14: Klage over avslag på søknad om gjentak av bestått eksamen til kontinuasjonseksamen. Ikke medhold. (2014/804) 23/14: Ulovlig hjelpemiddel til eksamen (hefte med notater). **Annullering av eksamen.** (2014/1450) 25/14: Klage over avslag på søknad om vurderingsmelding etter fristen. **Ikke medhold.** (2014/2317) Vedtakene er unntatt offentlighet og inngår ikke i utsendelsen her. De kan lastes ned herfra http://vedlegg.uib.no/?id=e45823b15c85a7704082d129c095c8a6 i 30 dager fra 11. juni.
7	Rettslig uklarhet med hensyn til rett til godskriving av masteroppgave ved UiB. Saken behandles av fakultetets ledelse/administrasjon.
Sak 37/14	**Saker til drøftelse/høring/uttalelse**
1 ***SU uttaler***	JUS242 Rettergang Kursrapport Studieutvalget uttrykker tilfredshet med at det nye opplegget for straff- og prosessfagene synes å fungere godt. Kursansvarlige har lagt et betydelig arbeid i å tilrettelegge for dette, og skal ha honnør for det. Om "skriving og kommentering": SU vil oppfordre kursansvarlige til å studere det arrangementet som er gjort på JUS241 Strafferett for å få til noe mer skriving med begrensete ressurser. Dersom det kan ha overføringsverdi til JUS242 Rettergang, vil SU imøtese en søknad om en slik ordning. De tekniske problemene med kurspåmelding, følges opp av administrasjonen. Spørsmål fra studenter etter "klarere og mer utfyllende læringsmål": Det er viktig at læringsmålene gir klare føringer med hensyn til hvordan måloppnåelsen ser ut. På den annen side skal den ikke være så detaljert at de er nærliggende å lese den antitetisk – det gjelder særlig så langt ute i studiet som fjerde studieår. SU merker seg en god oppsummering i notatets punkt 5. Det er heldig at de punktene man ikke tar sikte på å endre, også nevnes og begrunnes slik det er gjort med hensyn til hovedlitteratur. Kursrapporten tyder på at kurset er i et godt spor, og at det vil utvikles videre i riktig retning.
2 ***SU uttaler***	Frivillig skriving i JUS241 Strafferett. Forslag fra kursansvarlig Erling Johannes Husabø. Studieutvalget anser forslaget for å være i god overensstemmelse med en målsetning om økt studentkontakt og oppfølging på fjerde studieår. Utvalget anbefaler at fakultetet prøver å finne dekning for tiltaket kommende studieår, og at tiltaket innarbeides i ordinære undervisningsbudsjetter
3 ***SU uttaler***	JUS114 Juridisk metode Kursrapport Studieutvalget ønsker ny kursansvarlig velkommen, og sier seg tilfreds med at kurset er gjennomført på en god måte. SU vil igjen prøve å virke til at standarden på seminarrommene opprettholdes på et forsvarlig nivå, helst med litt margin. SU har forståelse for de spesiellle forholdene som gjør seg gjeldende når ny kursansvarlig skal gjøre kurset til "sitt", og ser fram til framtidige rapporteringer.

	Rapportens punkt 5 gir konstruktive signaler om det videre arbeidet.
4	JUS121 Norske og internasjonale rettslige institusjoner. Kursrapport
SU uttaler	Studieutvalget sier seg meget tilfreds med vellykket gjennomføring av JUS121 Norske og internasjonale rettslige institusjoner. Kurset har generelt vært sett som krevende – det er ingen grunn til å beklage at et kurs er krevende, men det stiller store krav til organisering og innsats også fra lærernes side. Dette ser ut til å være tatt hånd om på en god måte av kursansvarlig. Særlig bemerker studieutvalget at det er heldig at rapporten påpeker tiltak som er gjort siden i fjor, og som tenkes gjort i det kommende året.
	Vedtakssaker
Sak 38/14	Utgår
Vedtaksforslag	
Sak 39/14	EXFAC Juridisk forprøve Revisjon av emnebeskrivelse. Forslag fra emneansvarlig.
Vedtaksforslag	Emnebeskrivelsen for EXFAC Juridisk forprøve endres som foreslått
Sak 40/14	JUS281-2-A Comparative Constitutional Law og JUS283-2-A Arbitration Theory and Practice. Forslag til endringer i arbeidskrav/prøvingsformer.
Vedtaksforslag	Emnebeskrivelser for JUS281-2-A Comparative Constitutional Law og JUS283-2-A Arbitration Theory and Practice endres som foreslått.
Sak 41/14	JUS251-1-A Arbeidslivets rett, JUS251-2-A Grunnleggende arbeidsrett, JUS251-2-B Arbeidsrett fordypning. Endring i litteraturliste. Forslag fra emneansvarlig Tine Eidsvaag.
Vedtaksforslag	Litteraturlisten i JUS251-1-A Arbeidslivets rett, JUS251-2-A Grunnleggende arbeidsrett, JUS251-2-B Arbeidsrett fordypning endres som foreslått.
Sak 42/14	Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet i Bergen § 2-6 nr. 1. Forslag til endring av vilkår for permisjon.
Vedtaksforslag	§ 2-6 nr. 1 første punktum i Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet, Universitetet i Bergen skal lyde: Etter å ha studert ett år i masterstudiet i rettsvitenskap ved Det juridiske fakultet i Bergen, kan studenter innvilges permisjon for inntil ett helt studieår, uten å oppgi grunn.
Sak 43/14	JUS257-2-A Grunnleggende selskapsrett. Forslag til endring av litteratur.
Vedtaksforslag	Litteraturen for JUS257-2-A Grunnleggende selskapsrett endres som foreslått.
Sak 44/14	JUS 264-2-A God forvaltningsskikk Forslag til endring i tidspunkt for kursavvikling
Vedtaksforslag	Kurset JUS264-2-A God forvaltningsskikk tilbys ikke våren 2015. Det tilbys igjen som vanlig fra høsten 2016.
Sak 45/14	Eksamensplan studieåret 2014/2015. Ref. sak 35/14.
Vedtaksforslag	Eksamensplanen for 2014/2015 vedtas som foreslått
Sak 46/14	JUS276-2-A Human Rights Law. Forslag til endring i kursplan og litteratur.
Vedtaksforslag	Kursplan og litteratur for JUS276-2-A Human Rights Law endres som foreslått.
Sak 47/14	Prøvingsformer i JUS250-2-A Rett til helsehjelp og sosiale ytingar, JUS250-2-C Health and Human Rights in the Welfare State og JUS276-2-A Human Rights Law: Special Focus on Economic, Social and Cultural Rights. Forslag fra emneansvarlig Henriette Sinding Aasen og studieadministrasjonen.
Vedtaksforslag	Prøvingsformer (obligatoriske arbeidskrav og vurdering) i JUS250-2-A Rett til helsehjelp og sosiale ytingar, JUS250-2-C Health and Human Rights in the Welfare State og JUS276-2-A Human Rights Law: Special Focus on Economic, Social and Cultural Rights endres som foreslått.
48/14	JUS242 Rettergang Endring i litteraturliste. Forslag fra kursansvarlige
Vedtaksforslag	Beskrivelse av hovedlitteraturen i JUS242 Rettergang endres som foreslått, med unntak av at "pensum" endres til "hovedlitteratur". Til merknaden om seminarundervisning: De disposisjonene som beskrives, anses å ligge

	innenfor kursansvarliges autonomi, og Studieutvalget har ingen merknader.
49/14	JUS287-2-A EUand EEA Commercial Law. Litteraturbeskrivelse og endringer i kursbeskrivelsen. Forslag fra emneansvarlige.
Vedtaksforslag	Litteratur og emnebeskrivelse for JUS287-2-A EU and EEA Commercial Law endres som foreslått.
50/14	Forslag til opptaksreglement til midlertidig toårig masterprogram i rettsvitenskap. Forslag fra studieadministrasjonen.
Vedtaksforslag	Opptaksreglement til midlertidig toårig masterprogram vedtas som foreslått.

Eventuelt

Asbjørn Strandbakken
Leder

Johanne Spjelkavik
Sekretær

Styre: Fakultetsstyret ved Det juridiske fakultet
Styresak: */14
Møtedato: 11. juni 2014
Journalnummer: 14/98765

NYTT MIDLERTIDIG TOÅRIG MASTERPROGRAM

Se vedlagte notat med programbeskrivelse.

Saken gjelder opprettelse av et toårig masterprogram i rettsvitenskap. Programmet tar sikte på å ta opp 30 studenter én gang hvert år fra og med høsten 2014. Målgruppen er bachelorkandidater fra Høgskolen i Lillehammer, Universitetet i Agder og Universitetet i Stavanger. Programmet opphører når vi evt. starter opptak til toårig masterprogram i en 3+2-modell, tidligst fra H18.

Programmet blir et supplement til gjeldende ordning, der målgruppen kan søke opptak via SO og konkurrere på grunnlag av sine poenger fra videregående (og tilleggspoeng). Opptaksgrunnlaget (kvalifikasjonskravet) til programmet er bachelorgrad som oppfyller de faglige kravene i 1. – 3. studieår i vårt femårige integrerte masterprogram, rangeringen gjøres på grunnlag av karaktersnitt i emnene i graden. Der flere stiller likt ved opptaksgrensen, avgjøres opptaket ved hjelp av loddtrekning blant dem som står likt.

Det er universitetsstyret som oppretter (og nedlegger) programmer. Universitetsstyret vil behandle saken i sitt seminar den 18. juli. Fakultetsstyrets vedtak blir satt inn i saken til universitetsstyret.

Saken er hørt på sirkulasjon i Studieutvalget. Utvalget uttaler:

Studieutvalget slutter seg til forslaget til vedtak.

På denne bakgrunn fremmes følgende

forslag til vedtak:

Det juridiske fakultet søker Universitetet i Bergen om følgende:

1. UiB oppretter toårig masterprogram i rettsvitenskap ved Det juridiske fakultet med virkning fra høsten 2014
2. Programmet gis en opptaksramme på 30 studenter
3. Programmet skal i innhold og struktur være identisk med fjerde og femte studieår i det femårige integrerte masterstudiet i rettsvitenskap, så langt dette passer, og driftes i full integrasjon med eksisterende program
4. For drift utover det første kullet forutsettes at studieplassene finansieres i henhold til søknad fra Det juridiske fakultet
5. Universitetsledelsen og fakultetsledelsen tildeles fullmakter til å fatte de vedtak som er nødvendig i den videre prosessen for opprettelse av programmet.

Asbjørn Strandbakken
dekan

Øystein L. Iversen
fakultetsdirektør

20140603
JOSP

Midlertidig toårig master i rettsvitenskap ved Det juridiske fakultet i Bergen

Notat juni 2014/JOSP

Innhold

Midlertidig toårig master i rettsvitenskap ved Det juridiske fakultet i Bergen 7
Bakgrunn 7
Problem med dagens ordning 8
Løsning på lengre sikt 8
Løsning på kort sikt – lokalt opptak til toårig masterprogram 8
Iverksettelse 9
Hva innebærer et nytt program? 9
Opprette programmet 9
Publisering 10
Opptak 11
Institusjonelt 12
Vitnemål 13
Den videre prosessen – tidslinje 13
Den videre prosessen – ressursbehov 14
Vedlegg 1 15
Vedlegg 2 16

Bakgrunn

Det fins i dag i alt syv akkrediterte bachelorutdanninger innen juridiske emner i Norge, i tillegg til politiutdanning på bachelornivå fire steder i landet. Se vedlegg 1.

Fire av disse utdanningene er bachelorer i jus "i vår forstand" – det gjelder Høgskolen i Buskerud og Vestfold, Høgskolen i Lillehammer, Universitetet i Agder og Universitetet i Stavanger. Til sammen tar disse institusjonene opp 235 søkere til de aktuelle bachelorutdanningene.

Tre av institusjonene – Høgskolen i Lillehammer, Universitetet i Agder og Universitetet i Stavanger – har en studiemodell basert på et samarbeid med oss (markert med grønt i vedlegg 1), og vi har forhåndsvedtak om innpassing av deres bachelor i vår master, sånn at søkere som kommer inn hos oss får godskrevet de tre første årene og starter direkte på fjerde år. Opptaksrammene for disse tre programmene til sammen er 210 studenter pr år.

Problem med dagens ordning

Studenter fra bachelorutdanningene som starter på fjerde år hos oss, må søke opptak via Samordna Opptak, og konkurrerer på grunnlag av sine resultater fra videregående skole pluss tilleggspoeng. Dette er ikke en optimal situasjon – i stedet for å konsentrere seg om sine jusstudier, forledes de til å nytte tiden på å forbedre sine resultater fra videregående skole – det er disposisjoner som ikke er nyttige for noen.

De aktuelle institusjonene har allerede lenge signalisert interesse for ordninger som innebærer at deres bachelorkandidater kan søke lokalt opptak direkte til fjerde studieår hos oss. Den samme målsetningen har kommet til uttrykk i politiske prosesser, det vises konkret til Stortingets spørretime onsdag 2. april 2014[1], der statsråden svarte på spørsmål fra representanten Norunn Tveiten Benestad om mulighetene for en overgang til masterstudier for kandidater med bachelorutdanning i jus. I oppfølgingen ble også behovet for en overgangsordning trukket fram, i påvente av eventuell iverksettelse av ny studiemodell for masterstudiet i rettsvitenskap ved ett eller flere juridiske fakultet. Statsråden uttalte der at han "vil være positiv til å se på eventuelle forslag til overgangsordninger som institusjonene legger frem etter å ha hatt dialog seg imellom". I dialogen i spørretimen kommer problemstillingene godt til uttrykk.

Løsning på lengre sikt

Forutsatt at vi etablerer en studiemodell med bachelor- og masterprogrammer fra 2016, vil problemet være løst fra høsten 2019 – da kommer det første ordinære opptaket til ny toårig mastergrad. Her vil alle som oppfyller de faglige kravene (Universitets- og høyskoleloven § 3-5 nr. 1) kunne søke opptak – det gjelder også søkere med bachelorgrad fra andre steder enn Bergen. De spesifikke utfordringene som knytter seg til dette, vil bli utredet i tilknytning til 3+2-ordningen for øvrig.

Løsning på kort sikt – lokalt opptak til toårig masterprogram

Det toårige masterprogrammet vi snakker om her, må ikke forveksles med toårig masterprogram i en 3+2-ordning!

Høgskolen på Lillehammer har helt fra 2011 uteksaminert bachelorkandidater i jus[2] [3]– Universitetet i Agder og Universitetet i Stavanger uteksaminerer sine første våren 2014.

Det er disse kandidatene som er målgruppen for tiltaket her.

Det juridiske fakultet i Bergen har sett for seg en løsning der vi kan ta opp ca. 30 studenter direkte til fjerde studieår hos oss. De som tas opp, får anledning til å gjennomføre fjerde og femte år, og blir mastere i rettsvitenskap ved Universitetet i Bergen. Denne løsningen sammenfaller godt med

---

[1] https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Publikasjoner/Referater/Stortinget/2013-2014/140402/ordinarsporretime/12/

[2] DBH-data: http://dbh.nsd.uib.no/dbhvev/student/kandidater_rapport.cfm?dep_id=1&kandtittel=x&brukersort=to&viskode=0&nullvalue=-&prognavn=x&studkode=x&kvalifikasjonskode=x&progkode=x&semester=x&sti=progkode&insttype=02&arstall=2012&instkode=0263&finans=total&fakkode=540&ufakkode=000&beregning=Totalt.antall&valgt_sti=Statlige høgskoler,Høgskolen i Lillehammer,Avdeling for samfunnsvitenskap,Uspesifisert underenhet&grupperingstring=a.arstall&sti_hele=insttype,instkode,fakkode,ufakkode,progkode&sti_valgt=insttype,instkode,fakkode,ufakkode,progkode

[3] 3 kandidater i 2011, 62 i 2012, 89 i 2013 (154 i alt).

ønskene fra de tre andre institusjonene og med de politiske målsetningene og prioriteringene som det er gjort rede for over her.

Det er viktig å være klar over at disse kandidatene fortsatt kan søke på vanlig måte via Samordna Opptak og få sine tre år godskrevet i det femårige masterstudiet. Nyordningen kommer *i tillegg til* denne muligheten, ikke i stedet for.

På denne bakgrunnen har vi søkt Kunnskapsdepartementet om finansiering av 30 studieplasser i et toårig løp som en overgangsordning fram til ordinær 3+2-modell eventuelt er i drift. Kunnskapsdepartementet ga muntlig tilsagn om delvis innvilgelse av søknaden i første omgang, med 1 million kroner for høsten 2014. Vi søkte om 1,5 millioner for 2014 og 4,5 millioner for 2015. Behovet er 6 millioner i året når modellen er i full drift. Vi har fått tilsagn om slik finansiering i kommende statsbudsjetter og baserer planleggingen på at dette innfris.

Iverksettelse

Det er et mål å kunne ta opp de 30 studentene allerede fra høsten 2014, det henger sammen med at vi ønsker at tilbudet skal være så likt som mulig for alle årskullene fra Universitetet i Agder og Universitetet i Stavanger – med opptak fra senere tidspunkter, vil flere årskull konkurrere om det samme antallet plasser, og det vil være uheldig både for søkerne og for selve opptaksprosessen.

Hva innebærer et nytt program?

Problemstillingen kan deles i to: Etablering og drift.

Både etablering og drift forenkles betydelig ved at programmet faglig/innholdsmessig vil være 100 % identisk med eksisterende fjerde og femte år hos oss. Det vil også følge samme studiereglement o.l., så langt det passer. Endringer som vedtas i eksisterende program med virkning for fjerde og femte år, vil også ha virkning for dette nye programmet.

Programmet har likevel noen særtrekk som må forberedes:

- Opprettelse
- Publisering
- Opptak
- Institusjonelt: Programansvarlig, studiereglement o.a.
- Vitnemål

Disse gjennomgås i det følgende.

Opprette programmet

Programmet må opprettes så snart som mulig. Se vedlagte programmal (vedlegg 2).

Det er universitetsstyret som oppretter (og nedlegger) studieprogram, jf. UiB-forskriften § 3.2 nr. 1 bokstav a). Fakultetsstyret må vedta å søke om opprettelse av programmet.

Fakultetsstyret ved Det juridiske fakultet behandlet saken i sitt møte den 11. juni, og fattet slikt vedtak:

*

UiBs studiekvalitetshåndbok gir detaljerte anvisninger for hvilke prosesser som forutsettes å ligge til grunn for opprettelsen av et program. Prosessene tar sikte på å ivareta både faglige og formelle kvalitetsaspekter i de nye programmene. En slik prosess innebærer at det vil ta halvannet til nærmere to år fra man starter med "Vurdering av studieprogramporteføljen, kva for studieprogram bør ev. opprettast/nedleggjast" til et nytt program kan ta imot sine første studenter. Disse prosessene er godt egnet der vi snakker om et *nytt studietilbud*, og tar etter sin ordlyd klart sikte på slike tilfeller. I vårt tilfelle har vi imidlertid ikke å gjøre med et *nytt studietilbud* – det er i stedet tale om nye rammebetingelser, strukturer og formaliteter rundt eksisterende studier. At vi ønsker å opprette *et nytt program* er i denne sammenhengen underordnet – det er ønskelig fordi det forsyner oss med den samlet sett beste organiseringen av studietilbudet. Det er den klart beste løsningen med hensyn til momenter som transparens, ryddighet, rapportering. Målsetningen er ivaretakelse, innpassing og integrasjon av en studentgruppe som fra høsten 2014 representerer en samfunnsmessig ressurs som må tas vare på. Det juridiske fakultet har vært aktør – til dels pådriver – i en prosess som tar sikte på å samle opp de beste av disse bachelorkandidatene samtidig som vi arbeider for å utvikle slik integrasjon og samarbeid som landets politiske ledelse har uttrykt som en målsetning.

I dette bildet kan vi ikke se at studiekvalitetshåndbokens retningslinjer bør etableres som en sperre mot den beste løsningen – vi vil tvert imot mene at den klart beste løsningen *i dette konkrete tilfellet*, oppnås ved at man går utenom de formelle rutinene. Selvsagt må alle ledd i prosessen kvalitetssikres – vi arbeider meget intensivt med dette og har ingen grunn til å tvile på at vi vil lykkes.

Vi vil derfor henstille til Universitetsstyret om å vedta opprettelse av dette toårige masterprogrammet, selv om det ikke har vært presentert i en utdanningsmelding fra Det juridiske fakultet.

Programmet forutsettes å være fullfinansiert med friske penger, sånn at det ikke skal ha noen økonomiske konsekvenser universitetsstyret trenger å ta stilling til. Vi må forskuttere deler av driften fram til tildeling i statsbudsjettet i overensstemmelse med tilsagn vi har fått. Det er en sak som kan behandles separat i lavere organer enn universitetsstyret.

Publisering

Vanligvis vil man ønske å skape mye blest om et nyopprettet program, og sørge for at publiseringen skjer i god tid. I dette tilfellet er imidlertid målgruppen lett identifiserbar, noe som forenkler prosessen betydelig. Vi legger til grunn at de aktuelle institusjonene vil være behjelpelig med å gjøre tilbudet kjent for sine kandidater. De kandidatene som allerede er gått ut fra Lillehammer vil vi antakelig ikke nå like effektivt, men vi legger til grunn at høyskolen der kan være behjelpelig også med dette.

Som følge av dette, er behovet for publisering av emnet i ordinære kanaler minimalt, og frister i tilknytning til dette, legger ikke rammer for vår prosess.

For senere år bør vi se om prosessen rundt publisering kan samordnes med UiBs øvrige prosesser for lokalt opptak.

Opptak

Opptaksmodell

Praktisk kan opptaket løses enten ved at vi foretar et "suppleringsopptak" til gjeldende studieprogram, eller ved at vi oppretter et nytt toårig masterprogram med faginnhold identisk med fjerde og femte år.

For de fleste praktiske formål, vil det være det samme hvilken løsning vi velger. På noen punkter – praktiske og formelle – er det likevel forskjeller:

Suppleringsopptak innebærer at studentene tas opp til femårig masterprogram, og får vitnemål fra dette på samme måte som dem som tas opp via NOM og får godskrevet bacheloren før de starter på fjerde studieår. Det kan knyttes prinsipielle betenkeligheter til at studenter sertifiseres fra et grunnstudium de ikke er tatt opp til på foreskrevet måte, uten at det skal tillegges stor vekt.

Innpassing av beståtte eksamener innebærer en hel del arbeid og kvalitetssikring med hensyn til studentenes utdanningsplan. Studentene vil også ha adgang til å ta ("gjenta") emner på tredje studieår når de begynner her, siden de har en studierett som omfatter også tidligere studieår.

Det vil ikke være nødvendig med noen spesielle tiltak, verken i etablerings- eller driftsperioden, bortsett fra det som knytter seg til selve opptaket og informasjon rundt det.

Nytt program med ordinært lokalt opptak innebærer at studentene får opptak til et program som bare omfatter fjerde og femte studieår. De skal ikke ha noen godskriving av tidligere eksamener, og har heller ingen rettigheter i tidligere studieår. De får vitnemål fra et toårig masterprogram, ikke fra et integrert femårig.

Opptak til nytt program vil gjøre disse studentene lett identifiserbare som gruppe i statistikker og rapporteringer, både for oss selv og i DBH. Det kan være en veldig nyttig funksjon, når vi skal evaluere dette tiltaket, som i seg selv (uavhengig av opptaksmåte) er noe helt nytt.

Et nytt program vil også identifisere og synliggjøre selve samarbeidsprosjektet mellom de fire institusjonene. Samarbeidsprosjektet er i seg selv både et mål og et middel i den struktureringsprosessen vi ser konturene av i regjeringens politikk for høyere utdanning, slik den foreløpig er kommet til uttrykk.[4] Strukturmeldingen ventes våren 2015.

Det vil være nødvendig med tilpasninger i gjeldende reglementer og på andre strukturelle og formelle punkter, for å gi rom til et nytt program.

Samlet sett er administrasjonen kommet til at den beste løsningen vil være å opprette et nytt toårig masterprogram. Et slikt program vil gjennomføres og driftes i full integrasjon med fjerde og femte år i det eksisterende integrerte masterstudiet.

Et avgjørende moment har vært at en modell med nytt toårig program er mest oversiktlig og ryddig, både innad i våre egne strukturer og utad overfor studentene og de endelige kandidatene. Det

[4] Se for eksempel Kunnskapsdepartementets pressemelding fra 14. januar 2014: http://www.regjeringen.no/nb/dep/kd/pressesenter/pressemeldinger/2014/klare-prioriteringer-i-hoyere-utdanning-.html?regj_oss=1&id=749226

merarbeidet en sånn løsning innebærer, er marginalt: Opptaksprosessene vil være den mest krevende delen, og den er i all hovedsak identisk i de to modellene.

Antall og fordeling:
Vi tar sikte på å ta opp inntil 30 studenter hver høst. Opptakstallene til de aktuelle bachelorstudiene, tilsier at der er til sammen 210 studieplasser. 30 masterplasser representerer da én pr syv bachelorplasser. En forholdsmessig fordeling av plassene mellom institusjonene, tilsier:

Høgskolen i Lillehammer: 18 plasser
Universitetet i Agder: 7 plasser
Universitetet i Stavanger: 5 plasser

Når vi behandler søkerne ut fra kvalifisering og rangering, kan det være behov for en viss fleksibilitet, særlig siden tallene er så små som de er. Vi foreslår derfor at det gis en viss margin i fordelingen, og at nøkkelen utformes slik:

Høgskolen i Lillehammer: 17 – 19 plasser
Universitetet i Agder: 6 – 8 plasser
Universitetet i Stavanger: 4 – 6 plasser

med forutsetning om at summen skal bli 30.

Kvalifisering:

Vi tar sikte på å utforme kriterier for kvalifisering og rangering som sikrer at vi treffer de beste kandidatene blant søkerne.

Kvalifikasjonskravet er at de har oppnådd bachelorgrad i jus i nærmere bestemte programmer med C i snitt. Dette vilkåret er absolutt.

Rangering:

Kvalifiserte søkere rangeres etter karakterer oppnådd i bachelorstudiet. Ingen andre kriterier tas i betraktning. Der flere står likt ved opptaksgrensen, foretas loddtrekning mellom disse.

Rangeringen gjøres etter en vektet beregning av samlet karakterprestasjon i bachelorstudiet. Det gjøres ikke forskjell på emnene, utover at de vektes etter antall studiepoeng.

I vedtaket om opptak tar vi forbehold om at man ikke har fått opptak via NOM. Ingen bør sitte med to opptak, og grunnen til at vi ønsker å prioritere NOM-opptak, er at en slik løsning vil bidra til å opprettholde poenggrensen i NOM-opptaket, uten at det påvirker det lokale opptaket nevneverdig, siden der er absolutte kvalifikasjonskrav.

Institusjonelt

Hovedregelen vil være at programmet vil innpasses i de reglementer og øvrige institusjonelle rammer vi har for integrert masterstudium. På enkelte punkter vil det være nødvendig med tilpasning – studieadministrasjonen vil arbeide videre med dette i prioritert rekkefølge.

Det er ingen grunn til at dette programmet skal ha noen annen **programansvarlig** eller et annet **programutvalg** enn det som gjelder for integrert masterprogram. Vi trenger bare å utvide mandatet for begge til også å gjelde det nye programmet.

Tilsvarende trenger vi redaksjonelle endringer i andre **reglementer** der nyordningen ikke representerer noe materielt nytt.

I **Utfyllende regler for masterstudiet i rettsvitenskap** vil vi måtte gjøre en gjennomgang for å se om det er behov for supplerende bestemmelser på enkelte punkter. Målsetningen her vil være at reglementet skal gjelde på samme måte for de nye som det allerede gjør, men på noen punkter vil det være behov for egne formuleringer for å dekke nettopp dette. Et eksempel er begrensing av varigheten på studieretten – den er begrenset til 10 år for studenter i et femårig løp, det er naturlig å begrense det til fire for studenter i et toårig løp.

Programmet vil trenge sin egen **studieplan**. Den vil bli utformet som en kopi av gjeldende Studieplan for masterstudiet i rettsvitenskap ved Universitetet i Bergen, med nødvendige tilpasninger. Tilpasningene gjøres med en entydig målsetning om at studentene i den nye ordningen skal likebehandles med femårige studenter så langt det overhode er mulig.

Vitnemål

De første vitnemålene for denne toårige masteren skal deles ut våren 2016, og det haster derfor ikke like mye med å klargjøre dette. Studieadministrasjonen vil arbeide videre med formalia knyttet til vitnemål utover høsten 2014.

Den videre prosessen – tidslinje

Planen er laget med sikte på oppstart fra høsten 2014. Det innebærer en *meget* stram tidsramme.

Formelt:

- Før 17. juni: Vedtaksforslag basert på notatet her og UiBs programmal høres i dekanatet og på sirkulasjon til Studieutvalget.
  FS og UiBs sentrale studieadministrasjon orienteres om at vi vil ha behov for nye støttefunksjoner i sommer.
- 17. juni: Fakultetsstyret behandler forslaget om å søke UiB om opprettelse av programmet.
- 18. juni: De tre institusjonene orienteres om fakultetsstyrets vedtak, og om forbeholdet med hensyn til UiBs vedtak.
  Sak om opprettelse av studieprogrammet sendes universitetsledelsen med henstilling om snarlig behandling.

Materielt:

- 25. juni: Søknadsfrist til lokalt opptak.
- 25. juni: Søkerlisten er klar.
- 6. juli: frist for å laste opp dokumentasjon. Søkernes karakterer er klare, vi kan motta dokumentasjon og starte utregning og rangering av søkerne.
- 7.-15. juli: Søkere behandles og rangeres. Tilbudstatuskoder settes i FS.
- 15. juli: Søknader er behandlet. Alle kvalifiserte søkerne er rangert. (Hovedopptaket i NOM er ferdig kl. 16.00, og det vil være mulig å få lister over hvem som får tilbud i NOM).
- 16.-18. juli: Luke ut de søkerne som får tilbud i NOM. Sette tilbudsstatuskoder i FS på alle søkere.
- 20. juli: tilbud om lokalt opptak (samtidig som tilbud i NOM).
- 27. juli: svarfrist lokalt opptak.

- Fra 21. juli: supplering til lokalt opptak. Dersom søkere trekker seg, vil vi kunne tildele plasser fortløpende fram til semesterstart.
- 11. august: Semesterstart.

Den videre prosessen – ressursbehov

Det forutsettes at studieplassene fullfinansieres. Fram til statsbudsjettet i 2015 må vi forskuttere midler, men det forutsettes at dette ikke er reelle utgifter for oss, men at det dekkes inn ved statlige bevilgninger.

Administrativt vil tiltaket kreve noen ressurser: Utforming og iverksettelse av programmet er en engangsforeteelse. Den krever ressurser på flere felter. Driften av programmet vil kreve ressurser særlig knyttet til opptak – i perioden juni – medio august, vil dette være nokså intensivt, og det må settes av særskilte ressurser til det. Det gjelder særlig siden dette inntreffer i samme periode som ferieavviklingen finner sted.

Driften av fjerde og femte studieår vil merke en øking på 30 studenter primært i de individuelt rettete tjenestene, det vil hovedsakelig si oppgaver knyttet til masteroppgave og utveksling.

Faglige ressurser vil også etterspørres i noe større utstrekning: På fjerde studieår har vi flere seminargrupper, på femte studieår trenger vi flere veiledere til masteroppgave.

Samlet sett er det realistisk å regne med rundt ¼ årsverk knyttet til driften av programmet – noe mer i etablerings- og oppstartfasen.

Vedlegg 1

Fra Samordna opptak: Oversikt over grunnutdanninger i jus https://sok.samordnaopptak.no/studier?ord=&laerestedkode=&utdomrkode=JUS&stikkordnr=

Sted	Studienavn	Studiekode	Type studium	Studieplasser	Poenggrenser 2013		Innhold/merknad/spesialisering
UiO	Demokrati og rettigheter i informasjonssamfunnet	185 841	Bachelor	25	49.0	41.6	Fordypningsområder: Informatikk, Jus, Samfunnsvitenskap
HiM	Jus	211 246	Årsstudium	30	38.5	34.2	
HiSF	Jus	216 246	Årsstudium	25	36.9	36.9	
HBV	Jus og ledelse, Ringerike	222 867	Bachelor	25	46.0	41.3	
HBV	Jus, Ringerike	222 526	Bachelor	25	52.3	44.8	
HBV	Jus, årsstudium, Ringerike	222 246	Årsstudium	20	49.2	43.5	
HiL	Juss	210 526	Bachelor	120	48.7	43.9	
PHS	Politiutdanning, Bodø	233 682	Bachelor	144	41.5		Søknadsfrist 1. mars.
PHS	Politiutdanning, Kongsvinger	233 683	Bachelor	144	43.5		Søknadsfrist 1. mars.
PHS	Politiutdanning, Oslo	233 681	Bachelor	264	47.5		Søknadsfrist 1. mars
PHS	Politiutdanning, Stavern	233 679	Bachelor	168	45.4		Søknadsfrist 1. mars.
UiA	Rettsvitenskap	201 526	Bachelor	55	51.8	46.7	
UiB	Rettsvitenskap	184 724	Master	389	56.7	50.4	Integrert 5-årig studium
UiS	Rettsvitenskap	217 526	Bachelor	35	52.6	46.7	
UiO	Rettsvitenskap (jus), start høst	185 724	Master	220	59.8	52.7	Integrert 5-årig studium.
UiO	Rettsvitenskap (jus), start vår	185 725	Master	210	57.8	50.0	Integrert 5-årig studium.
UiT	Rettsvitenskap, Tromsø	186 724	Master	150	56.3	49.6	Integrert 5-årig studium.
HiSF	Økonomi og jus	216 526	Bachelor	25	37.9	37.2	

Vedlegg 2

Studieplan for (Midlertidig) toårig masterprogram i rettsvitenskap

(Midlertidig) toårig masterprogram I rettsvitksap

(Temporary) two year Master's program of Law

Godkjenning:

Studieplanen er godkjend av:

Universitetsstyret: (dd.mm.år)

Programstyret: (dd.mm.år)

Det juridiske fakultet, fakultetsstyret: (dd.mm.år)

Studieplanen vart justert: (dd.mm.år)

Evaluering:

Studieprogrammet vart sist evaluert: (dd.mm.år)

Neste planlagde evaluering: (dd.mm.år)

FS-rader	Overskrift	Tekst	Text
	Namn på studieprogrammet, nynorsk	Masterprogram i rettsvitskap	Master's Programme in Law
	Namn på studieprogrammet, bokmål	Masterprogram i rettsvitenskap	Master's Programme in Law
SP_GRADEN	**Namn på grad**	Master i rettsvitskap	Master of Law
SP_OMFANG	**Omfang og studiepoeng**	Masterprogrammet har eit omfang på 120 studiepoeng, og er normert til to år.	Two years of full-time study, where the workload for a fulltime student is 60 credits for one academic year
SP_FULLDEL	**Fulltid/deltid**	Fulltid	Full-time
SP_SPRAK	**Undervisningsspråk**	Hovudsakeleg norsk – noko engelsk	Primarily Norwegian, some English
SP_START	**Studiestart - semester**	Haust	Autumn
SP-INNHOLD	**Mål og innhald**	Studiet er på til 120 studiepoeng (to årseiningar). I dette inngår eit sjølvstendig skriftleg arbeid på normalt 30 studiepoeng (masteroppgåve). Etter søknad kan masteroppgåva vere på 60 studiepoeng. **Oppbygging**: Studiet byggjer på problembasert læring. På andre studieåret kan ein velje emne etter eigne interesser. Ein skal også skrive ei masteroppgåve basert på ei juridisk problemstilling. I løpet av denne perioden har ein høve til å reise på studieopphald i utlandet.	The programme holds 120 ECTS credits (two years), including an independent written paper, normally of 30 ECTS credits (master thesis). On a special agreement the master thesis may cover 60 ECTS credits. **Composition**: The programme is constructed upon problembased learning. During the second year, one may choose course according to ones interests. Students will also write a master thesis based on a legal problem. During this period one will have the opportunity to study abroad.
SP_UTBYTTE	**Læringsutbyte**	KUNNSKAPER: Kandidatane har kunnskapar om grunnleggande regler og samanhengar innan alle fagområde som vert omfatta av studiet, og spesialisert kunnskap innan fagområder som vert dekte av masteroppgåva. Dette inneber at kandidatane har kunnskapar om og forståing	KNOWLEDGE: Graduates possess knowledge of basic rules and contexts within all subject areas covered by the study programme as well as specialised knowledge within subject areas covered by the Master's thesis. This means that graduates will have knowledge and

		av • nasjonal og internasjonal rett • korleis nasjonal rett vert påverka av internasjonale rettssystem som EU-retten, EØS-retten, internasjonale menneskerettigheter og annen folkerett • korleis juridisk argumentasjon varierer på ulike rettsområder • sentrale problemstillingar og debattar i det juridiske miljøet, både i det praktiske rettsliv og innan rettsvitskapen, nasjonalt og internasjonalt FERDIGHETER: Kandidatane kan anvende juridisk metode til sjølvstendig å analysere, drøfte og ta standpunkt til juridiske problemstillingar. Dette inneber • å innhente og systematisere rettsleg relevant materiale, og på grunnlag av dette identifisere juridiske problemstillingar og samanhengar • å foreta en sjølvstendig analyse av juridiske problemstillingar på ein grundig, heilskapleg, kritisk og balansert måte • å resonnere seg frem til et faglig forsvarlig standpunkt gjennom avklaring av spenningar mellom ulike typar gyldige argumenter og mellom underliggande rettslege og samfunnsmessige verdiar	understanding of • national and international law; • how national law is influenced by international legal systems such as EU law, EEA law, international human rights and other international law; • how legal arguments vary in different areas of law; • key problems and debates in the legal environment, both in practice and within both national and international jurisprudence. SKILLS: Graduates are able to use legal methodology to independently analyse, discuss and form an opinion on legal problems. This involves • acquiring and systematising relevant legal material, and using it as a basis to identify legal problems and contexts; • conducting an independent analysis of legal problems in a thorough, comprehensive, critical and balanced manner; • reasoning their way to a professionally sound opinion through clarification of discrepancies between different types of valid arguments and between underlying legal and societal values. Graduates are able to convey and assess legal analyses and opinions by • systematically preparing independent written analyses

		Kandidatane kan formidle og evaluere juridiske analysar og standpunkt gjennom • systematisk å utarbeide sjølvstendige skriftlege analysar innanfor ulike rettsområde • å kommentere og evaluere andre studentar sine juridiske analyser og sjølv taka imot og gjøre bruk av slike kommentarar • å arbeide med andre i grupper for å analysere juridiske problemstillingar GENERELL KOMPETANSE: Gjennom studieprogrammet oppnår kandidatane generelt anvendeleg kompetanse knytt til å • tileigne seg ny kunnskap på sitt fagfelt og innan tilgrensande fag, og løyse juridiske problemstillingar også utanfor dei rettsområda som er del av rettsstudiet • systematisere og vege argumentasjon, gje råd og treffe avgjerder • identifisere og ta konsekvensar av etiske og profesjonsetiske aspekt ved juridisk argumentasjon og standpunkt • formidle juridiske analysar og konklusjonar, samt profesjonsetiske vurderingar, til andre juristar og til allmenta, skriftleg og munnleg • presentere og argumentere for eigne vurderingar og	within a number of different areas of law; • commenting on and assessing legal analyses produced by other students as well as receiving and utilising such comments themselves; • working with others in groups in order to analyse legal problems. GENERAL COMPETENCE: Completion of the study programme allows the graduates to achieve a suitable level of competence linked to • acquiring new knowledge in their special field and within adjoining fields, and to solving legal problems including those outside of the areas of law included in the study programme; • systematising and considering arguments, providing advice and making decisions; • identifying and taking the consequences of ethical and professional aspects within legal argument and opinion; • conveying legal analyses and conclusions, as well as professional ethical assessments, to other members of the legal profession both in writing and verbally; • presenting their own assessments and conclusions to large and small audiences and arguing for these assessments and conclusions; • working independently and in groups.

		konklusjonar for større og mindre grupper av tilhørarar • arbeide sjølvstendig og i grupper	
SP_OPPTAK	**Opptakskrav**	Bachelorgrad i jus/rettsvitskap, med faginnhald som oppfyller alle faglege krav i dei tre første åra i masterstudiet i rettsvitskap ved Det juridiske fakultet i Bergen, med karakteren C eller betre i snitt. 30 studieplassar.	Bachelors degree in law, academically identical with the first three years of the five years master programme at the Law Faculty in Bergen, graded C or better on average. Maximum 30 students admitted every autumn.
SP_OBLIGAT	**Obligatoriske emne**	**Fyrste år:** JUS241 Strafferett JUS242 Rettargang JUS243 Allmenn formuerett **Andre år:** 30 sp spesialemne og 30 sp masteroppgåve eller 60 sp masteroppgåve etter søknad	**First year:** JUS241 Criminal Law JUS242 Legal Proceedings JUS243 General law of property rights and obligations **Second year:** 30 ECTS credits elected courses, 30 ECTS credits master thesis or 60 ECTS credits master thesis
SP_VALGFRI	**Tilrådde valemne**	http://www.uib.no/jur/22948/spesialemner	http://www.uib.no/jur/22948/spesialemner
SP_REKKEFO	**Rekkefølgje for emne i studiet**	**Tilrådd rekkefølgje – kan endrast etter søknad** **Fyrste år:** JUS241 Strafferett JUS242 Rettargang JUS243 Allmenn formuerett Kurs i etikk for jusstudentar. **Andre år:** 30 sp spesialemne og 30 sp masteroppgåve eller 60 sp masteroppgåve etter søknad	Recommended succession – may be altered after application **First year:** JUS241 Criminal Law JUS242 Legal Proceedings JUS243 General law of property rights and obligations **Second year:** 30 ECTS credits elected courses, 30 ECTS credits master thesis or 60 ECTS credits master thesis
SP_DELSTUD	**Delstudium i utlandet**	Emne som svarar til spesialemne og masteroppgåve kan takast i utlandet. Fakultetet har ei rekkje avtalar med utanlandske lærestader.	Courses equivalent to the elected courses and the master thesis may be studied abroad. The faculty has a magnitude of partners within and outside Europe.
SP_UNDMETO	**Undervisnings-**	• Det skal vedtakast kjernelitteratur for kvar emne. Det kan i	

	metodar	tillegg vedtakast innføringslitteratur og tilleggslitteratur. • Kjernelitteraturen skal som regel ikkje overstige 30 tekstsider pr. studiepoeng på 1. studieår og 40 sider på 2. studieår. • Undervisninga er basert på problembasert læring (PBL). Førelesingar vert som hovudregel tilbodne i alle emne. Seminarundervisning vert tilbode på første studieår. Det er krav til førebuing og aktiv deltaking. Undervisningsformen i spesialemna på femte studieår varierer. Sjå kvar enkel emneskildring. Obligatorisk rettleiiing for masteroppgåva. Omfang av rettleiinga: Studentane har rett og plikt til rettleiing under arbeidet med masteroppgåva. Det vert gitt 10 timars rettleiing per student. Studentar som etter søknad har fått løyve til å skrive masteroppgåve på 60 studiepoeng, får 20 timars rettleiing. Timetalet omfattar den tida rettleiaren bruker til lesing av utkast, til utarbeiding av kommentarar og til samtale med studenten. Rettleiinga skal avgrensast til eitt semester, med mindre noko anna er særskilt avtalt, eller det er særlege grunnar til at arbeidet med masteroppgåva har teke lengre tid. For studentar som etter søknad har fått løyve til å skrive masteroppgåve på 60 studiepoeng, skal rettleiinga, med dei same atterhalda, avgrensast til to semester. Form: Rettleiinga kan gjevast individuelt eller i grupper. Dersom rettleiinga blir gjeven i gruppe, skal det i tillegg vere noko individuell rettleiing. Rettleiingsskjema: Det skal førast eit skjema for rettleiinga som er gjeven. Dersom det er gjeve rettleiing frå andre enn den som fakultetet har oppnemnt som rettleiar, skal det	

		gjerast greie for dette i skjemaet. ArbeidsplanStudent og rettleiar skal fastsetje ein arbeidsplan i første møte. Endringar i rettleiingstilhøvet: Ein student som meiner at rettleiinga eller rettleiingssituasjonen ikkje er tilfredsstillande, skal gi melding om dette til fakultetet og eventuelt få oppnemnt ny rettleiar dersom det er grunn til det. Meiner rettleiaren at studenten ikkje oppfyller pliktene sine på tilfredsstillande vis, skal fakultetet ha melding om dette, og endring eller avslutting av rettleiingstilhøvet skal vurderast. • Undervisningsformene i kvart enkelt emne går fram av emneskildringa. • Obligatorisk undervisning: Det gjeld obligatoriske arbeidskrav. Dette er nærare regulert i "Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet, Universitetet i Bergen".	
SP_VURDRI	**Vurderingsformer**	Hovudregelen er at emna vert avslutta med 4 timars skuleeksamen. Vurderingsforma og lengda går fram av emneskildringane Eksamen vert halden kort tid etter at emnet er avslutta. Spesialemne kan ha andre ordningar; sjå emneskildringane. Oppgåvene som vert gjevne til eksamen kan omfatte læringskrav også frå tidlegare emne.	The main rule is that the courses are completed with a 4-hour written school exam. Assessment method and duration is stated in the course descriptions. Examinations are retained shortly after the course is completed. Special courses may have other arrangements; see course descriptions. Exam questions may include learning requirements also from previous courses.
	Litteraturliste	Litteraturliste vert publisert i tilknytning til emneskildringa.	Reading list will be published in the course description.
SP_K-SKALA	**Karakterskala**	Karakterskalaen er A - E for Greidd (Bestått) og F for Ikkje greidd (Ikkje bestått). Fakultetsstyret kan vedta at karakteren skal vere Greidd/Ikkje greidd for eitt eller fleire bestemte emne. Sjå emneskildringane. Vurderinga av prestasjonane skal skje ut frå innhaldet i det enkelt emnet, læringsmåla, krava til	The grading scale is A - E for passed results and F failed (not passed). The Faculty Board may decide that the character will be pass / fail for one or more specific topic. See course descriptions. Assessment of achievements should be based on the content of the individual course, learning objectives, requirements for

		læringsutbytte, prøvingsforma og det studietrinnet emnet er plassert på. Vurderinga skal elles skje på grunnlag av Retningsliner for karaktersetjing i masterstudiet.	learning outcomes, testing type and the stage the subject is located. The assessment shall otherwise be based on the Retningsliner for karaktersetjing I masterstudiet.
SP_VITNEM	**Vitnemål og vitnemålstillegg**	Vitnemål på norsk og Diploma Supplement på engesk vert skrive ut etter at graden er fullført. Kandidatløfte må vere gjeve.	Diploma in Norwegian and Diploma Supplement in English is issued when the grade is completed. Candidate pledge is demanded before issuing the diplomas.
SP_VSTUDIE	**Grunnlag for vidare studium**	Mastergraden gir grunnlag for opptak til ph.d.-utdanning. Opptak krev godkjent prosjektskildring. Det er mogleg å oppdatere og utvide kompetansen ved å ta ytterlegare spesialemne etter avslutta grad ved å søkje særskild studierett til å ta spesialemne.	The degree provides a basis for admission to the PhD program. Admission requires approved research proposal. It is possible to update and expand expertise by taking further specialist courses after completing degree; apply for admission to special courses only.
SP_YRKESE	**Relevans for arbeidsliv**	Få utdanningar fører fram til jobb i så mange ulike bransjar som juristutdanninga. Vi finn juristar overalt i arbeidslivet og det vil alltid vere stor etterspurnad etter dei med juridisk utdanning. Medan fleire juristar går inn i næringslivet, f.eks. innan bank, forsikring, varehandel, industri eller skipsfart, jobbar andre innanfor offentleg forvalting som i NAV, Skatteetaten og Konkurransetilsynet. Departementa og politiet/påtalemakta er populære og viktige arbeidsgivarar for juristar. Andre aktuelle arbeidsplassar er mediebransjen og organisasjonslivet. Ein kan dessutan arbeide med forsking og undervisning ved universitet og høgskolar. Ein kan også bli dommar eller gå inn i advokatyrket. Det er berre juristar (advokatar) som har løyve til å drive profesjonell rettshjelp og føre saker for domstolane. For å få tittelen advokat og løyve til å arbeide som advokat, må ein ta eit obligatorisk advokatkurs. Ein må også ha to års godkjend juridisk praksis, vanlegvis som advokatfullmektig, dommarfullmektig eller politifullmektig.	Few study programs lead to jobs in such a variety of different industries as lawyer education. We find lawyers occupied everywhere and there will always be great demand for legal skills. While several lawyers go into business, for example within the banking, insurance, retail, manufacturing or shipping, others ar occupied within the public administration as NAV , tax authorities and the Competition Authority. Ministries and police/ prosecution authorities are popular and important employers of lawyers. Other relevant jobs are media industry and organizational life. One may also go into research and teaching at universities and colleges. One can also become a judge or enter the legal profession. It is only lawyers who have permission to provide professional legal aid and bring cases before the courts. To get the title attorney and a license to work as a lawyer, one must take a compulsory attorney courses. One must also have two years of approved legal practice, usually as a lawyer, deputy judge or legal assistant.
SP_EVALUER	**Evaluering**	Studiet er underlagt fleire formar for evaluering: 1. Studentevaluering er etablert som fast ordning i det første	The program is subject to several forms of evaluation: 1. Student evaluation is established as a permanent arrangement. Special courses are evaluated under specified

		studieåret. Spesialemne vert evaluerte etter nærare reglar. 2. Lærarevaluering vert gjort årleg på grunnlag av mellom anna studentevaluering og statistiske data frå kursa (deltakartal, gjennomføring, eksamensresultat, gjentaksprosent mv.). 3. Ekstern evaluering: a) NOKUT har kontinuerleg tilsyn med kvaliteten i høgre utdanning b) Programsensorar knytt til masterprogrammet i rettsvitskap gjer evalueringar av nærare angjevne, avgrensa delar av studiet og avgjer årleg rapport c) UiB sentralt fører tilsyn med drifta via nærare fastlagde rapporteringsrutinar All intern evaluering skal følgje dei krava som er fastsette i "Handbok for kvalitetssikring av universitetsstudia" ved Universitetet i Bergen.	conditions. 2. Teacher Evaluation will be performed annually on the basis of among other things, student evaluation and statistical data from the courses (numbers of participants, implementation, exam results, replications etc..). 3. External evaluation: 1. NOKUT is continuously monitoring the quality of higher education 2. Program Sensors connected to the master's program in law make evaluations of specified, limited parts of the program and rapports annually 3. UiB oversees operations through reports All internal evaluation shall follow the requirements laid down in the "Handbook for Quality Assurance of University Studies" at the University of Bergen.
SP_AUTORIS	**Skikkaheit og autorisasjon**	Master i rettsvitskap gjev med visse tilleggskrav (kurs og praksis) rett til autorisasjon som advokat, 2005/36/EU. Autorisasjon vert gjeve av Tilsynsrådet for advokatvirksomhet.	Master of law gives with certain additional requirements (courses and practice) the right to authorization as a lawyer, 2005/36/EU. Authorization is granted by the Supervisory Council for Legal Practice.
SP_FAGANSV	**Programansvarleg**	Det juridiske fakultet ved Universitetet i Bergen. Masterprogram i rettsvitskap har ikkje eige programstyre, men vert administrert av Studieutvalet på vegner av Fakultetsstyret.	The Faculty of Law at the University of Bergen. Master's program in law has no separate program board, but is managed by the Education Committee on behalf of the Faculty Board.
SP_ADMANSV	**Administrativt ansvarleg**	Fakultetsdirektøren v/Studieseksjonen ved Det juridiske fakultet ved Universitetet i Bergen. post@jurfa.uib.no	The Faculty Director at post@jurfa.uib.no
SP_KONTAKT	**Kontaktinformasjon**	Ta gjerne kontakt med studierettleiar på programmet dersom du har spørsmål: studierettleiar.jurfa@uib.no	You are welcome to contact the student adviser studierettleiar.jurfa@uib.no.

Tilbake til sakslisten

Sak 36/4

Evaluering av arbeidsgrupper på 1. og 2. studieår

I uke 9 og 10 2014 ble alle studenter på 1. og 2. studieår oppfordret til å svare på en spørreundersøkelse om arbeidsgrupper. Hovedmålet med undersøkelsen var at arbeidsgruppelederne skulle få en tilbakemelding på arbeidet sitt, i tillegg til at fakultetet ville få verdifull informasjon om studentenes utbytte av undervisningsopplegget på fakultetet – inkludert selve samlingene, arbeidsgruppeleders rolle og arbeidsgruppeoppgaver.

Bakgrunn for spørreundersøkelsen

Tidligere arbeidsgruppeledere har flere ganger gitt uttrykk for at de ønsker en evaluering av arbeidet sitt, utover samtaletimene de har med studentene. I årsplanen til fakultetet for 2013 ble det derfor satt opp et punkt om nettopp dette: «*Det vil bli arbeidet med etablering av system for evaluering av enkelt arbeidsgruppeleders arbeid, noe som er fremsatt som et ønske fra arbeidsgruppelederne selv.*»

Informasjon i forkant

Høsten 2013 begynte arbeidet med spørreundersøkelsen. Den var klar til utsending februar 2014. For å få en høyest mulig svarprosent ble det informert godt om undersøkelsen i forkant. Det ble sendt e-post til alle arbeidsgruppelederne, og studentene fikk melding via Mi side og oppslag på dørene til seminarrommene. Alle arbeidsgruppelederne ble også oppfordret til å sette av noen minutter i arbeidsgruppene i uke 9 hvor studentene kunne få svare på undersøkelsen. De som ikke hadde tid til det, la ut en link til undersøkelsen på gruppens Facebookside.

Anonymitet

En av årsakene til at arbeidsgruppelederne ønsket en annen måte å få evaluert arbeidet sitt på enn samtaletimene med studentene, var at de følte at studentene ikke turte å komme med ærlige tilbakemeldinger direkte til arbeidsgruppelederen. Vi lot derfor studentene svare anonymt i spørreundersøkelsen. Hvis færre enn 5 studenter i en gruppe svarte, fikk ikke arbeidsgruppelederen ut rapport for sin gruppe.

Presentasjon av resultatet

Vi inviterte alle arbeidsgruppelederne til pizza og presentasjon av generelle funn i undersøkelsen torsdag 27. mars kl. 16. Veronica Ljosheim presenterte funnene, og kursansvarlig for Universitetspedagogisk rettleiing, Knut M. Tande, kommenterte funnene underveis. Christine Stoltz Olsvik, Nina Østensen og Anne Torekoven deltok også fra Studieseksjonen.

Etter presentasjonen fikk arbeidsgruppelederne utdelt en rapport med resultatet fra sin gruppe. De som ikke var til stede på presentasjonen hentet rapportene i infosenteret senere. Alle arbeidsgruppelederne bortsatt fra én fikk utdelt rapport, da det var én gruppe hvor kun 4 studenter svarte på spørreundersøkelsen.

Feilkilder

Anonym undersøkelse: Det vil alltid være noen feilkilder når vi lager en anonym undersøkelse. Vi har f.eks. ingen garanti for at en student som oppgir at han er i gruppe 1.14, faktisk er i gruppe 1.14. I teorien kan de oppgi hva de vil når vi har gitt dem muligheten til å svare helt anonymt.

Selvopprettelse via lenke: En annen faktor som kan bidra til feilkilder er at studentene åpnet undersøkelsen ved å selv skrive inn url-adressen i adressefeltet, i stedet for å få den på e-post. Dette var for å gjøre det lettest mulig å få studentene til å svare i gruppen. Bakdelen her er at vi ikke har noen garantier for at studentene ikke har svart flere ganger eller at gruppelederne har svart på den selv.

Stort spenn mellom svaralternativer: Vi fikk en del kommentarer fra studentene på at det var for stort hopp mellom alternativene på noen av spørsmålene – det gikk fra «i noen grad» til «i svært stor grad», så vi ser at resultatet på disse spørsmålene kan bli noe upresist.

Tilbakemeldinger fra arbeidsgruppelederne

I slutten av mai 2014 ble det sendt ut en kort spørreundersøkelse til alle arbeidsgruppelederne for å finne ut hvilket utbytte de hadde av resultatet av spørreundersøkelsen til studentene i arbeidsgruppene, og om de synes dette er noe fakultetet bør fortsett med. Ca. halvparten (31 arbeidsgruppeledere) svarte på undersøkelsen. 4 av dem svarte bare på noen av spørsmålene.

Kort oppsummert hadde de fleste arbeidsgruppelederne stort utbytte av rapporten med resultatet fra sin arbeidsgruppe, og ca. 80 % synes det er en god måte å få tilbakemeldinger på. 92 % synes dette er noe vi burde fortsette med, mens de resterende 8 % er usikre. Mange savnet mer utfyllende kommentarer, så de foreslår å ha flere åpne spørsmål. Resultatet og tilbakemeldingene er vedlagt.

Resultat

Vi fikk en svarprosent på hele 96 %, men er likevel obs på feilkildene som er nevnt over.

Kort fortalt viser resultatet at de fleste har høye forventninger til sin arbeidsgruppeleder og at de fleste også er fornøyde med ham eller henne.

- 93 % oppgir at deres nåværende arbeidsgruppeleder har innfridd til forventningene.
- 94 % oppgir at arbeidsgruppeoppgavene er viktig for deres totale læring
- 95 % får faglig utbytte av arbeidsgruppeleders kommentarer til oppgavene.
- 91 % møter forberedt til arbeidsgruppene.
- 90 % trives i sin arbeidsgruppe.
- 37 % opplever karakterpress i større eller mindre grad i sin arbeidsgruppe.

Resultatet fra hele undersøkelsen er vedlagt. Åpne spørsmål er ikke tatt med, men arbeidsgruppelederne har fått kommentarene fra sine studenter i rapporten de fikk utdelt.

10.06.2014, VL.

Tilbakemelding fra arbeidsgruppelederne

I slutten av mai 2014 ble det sendt ut en kort spørreundersøkelse til alle arbeidsgruppelederne for å finne ut hvilket utbytte de hadde av resultatet av spørreundersøkelsen til studentene i arbeidsgruppene, og om de synes dette er noe fakultetet bør fortsett med. Ca. halvparten (31 arbeidsgruppeledere) svarte på undersøkelsen. 4 av dem svarte bare på noen av spørsmålene.

Kort oppsummert hadde de fleste arbeidsgruppelederne stort utbytte av rapporten med resultatet fra sin arbeidsgruppe, og ca. 80 % synes det er en god måte å få tilbakemeldinger på. 92 % synes dette er noe vi burde fortsette med, mens de resterende 8 % er usikre. Mange savnet mer utfyllende kommentarer, så de foreslår å ha flere åpne spørsmål.

Resultat

Arbeidsgruppelederne ble oppfordret til å sette av tid på slutten av arbeidsgruppen sin i uke 9 til å la studentene svare på undersøkelsen for å få en høyest mulig svarprosent. 66 % gjorde dette, mens 24 % skrev opp linken til undersøkelsen på tavlen og ba studentene svare i pausen eller etter de var ferdige.

Satte du av tid i din arbeidsgruppe til å la studentene svare på spørreundersøkelsen?

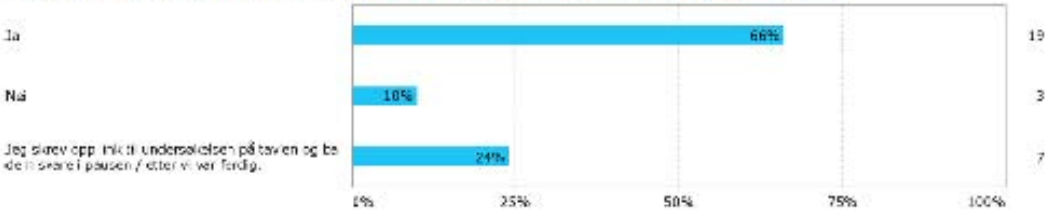

Alle arbeidsgruppelederne ble invitert på pizza og presentasjon av resultatet av undersøkelsen 27. mars. Her fikk de også utdelt en rapport med resultatet fra deres egen arbeidsgruppe.

Deltok du på presentasjonen av resultatet 27. mars?

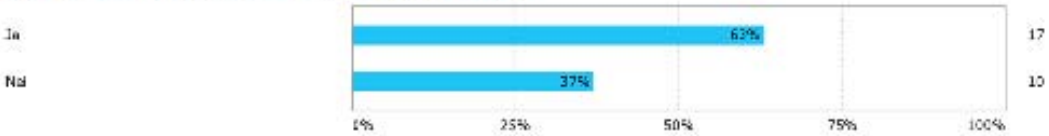

De som ikke deltok på presentasjonen 27. mars kunne hente rapporten med resultatet fra deres egen arbeidsgruppe i informasjonssenteret.

Hentet du rapporten med resultatet fra din gruppe i informasjonssenteret etter presentasjonen av resultatet?

I hvor stor grad hadde du utbytte av rapporten med resultatet fra din arbeidsgruppe?

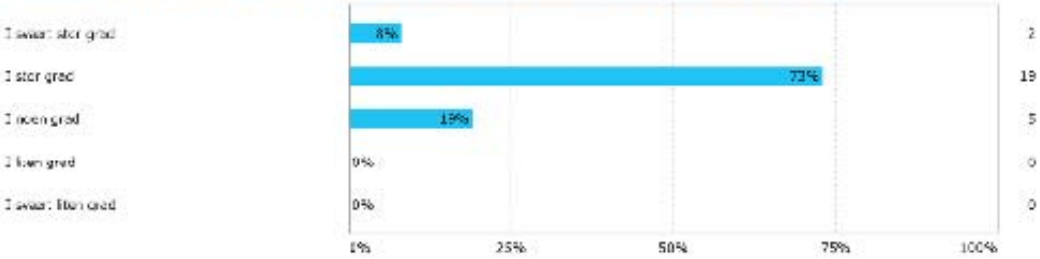

Hva synes du om denne måten å få tilbakemeldinger på arbeidet ditt på?

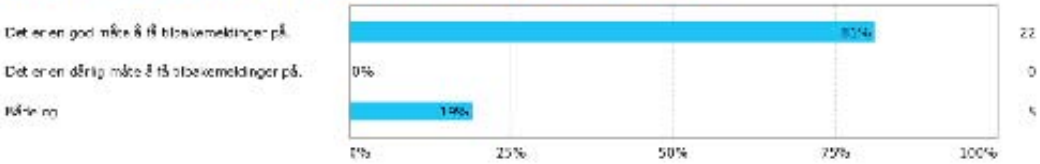

Hva synes du om tilbakemeldingene du fikk fra studentene i din gruppe?

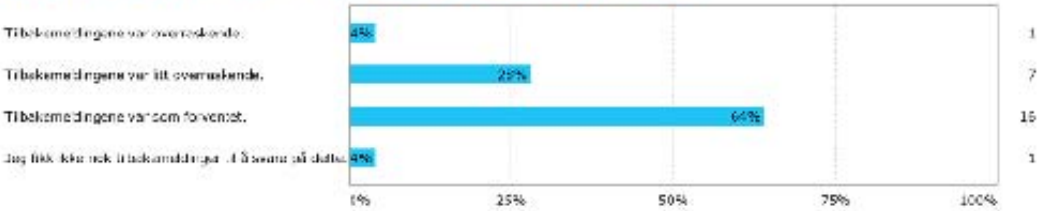

Har resultatet fra undersøkelsen ført til at du har gjort noen endringer i arbeidet ditt med arbeidsgruppene?

- Kanskje nyanseforskjeller, men ikke mer.
- Nei
- Jeg har nok forsøkt å få enda flere med i diskusjonen, og det er også lettere nå som de fleste begynner å bli mer komfortable. Utenom dette var det lite fra undersøkelsen som gav indikasjoner på at det var noe spesifikk som burde forbedres.
- En student ønsket mer diskusjon i gruppen, noe jeg har forsøkt å tilrettelegge bedre for ved blant annet å stille større krav til forberedelse og peke ut studenter.
- De var gjennomgående fornøyde, så nei. Men undersøkelsen burde uansett kommet tidligere for at det skulle vært noen særlig mulighet for å innrette seg etter eventuelle ønsker om endring.
- Jeg fikk beskjed om å forbedre strukturen på opplegget for timene. Dette har jeg forsøkt å gjøre etter beste evne.

- Jeg tiltrer som arbeidsgruppeleder for studieåret 2014/2015, men dersom det skulle vise seg at studentene ønsker endringer i undersøkelsen vil jeg selvfølgelig gjøre det jeg kan for å tilfredsstille deres forventninger og behov, slik at de får mest mulig ut av arbeidsgruppene.
- Egentlig ikke. Jeg fikk inntrykk av at studentene satte pris på måten samlingene blir lagt opp på. En student etterlyste imidlertid at jeg i større grad besvarte oppgavene, noe fakultetet har ytret ønske om at vi ikke skal gjøre.
- Nei. Det fungerte mer som en bekreftelse på at ting er som det skal.
- Ja, jeg har forsøkt å løsrive meg litt mer slik at studentene har større frihet til disponering og besvarelse. Dette mener jeg imidlertid er en naturlig utvikling ettersom kunnskapsnivået i gruppen øker. På den måten har det blitt enda bedre diskusjoner innad i gruppen.
- Nei, de var fornøyde og hadde ingen ønsker om endring, så da har jeg ikke endret noe.
- Nei.
- Tilbakemeldingene var meget positive, og jeg ble derfor mer bevisst på hva jeg burde fortsette med.
- Det er vanskelig å vite nøyaktig hvem som svarte hva, og om vedkommende i det hele tatt tilhørte riktig gruppe ettersom flere deltakere enn antallet i min gruppe besvarte undersøkelsen. En person svarte at jeg deltok i diskusjoner på lik linje med arbeidsgruppeelevene. Resten svarte ikke slik, men dermed ble jeg enda mer observant på å holde mer tilbake når vi diskuterer og gå i bakgrunnen, selv om jeg allerede følte jeg gjorde dette.
- Nei. Mine studenter var fornøyd. Det de ønsket forandret, var mer gjennomgang av pensum i gruppene. Jeg mener selv dette ikke er en del av gruppeundervisningen, og fokuserer hovedsakelig på oppgaven og spørsmål tilknyttet oppgaven, ikke gjennomgang av generelt pensum. Men ble selvsagt litt usikker på om dette er noe som gjøres i de andre gruppene, for da burde kanskje også jeg legge inn tid til dette...?
- Nei, for de var veldig godt fornøyde virket det som :)
- Ja, jeg har forsøkt å få med alle i gruppen i enda større grad. For øvrig fikk jeg ingen innvendninger.
- Ja. Bruker lenger tid på ting enn før undersøkelsen.
- Jeg fikk egentlig bare gode tilbakemeldinger, så nei.
- Ja i en viss grad. Jeg fikk bl.a. tilbakemelding om at ingen egentlig forbereder seg - dette gav jeg dermed klar beskjed om på gruppen og fulgte opp med å ikke gi dem noe dersom de ikke selv bidro. Det ble altså lettere å være streng, fordi studentene i undersøkelsen gav uttrykk for at de ikke følte at de måtte forberede seg. Og det er jo ikke bra.
- Først og fremst har det resultert økt fokus på deltakelse fra samtlige studenter i gruppen
- Ja, jeg har endret noe fokuset på kommentering, da mange sa dette ikke ga dem noen utelling. Det var flere som sa at det er bare noen få som deltar aktivt i gruppen. Det at så mange var klar over dette gjorde at jeg kunne ta bedre tak i problemet og "pushe" resten av gruppen til en mer aktiv deltakelse også.
- Har blitt hakket strengere når det sporer av.
- Ja, jeg fikk tilbakemeldinger på at jeg burde stille mer dirkete spørsmål til de som ikke prater i gruppen, og da gjorde jeg det, før jeg så an hvordan de som ble spurt reagerte. Ettersom gruppen på dette tidspunkt er trygge på hverandre opplevde jeg at det gikk helt fint å stille mer direkte spørsmål enn hva jeg først hadde antatt.

Undersøkelsen ble denne gang gjennomført i slutten av februar. Bakgrunnen for dette var at vi ønsket at dere skulle ha god tid til å bli kjent med gruppen før evalueringen. Samtidig må det være tid etter evalueringen til å eventuelt justere opplegget deres på bakgrunn av tilbakemeldingene som kommer i spørreundersøkelsen.

Hva synes du om dette tidspunktet å ha en slik undersøkelse på?

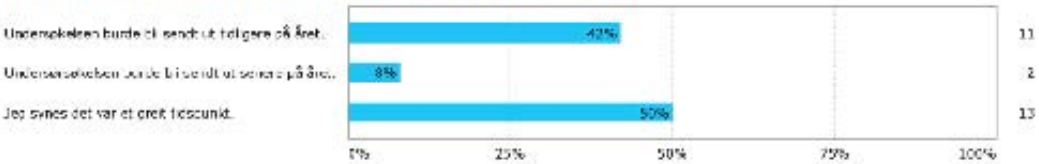

Synes du en slik spørreundersøkelse bør komme før eller etter samtaletimene du selv har med studentene i gruppen din?

Synes du vi burde fortsette med slike undersøkelser for å gi arbeidsgruppelederne tilbakemeldinger på arbeidet sitt?

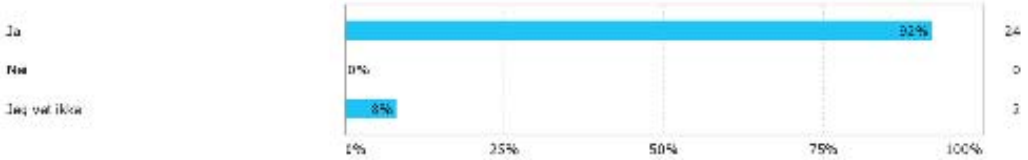

Har du noen forslag til hvordan vi eventuelt kan gjøre undersøkelsen/evalueringen av arbeidsgruppene bedre?

- Det hadde vært fint å åpne for litt mer konkret tilbakemelding om kvaliteten på arbeidet mitt på flere punkter. Spørsmål som "Hvor mye får du ut av arbeidsgruppelederens kommentarer?" sier ikke nødvendigvis så mye om kvaliteten på kommentarene mine, det avhenger jo også av om folk generelt lærer av å få tilbakemelding på arbeidet eller ikke.
- Flere av spørsmålelene på undersøkelsen gir ikke så særlig mye med tanke på forbedring og evaluering når de står alene. For at arbeidsgruppene skal bli bedre, synes jeg det burde vært flere oppfølgningsspørsmål. For eksempel med tanke på spørsmålet om hvor mange man opplever deltar aktivt i diskusjonen. Da savner jeg et oppfølgningsspørsmål - synes de antallet er for lite/for høyt, og ønsker de selv å bidra mer aktivt? I tillegg synes jeg at det hadde vært gunstig for meg i forhold til justering av opplegget hvis undersøkelsen hadde kommet før samtalene. På samtalene var det flere jeg snakket med som gav uttrykk for at de tok litt tid før de følte seg komfortable med å være aktive i diskusjoner, og at de helst ikke ønsket at jeg spurte dem direkte om spørsmål, men at de i stedet tok initiativ selv. Noen av disse ble etter hvert mer aktive, mens andre fortsatt har vært litt passive i diskusjoner. Men slik er jo alltid en gruppe. Hadde man hatt oppfølgningsspørsmål på undersøkelsen og/eller hatt samtalen etter undersøkelsen, kunne jeg snakket mer med den enkelte om hvorvidt han/hun faktisk ønsket å komme mer på banen, eller om han/henne får best læring av å bare lytte og ikke være så aktiv i diskusjonen.

  Det er flere andre spørsmål som med fordel kunne hatt oppfølgningsspørsmål. Som dette med karakterpress på jussen. Hvor føler man det kommer fra? Hva skaper dette? Før man vet årsaken(e) er det vanskelig å gjøre noe med problemet.
- Det kunne i større grad blitt spurt om utdyping av svarene. Av og til var det vanskelig å forstå hva som lå bak svarene.
- Ikke så stort spenn mellom svaralternativene. Muligheter for å krysse av på flere enn ett alternativ på hvert spørsmål.
- Jeg synes det er bedre at dersom studentene selv ønsker at man skal gjøre ting annerledes på arbeidsgruppene, bør man kunne kreve at de tar opp dette direkte med arbeidsgruppeleder.

  Likevel er dessverre slik at noen studenter synes det kan være vanskelig å gi tilbakemelding direkte til arbeidsgruppeleder. Så dersom man faller ned på å gjennomføre tilsvarende undersøkelse som i år, synes jeg at man i større grad bør legge opp til at studentene får mulighet til å komme med konkrete forslag til forbedringer, istedenfor å bruke et avkryssningskjema som graderer arbeidsgruppelederens innsats.

  Eksempel på spørsmål:

  Er det noe du savner på arbeidsgruppene? Hvorfor og hva vil du at man skal gjøre annerledes?

- Det var nok litt for vanskelig åp gi konkret kritikk. Det er fint med ros, men poenget her er vel at det skal poengteres hva som kan bli gjort bedre. Friteksten i slutten av oppgaven ga derfor mest utbytte.
- Hvis det er mulig burde en forsikre seg mer om at det faktisk er riktige personer som besvarer i forhold til riktig arbeidsgruppe. Synes dessuten det var stort sprang mellom det at man var veldig fornøyd og neste trinn, som var veldig forskjellig. Det burde vært et alternativ i mellom.
- For studentene på andre studieår kunne den kanskje kommet litt tidligere, for eksempel i januar (så hadde man hatt enda lenger tid til å justere opplegget om nødvendig). De har jo hatt grupper hele året. Skjønner at dette kan være vanskelig med tanke på at de på første studieår ikke har kommet så godt i gang enda.
- Evalueringsformen og spørsmålene var forsåvidt greie nok. Men jeg opplevde at det studentene hadde å utsette på opplegget var noe fakultete burde vært tydeligere på overfor studentene - ikke bare overfor oss arbeidsgruppeledere. F.eks. at det ikke er meningen at vi skal gi alle svar, eller ha full oversikt over absolutt alt av pensum. Videre kunne vi med fordel fått tettere oppfølging, f.eks. en kort samtale med noen fra fakultetet om resultatet.
- Det burde være flere nyanser i svarene, slik at det ikke enten blir "i svært stor grad" eller "i noen grad", da det er mye rom mellom her. I tillegg burde det være mulig å gi mer utfyllende svar flere steder, slik at man kan se lettere om noen har misforstått noe, eventuelt få en bedre pekepinn på hva som bør gjøres om ikke opplegget er bra nok.
- Hva gjelder forrige spørsmål (Om undersøkelsen skal komme før eller etter samtaletimer) vil jo avhenge av når disse holdes. Noen tar alle samtaler før jul, andre etter. Det er jo et poeng at undersøkelsen ikke kommer så sent at det ikke er tid til å gjøre endringer.

  Til dette spørsmålet: jeg synes undersøkelsen er en veldig god ide, da studentene trenger en anonym form for å gi tilbakemeldinger. Når det er sagt tror jeg vi kunne fått mye mer ut av den dersom spørsmålene ble utformet på en annen måte - jfr. her at spørsmålene ikke dekket alt vi kanskje lurer på og at svaralternativene ofte ikke var dekkende/ nyanserte nok.

  Men ideen er altså kjempegod, da mange gruppeledere nok ellers ikke vil få særlig med tilbakemeldinger på sitt arbeid.
- Jeg tror den beste tilnærmingsmåten er å understreke ovenfor arbeidsgruppelederne at de må sette av tid slik at studentene gjennomfører undersøkelsen på gruppen. Dersom dette ikke gjøres risikerer man lavere deltakelse.
- Synes både opplegget med samtaletimer og undersøkelse er bra, men synes samtaletimene må komme senere på året. Det er vanskelig å gi noe særlig tilbakemelding når de bare har hatt et kurs.

UNIVERSITETET I BERGEN

Det juridiske fakultet

EVALUERING AV ARBEIDSGRUPPER PÅ 1. OG 2. STUDIEÅR

Resultat av spørreundersøkelse mars 2014

Bakgrunn for undersøkelsen

- Obligatoriske arbeidsgrupper er en viktig del av studieordningen i Bergen
- Utdrag fra årsplanen 2013: «Det vil bli arbeidet med etablering av system for evaluering av hver enkelt arbeidsgruppeleders arbeid, noe som er fremsatt som et ønske fra arbeidsgruppelederne selv.»
- Begrenset med tilbakemeldinger i samtaletimene
- Hvilket utbytte har studentene av arbeidsgruppene?

uib.no

Svarprosent

96 %

Samlet status

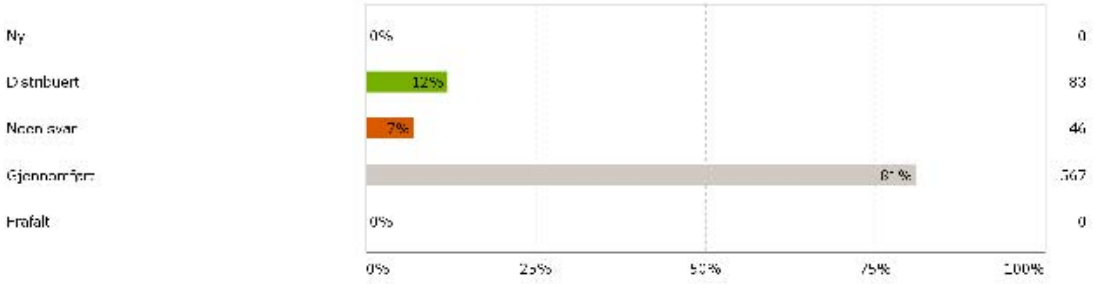

Totalt 613 svar av 639 aktive studenter

uib.no

Feilkilder

- Anonym undersøkelse
- Selvopprettelse via lenke
- Stort spenn mellom svaralternativer

uib.no

Resultat av undersøkelsen

uib.no

Hvilket studieår går du på?

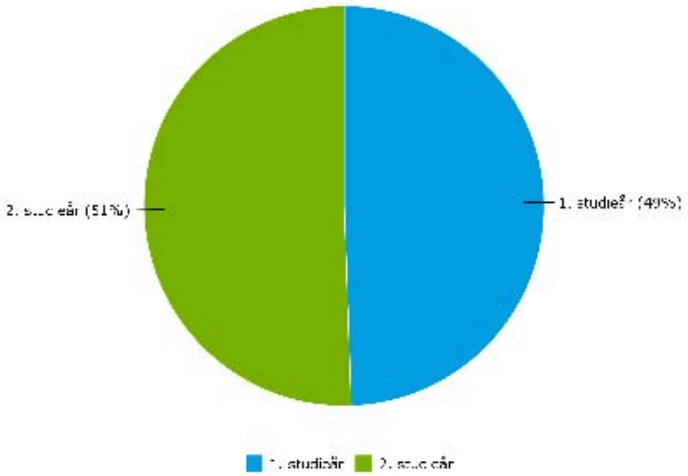

uib.no

Forventninger til arbeidsgruppeleder

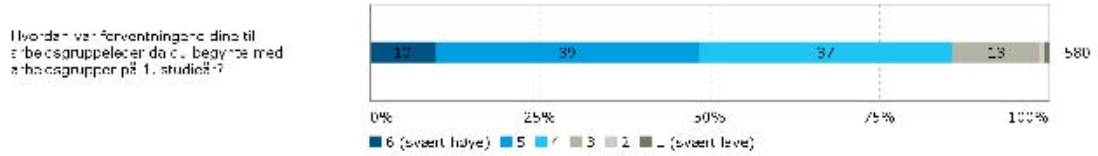

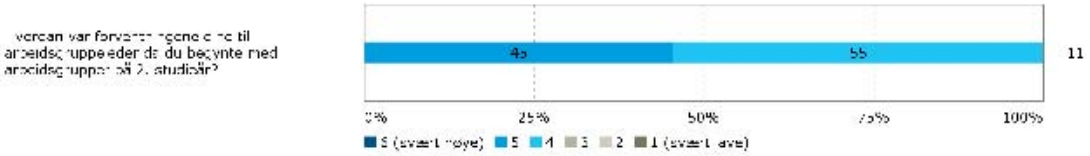

uib.no

Hva forventet du at arbeidsgruppeleder kunne hjelpe deg med?

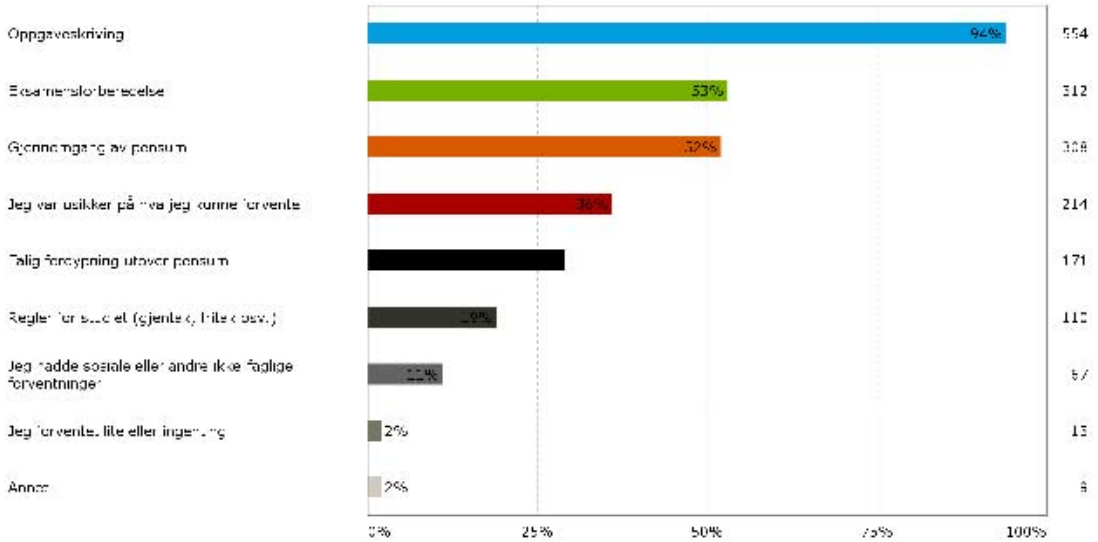

uib.no

Oppgaveskriving: Hva forventet du at arbeidsgruppeleder kunne hjelpe deg med?

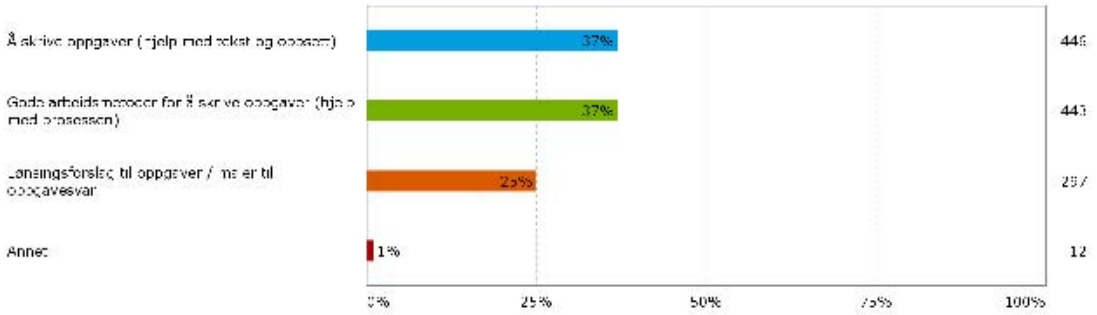

uib.no

Hvordan var forventningene dine til arbeidsgruppeleder da du begynte på 2. studieår?

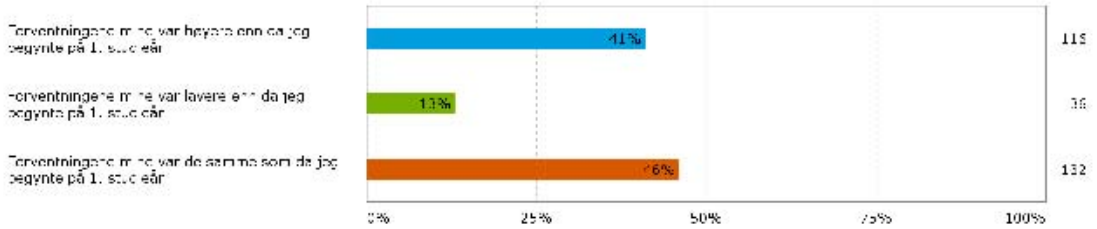

"... Det er mer opp til studentene på 2. studieår. Får ikke like mye "gratis" av gruppeleder"

uib.no

I hvilken grad har din nåværende arbeidsgruppeleder innfridd dine forventninger?

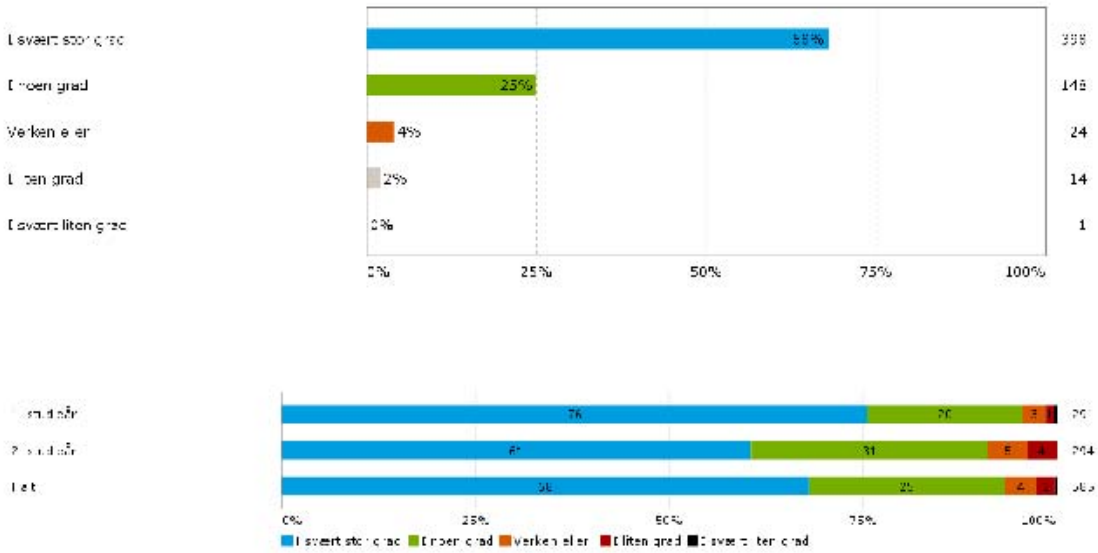

uib.no

Hvor viktig er arbeidsgruppesamlingene for…

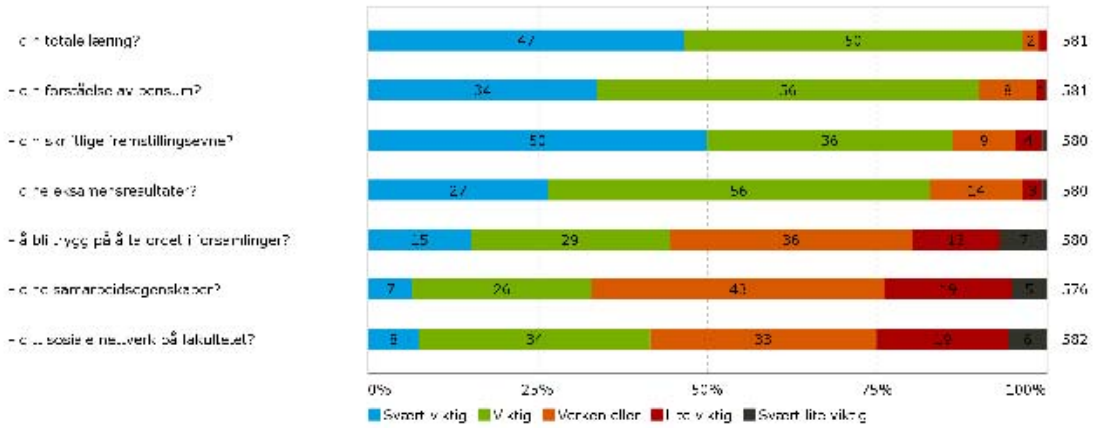

uib.no

Erfaringer med arbeidsgruppen:

Arbeidsgruppene bidrar til at vi faktisk skjønner det vi trodde vi skjønte, men ikke hadde peiling på.

Positivt å kunne høre andres perspektiv.

Høre hvordan andre tenker. På den måten føler jeg vi utvikler oss faglig.

Hyggelig samvær

Bidrar til at jeg klarer å arbeide meg gjennom pensum på en jevn og god måte

Får muligheten til å bli korrigert i mine feil

Blir tvunget til å stå opp tidlig

Jeg får et enormt læringsutbytte av timene. Ved å skrive oppgavene tilegner jeg meg bedre skrive- og metodeferdigheter, samt at oppgavene fører til en god forståelse av det store bildet.

Når jeg møter andre kritiske synspunkter enn synspunktene jeg har selv, lærer jeg mye

struktur i studiehverdagen

Man får en sosialgrupppe man blir trygg på

Man "tvinges" til å fordype seg i stoffet

Ha trygge, kjente fjes i gangene i starten av semesteret.

uib.no

Arbeidsgruppeoppgaver

uib.no

Hvor viktig er arbeidsgruppeoppgavene for din totale læring?

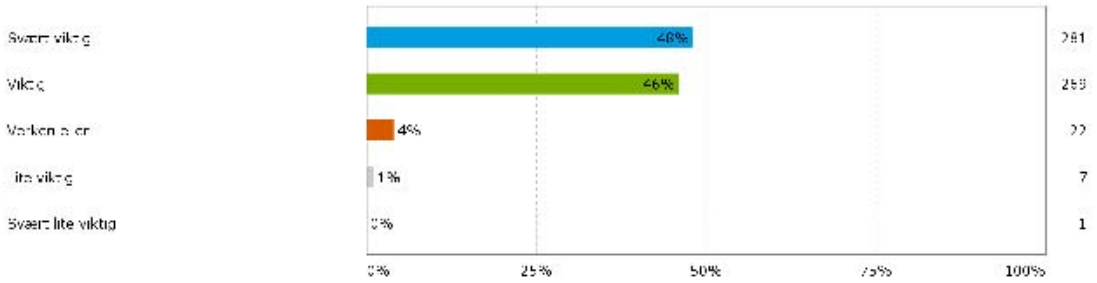

uib.no

Arbeidsgruppeleders kommentarer

Hvor viktig er arbeidsgruppeleders kommentarer av oppgavene dine for din totale læring?

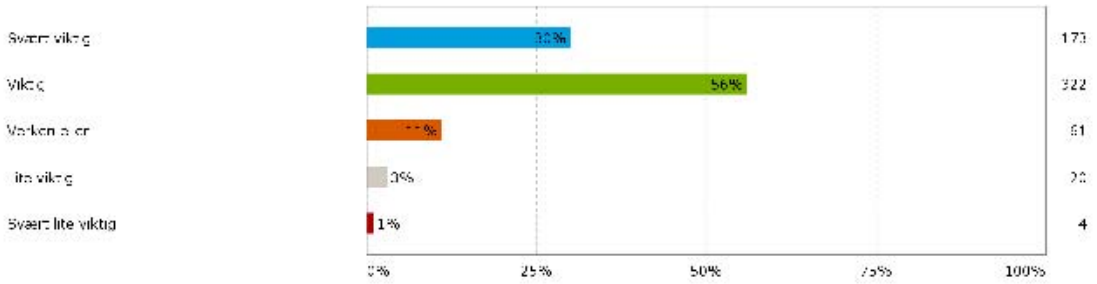

I hvilken grad får du faglig utbytte av din arbeidsgruppeleders kommentarer?

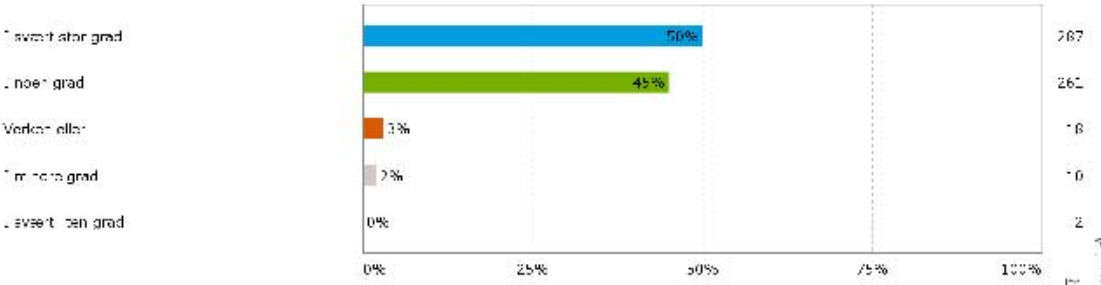

uib.no

Medstudentenes kommentarer

Hvor viktig er dine medstudenters kommentarer av oppgavene dine for din totale læring?

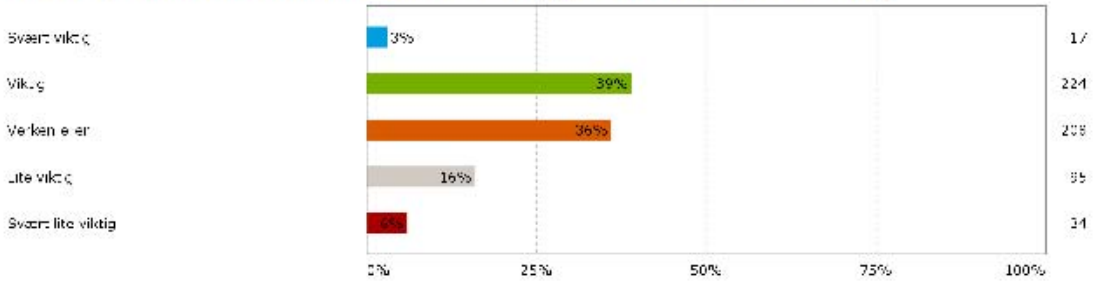

I hvilken grad får du faglig utbytte av dine medstudenters kommentarer?

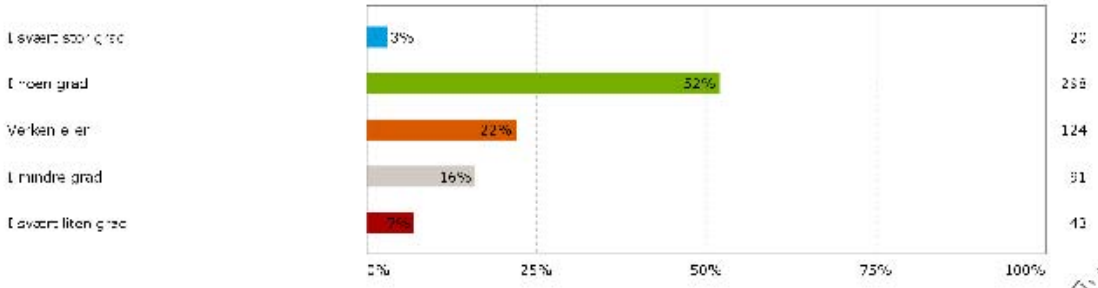

uib.no

Egne kommentarer

Hvor viktig er din kommentering av andres oppgaver for din totale læring?

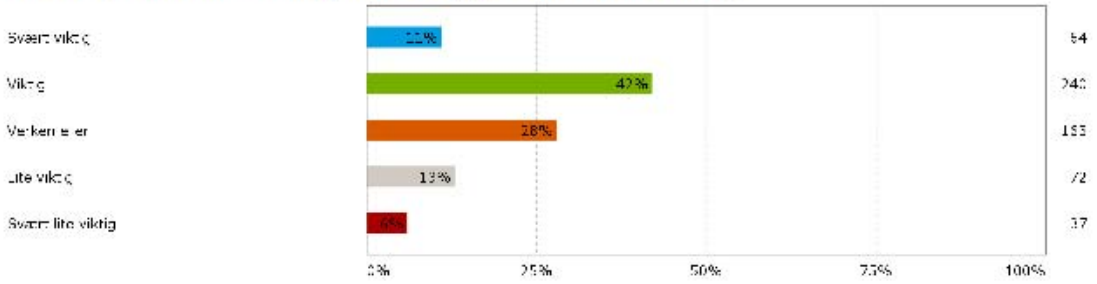

I hvilken grad tror du at dine medstudenter får faglig utbytte av dine kommentarer?

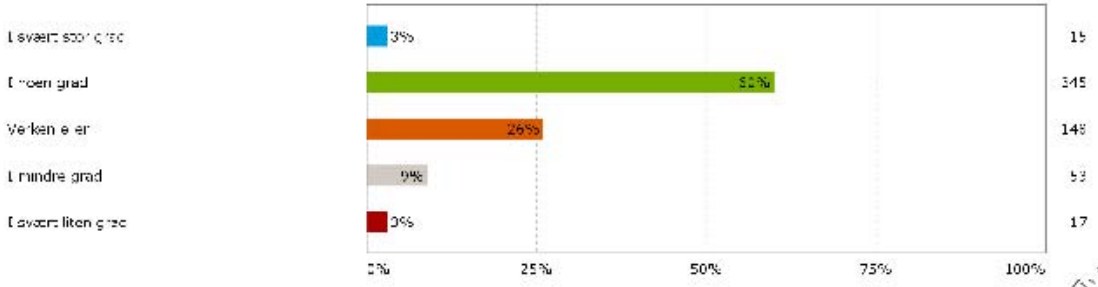

uib.no

Arbeidsgruppen

uib.no

Hvor godt trives du i din arbeidsgruppe?

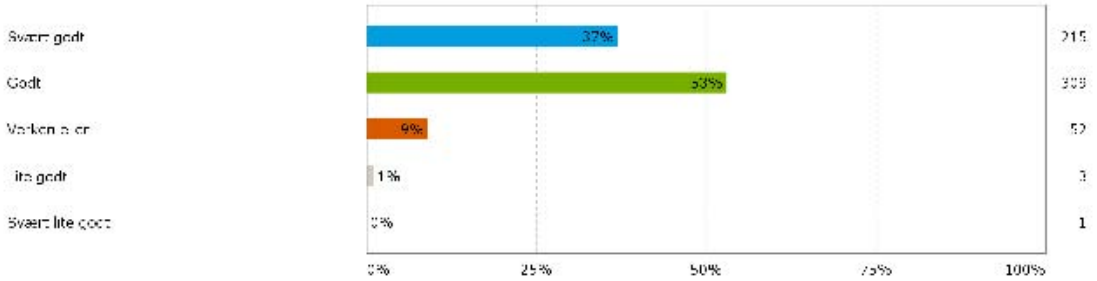

uib.no

Hvordan vil du beskrive den faglige diskusjonen i din arbeidsgruppe?

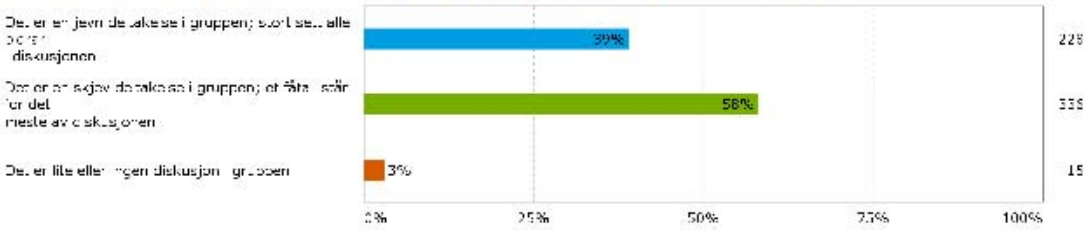

uib.no

Hva er din arbeidsgruppeleders rolle i de faglige diskusjonene?

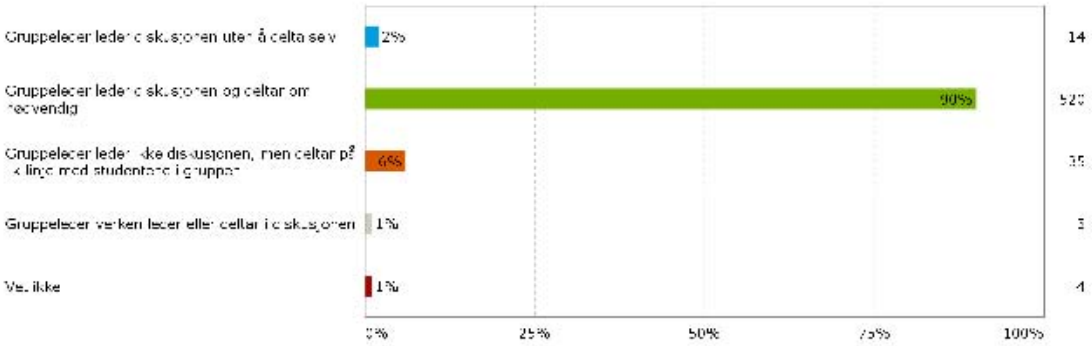

uib.no

Hva er din rolle i de faglige diskusjonene i din arbeidsgruppe?

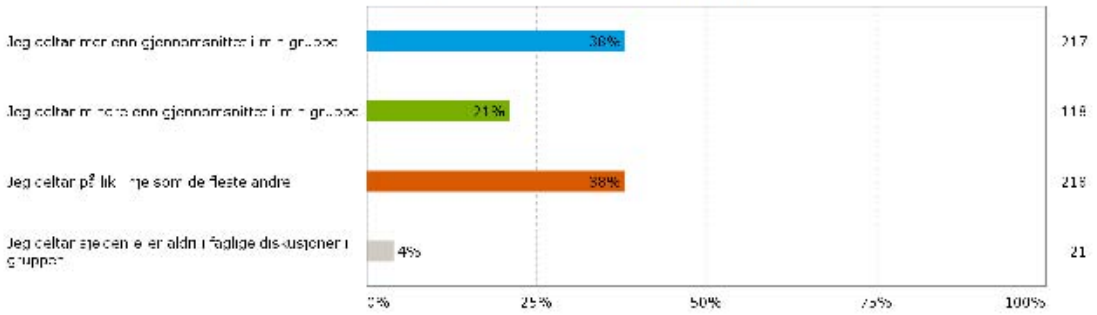

uib.no

Opplever du karakterpress i din arbeidsgruppe?

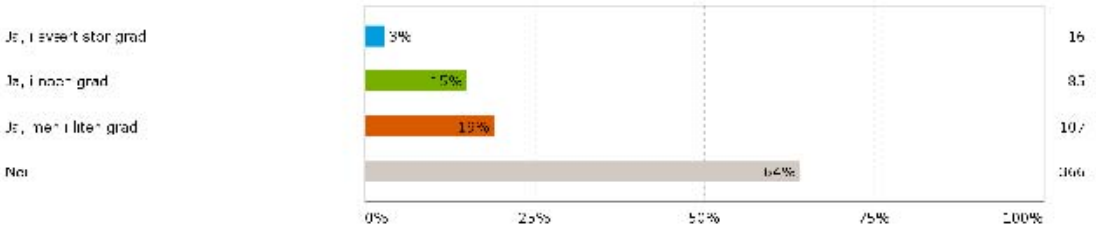

uib.no

I hvilken grad møter du forberedt til arbeidsgruppene?

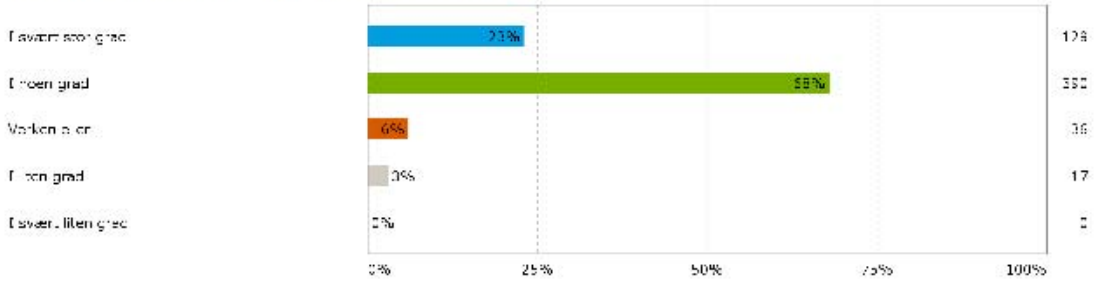

I hvilken grad opplever du at dine medstudenter møter forberedt til arbeidsgruppene?

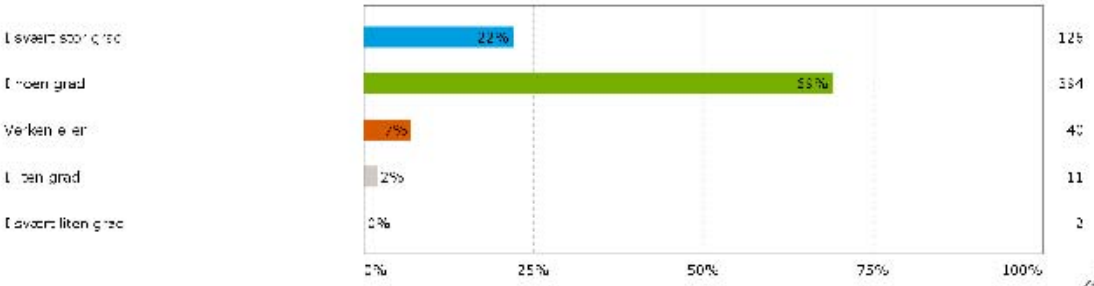

Ser du på din arbeidsgruppeleder som en medstudent eller ansatt?

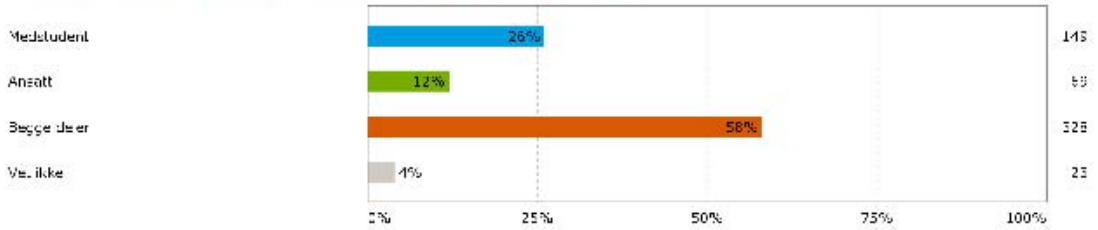

Har det hendt at du har ringt, sendt sms eller kontaktet din arbeidsgruppeleder via sosiale medier med faglige spørsmål på kveldstid og/eller i løpet av en helg?

Tilbake til sakslisten

Sak 36/14 – 5

Evaluering av undervisningsopplegget på 3. studieår

Resultat av spørreundersøkelse april 2014

Bakgrunn for undersøkelsen

I april 2014 ble en spørreundersøkelse om undervisningsopplegget sendt ut til alle studenter på 3. studieår. Bakgrunnen for evalueringen var Fakultetsstyrets vedtak om endringer i undervisningsopplegget på 3. studieår fra høsten 2011. Den største endringen var at deltakelse i arbeidsgrupper ikke lenger skulle være en obligatorisk del av 3. studieår. Samtidig ble det innført ekstra lærerkommentering på arbeidsoppgaver: Tidligere ble én oppgave i hver arbeidsgruppe kommentert, mens det fra høsten 2011 har vært en målsetting at to oppgaver fra hver arbeidsgruppe skal bli kommentert.

Svarprosent

Spørreundersøkelsen ble sendt på e-post til 323 studenter på 3. studieår. 134 studenter svarte på hele undersøkelsen, mens 3 studenter svarte på deler av den. Det gir en svarprosent på 44 %. Med dette kan vi være 95 % sikre på at dersom alle 323 studentene hadde avgitt svar, så ville svarene falle innenfor +/- 6,4 % av svarene i denne undersøkelsen. (Kalkulert i Aksnes AS' kalkulator for pålitelighet av svardata: http://www.spørreundersøkelser.no/index.asp?vale=Kalkulator)

Resultat

Generelt

74 % av studentene er fornøyd eller svært fornøyd med undervisningsopplegget på 3. studieår. 5 % er misfornøyd eller svært misfornøyd. 30 % er mer fornøyd med undervisningsopplegget på 3. studieår enn 2. studieår. 22 % er mindre fornøyde, mens 48 % er verken mer eller mindre fornøyd.

Hvor fornøyd er du med undervisningsopplegget på 3. studieår?

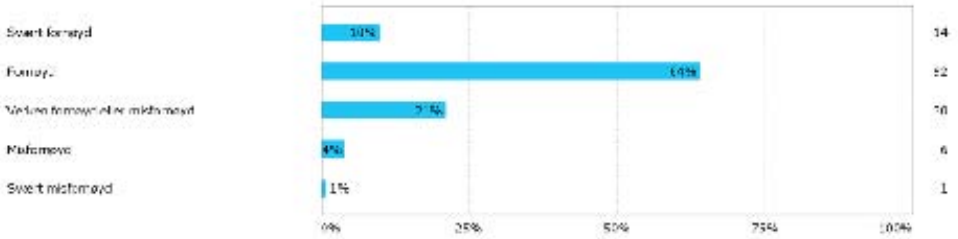

Svarene som går igjen hos de som er mer fornøyd med undervisningsopplegget på 3. studieår enn 2. studieår er at det er positivt at det er mindre obligatorisk undervisning. Mange påpeker likevel nødvendigheten av obligatoriske grupper på 1. og 2. studieår. Det er også mange som trekker frem at det er positivt at arbeidsgruppeoppgavene gjennomgås i storgruppen.

Av de som er mindre fornøyd med undervisningsopplegget på 3. studieår enn 2. studieår, sier mange at det er fordi de får mindre oppfølging og veiledning. Mange synes også kommentarene til storgruppeleder er dårlige og at det er varierende kvalitet på storgruppelederne.

På spørsmål om hvordan studentene opplevde overgangen fra å ha arbeidsgruppeleder og obligatoriske arbeidsgrupper på 2. studieår, til frivillige kollokviegrupper uten arbeidsgruppeleder på 3. studieår, har gjennomsnittet svart 3,47 på en skala fra 1-5, der 1 står for tøff overgang og 5 tilsier at det var problemfritt.

På en skala fra 1 til 5, hvordan opplevde du overgangen fra å ha arbeidsgruppeleder og obligatoriske arbeidsgrupper på 2. studieår, til frivillige kollokviegrupper uten arbeidsgruppeleder på 3. studieår?

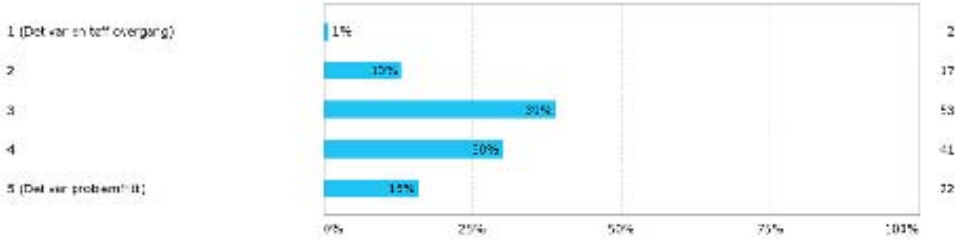

Om kollokviegrupper

65 % av studentene foretrekker frivillige grupper, mens en fjerdedel foretrekker obligatoriske grupper. De som foretrekker obligatoriske arbeidsgrupper sier at det er fordi det gir bedre fremmøte; mange av dem klager over dårlig oppmøte i de frivillige kollokviegruppene. Mange trekker også frem at det å ha arbeidsgruppeleder gjorde at flere forberedte seg bedre. Svarene som går igjen hos dem som foretrekker frivillige grupper er fleksibilitet, selvstendighet og frihet. Mange påpeker at det er rett og rimelig at man på 3. studieår står mer fritt til å disponere tiden sin selv. Det å kunne velge hvem man vil være på gruppe sammen med er også en viktig årsak til at mange foretrekker frivillige kollokviegrupper. I tillegg sier flere at diskusjonene blir bedre når studentene i gruppen er der frivillig.

Foretrekker du obligatoriske eller frivillige grupper?

83 % har deltatt i en fast kollokviegruppe gjennom hele 3. studieår, mens 9 % har vært med i flere ulike kollokviegrupper. 7 % var med i en kollokviegruppe tidligere, men var ikke med i noen gruppe

da spørreundersøkelsen gikk ut. Kun 1 % har ikke vært med i noen kollokviegruppe i løpet av 3. studieår.

42 % av studentene oppgir at de får faglig utbytte i stor grad eller i svært stor grad av å delta i kollokviegrupper. 35 % får faglig utbytte i noen grad. 6 % oppgir at de får lite eller svært lite faglig utbytte. Av studentene som var med i en kollokviegruppe tidligere, men ikke på tidspunktet for undersøkelsen, oppgir 11 % (én student) at han/hun fikk stort faglig utbytte, 78 % (7 studenter) at de fikk noe faglig utbytte, og 11 % (én student) at han/hun fikk lite faglig utbytte.

I hvilken grad får du faglig utbytte av å delta i kollokviegruppe?

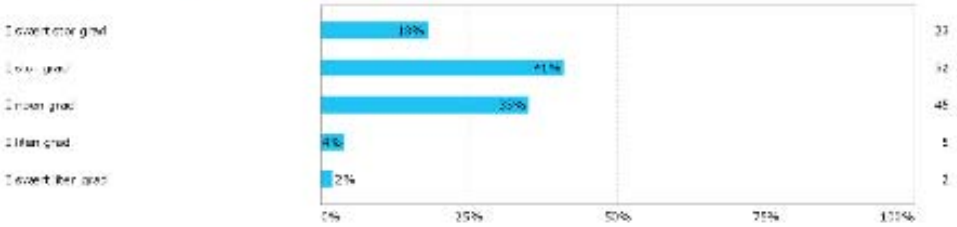

Over halvparten av studentene sier at de får mindre faglig utbytte av å delta i kollokviegrupper enn de fikk av å delta i obligatoriske arbeidsgrupper med arbeidsgruppeleder på 2. studieår. Kun 11 % får større faglig utbytte. De fleste oppgir mangel på arbeidsgruppeleder som årsak til at det faglige utbyttet er mindre i kollokviegruppene. Det gjør dem usikre på om de løser oppgavene riktig.

Hvordan er ditt faglige utbytte av å delta i kollokviegruppe, sammenlignet med utbyttet du fikk av å delta i obligatoriske arbeidsgrupper med arbeidsgruppeleder på 2. studieår?

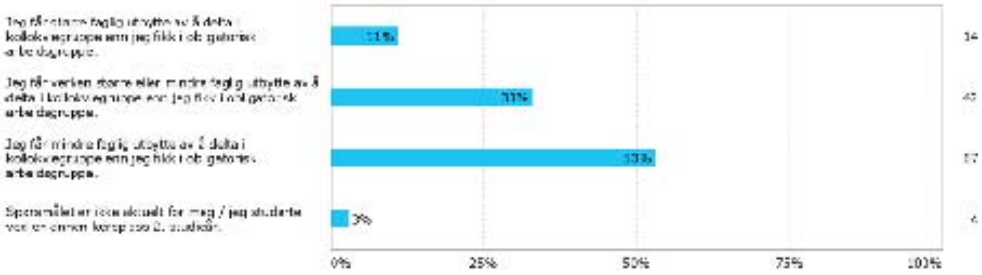

Sammensetning av gruppen

I frivillige kollokviegrupper kan studentene selvsagt velge hvem de vil være på gruppe med. Fakultetet setter likevel opp to grupper i starten av hvert emne som det er mulig å melde seg på via Mi side, slik at studenter som ikke har noen å være på gruppe med også får et tilbud.

76 % oppgir at kollokviegruppen de er med i er sammensatt av de samme studentene som var med i den obligatoriske arbeidsgruppen på 2. studieår, inkludert 42 % som sier at noen få har kommet fra eller til. Kun 1 % (én student) av respondentene var på tidspunktet for undersøkelsen med i en

gruppe han eller hun hadde meldt seg på i Mi side. 21 % har satt sammen en kollokviegruppe uavhengig av tidligere medlemskap. Av de studentene som har vært med i flere ulike kollokviegrupper, sier halvparten at den siste kollokviegruppen de var med i var sammensatt av de samme studentene som var med i arbeidsgruppen på 2. studieår, 9 % (to studenter) var med i en gruppe de meldte seg på via Mi side, mens 18 % var med i en gruppe uavhengig av tidligere gruppemedlemskap.

Hvordan er kollokviegruppen din sammensatt?

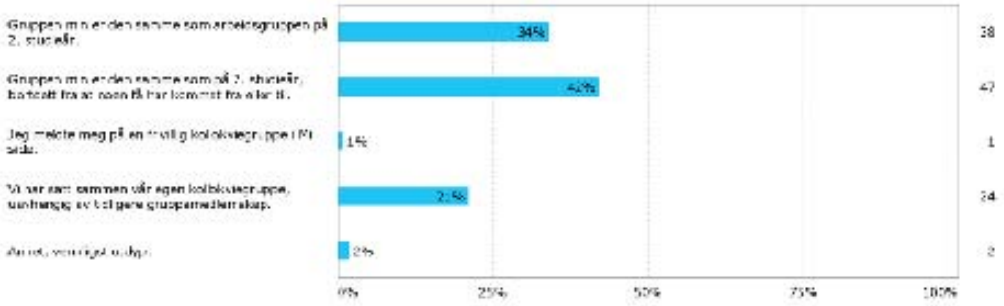

Av de til sammen tre studentene som hadde meldt seg på en frivillig kollokviegruppe i Mi side, sier to av dem at årsaken til det var at de studerte ved en annen læreplass 2. studieår. Kun én av de tre var fremdeles med i denne gruppen på tidspunktet da spørreundersøkelsen gikk ut.

Forberedelse til gruppen

68 % sier at de møter forberedt til kollokviegruppen i stor eller svært stor grad. 31 % forbereder seg i noen grad. Kun 1 % sier at de ikke møter forberedt. 54 % opplever at medstudentene møter godt eller svært godt forberedt til kollokviegruppene, mens 40 % opplever at medstudentene møter forberedt i noen grad. 6 % opplever at medstudentene møter lite eller svært lite forberedt.

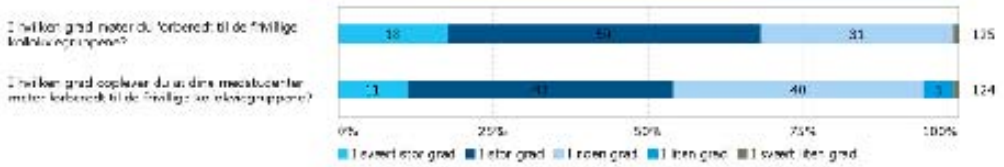

Diskusjon i gruppen

60 % synes diskusjonen i kollokviegruppen sin er jevnt fordelt, altså at stort sett alle bidrar. 40 % synes det er en skjev deltakelse i gruppen.

Storgrupper

Faglig utbytte

66 % oppgir at de får faglig utbytte i stor eller svært stor grad av å delta i storgrupper. 28 % får noe utbytte, mens 6 % får faglig utbytte i liten eller svært liten grad.

I hvilken grad får du faglig utbytte får av å delta i storgrupper?

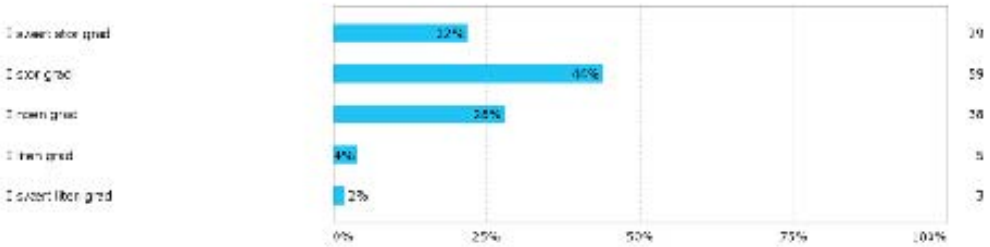

Ville du deltatt i storgrupper hvis de ikke var obligatoriske?

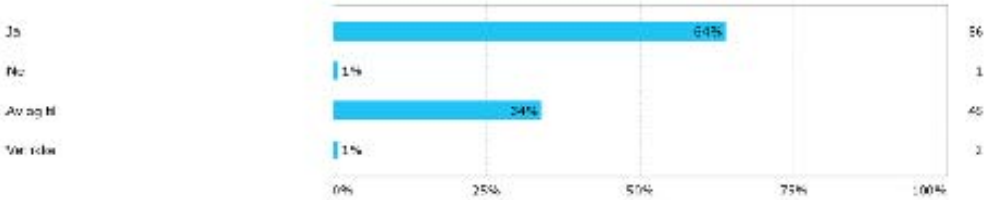

Oppgavekommentering

For hver oppgaveinnlevering er målet at to oppgaver per arbeidsgruppe skal bli kommentert – én av storgruppeleder og én av en ekstern oppgaveretter.
50 % av studentene er tilfreds eller meget tilfreds med den totale mengden av besvarelsene deres som blir kommentert gjennom semesteret, og 57 % synes det er en rettferdig fordeling av hvem som får besvarelsene sine kommentert og hvor ofte. 16 % synes ikke det er rettferdig. Resten har svart «vet ikke».

18 % av respondentene har fått én oppgave kommentert siden de startet på 3. studieår, mens 81 % av fått kommentert flere oppgaver. 1 % hadde ikke fått noen oppgaver kommentert på tidspunktet for spørreundersøkelsen. De som har fått én eller ingen oppgaver kommentert på tidspunktet for spørreundersøkelsen synes naturlig nok at fordelingen av kommentarene er mer urettferdig enn de

som har fått flere oppgaver kommentert. (29 % av de som bare har fått én besvarelse kommentert synes ikke det er en rettferdig fordeling, mens kun 12 % av de som har fått flere besvarelser kommentert sier det samme.)

33 % får faglig utbytte i stor eller svært stor grad av å lese <u>andres besvarelser</u> kommentert av storgruppeleder eller en ekstern oppgaveretter, mens 53 % får faglig utbytte i stor eller svært stor grad av å få sine <u>egne oppgaver</u> kommentert.

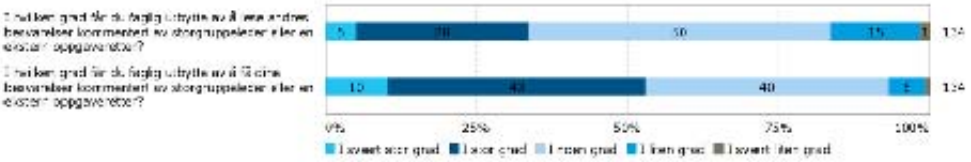

Øvrige kommentarer til undervisningsopplegget

Til slutt i spørreundersøkelsen ble studentene spurt om de hadde noen andre kommentarer til undervisningsopplegget på 3. studieår. Punkter som gikk igjen var:

- Veldig mange kommenterte at det er varierende kvalitet på storgruppelederne, og at mange av dem ikke holder et godt nok nivå.
- Mange klager på kommenteringen til de eksterne oppgaveretterne, både på obligatoriske kursoppgaver og arbeidsoppgaver. Kommentarene er for mangelfulle.
- Mange sier at de får lite faglig utbytte av å kommentere andre sine oppgaver, og at dette ikke burde være obligatorisk på 3. studieår.
- Flere skryter av digitaliseringsarbeidet ved fakultetet, særlig det at forelesningene legges ut på nett.

Resultatet av hele undersøkelsen er vedlagt, men kommentarer fra åpne spørsmål er ikke tatt med her. Alle kommentarene vil imidlertid gjennomgås i fakultetets oppfølging av undersøkelsen.

10.06.2014, VL

Vedlegg

EVALUERING AV UNDERVISNINGSOPPLEGGET PÅ 3. STUDIEÅR - RESULTAT AV SPØRREUNDERSØKESE

Tok du de to første årene av Integrert masterprogram i rettsvitenskap ved Universitetet i Bergen?

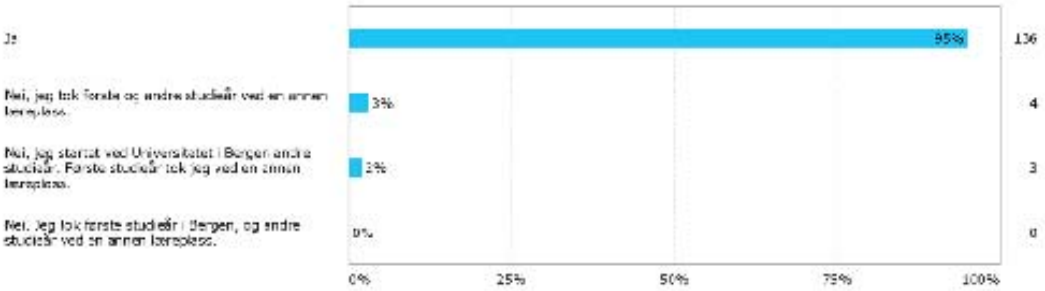

Hvor fornøyd er du med undervisningsopplegget på 3. studieår?

Med undervisningsopplegget mener vi kombinasjonen av forelesninger, storgrupper, oppgaver & kommentering og frivillige kollokviegrupper.

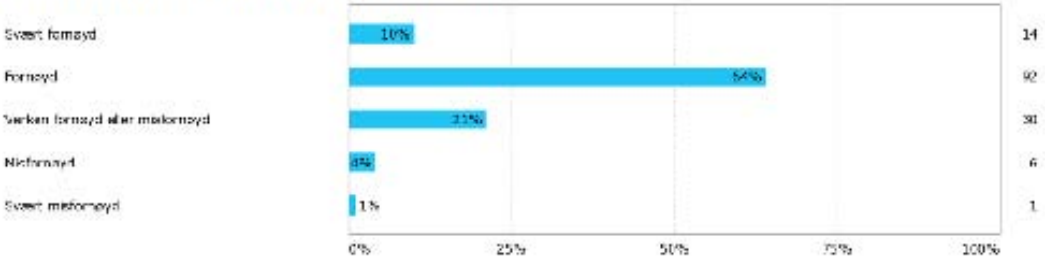

Er du mer eller mindre fornøyd med undervisningsopplegget på 3. studieår enn 2. studieår?

Undervisningsopplegget på 2. studieår bestod av forelesninger, storgrupper, oppgaver & kommentering og obligatoriske arbeidsgrupper med arbeidsgruppeleder.

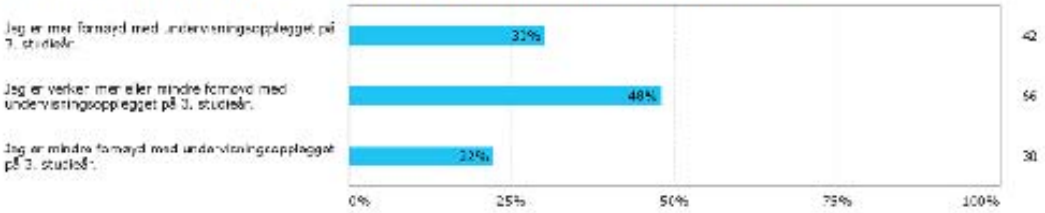

På en skala fra 1 til 5, hvordan opplevde du overgangen fra å ha arbeidsgruppeleder og obligatoriske arbeidsgrupper på 2. studieår, til frivillige kollokviegrupper uten arbeidsgruppeleder på 3. studieår?

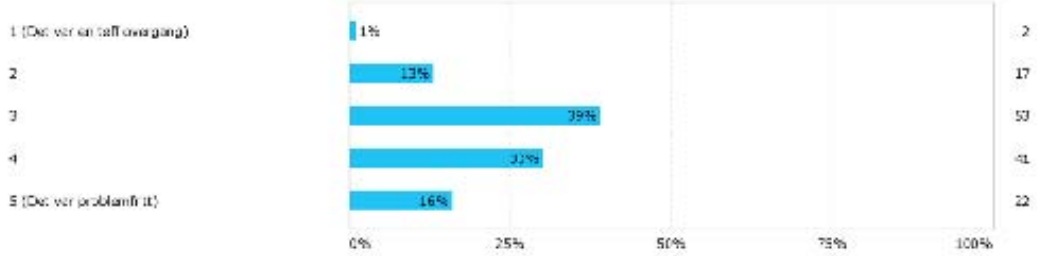

Foretrekker du obligatoriske eller frivillige grupper?

Har du gjennom 3. studieår deltatt i en fast kollokviegruppe?

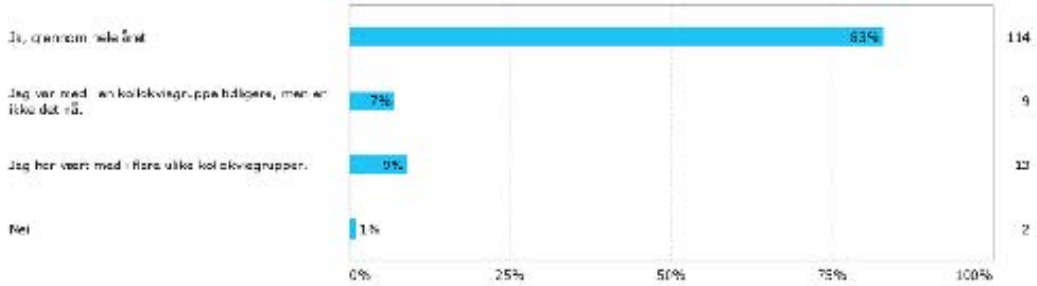

I hvilken grad får du faglig utbytte av å delta i kollokviegruppe?

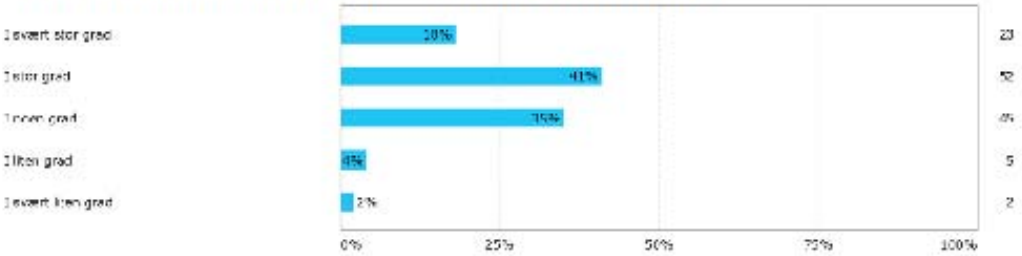

I hvilken grad fikk du faglig utbytte av å delta i kollokviegruppe? (Spørsmål til de som var med i en kollokviegruppe tidligere, men ikke på tidspunktet for undersøkelsen)

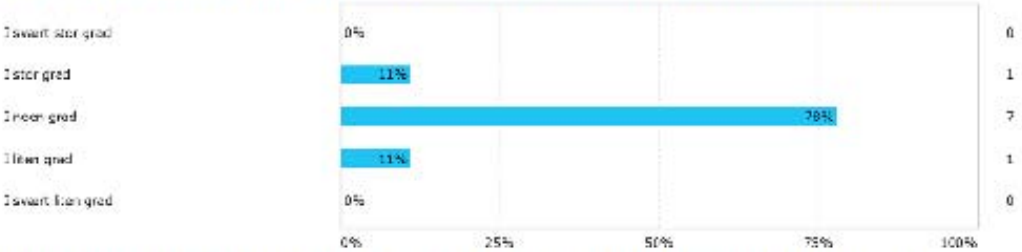

Hvordan er ditt faglige utbytte av å delta i kollokviegruppe, sammenlignet med utbyttet du fikk av å delta i obligatoriske arbeidsgrupper med arbeidsgruppeleder på 2. studieår?

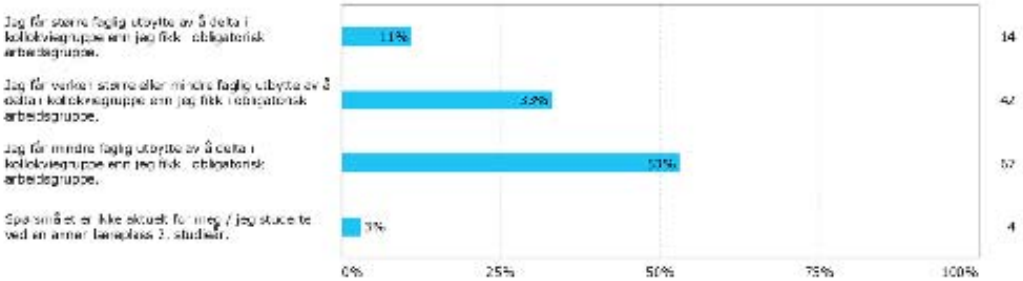

Hvordan var ditt faglige utbytte av å delta i kollokviegruppe, sammenlignet med utbyttet du fikk av å delta i obligatoriske arbeidsgrupper med arbeidsgruppeleder på 2. studieår? (Spørsmål til de som var med i en kollokviegruppe tidligere, men ikke på tidspunktet for undersøkelsen)

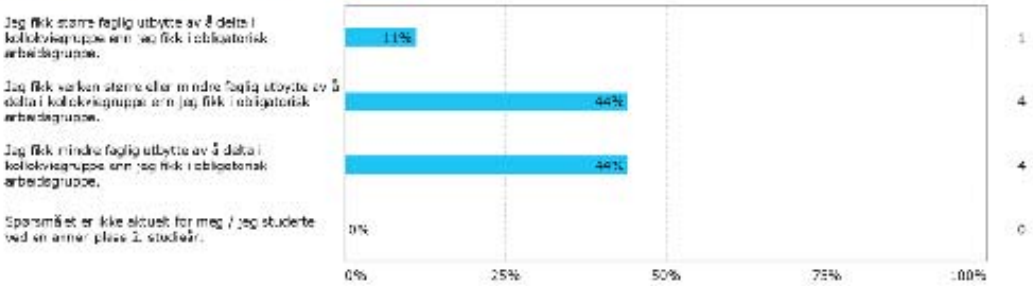

Hvordan er kollokviegruppen din sammensatt?

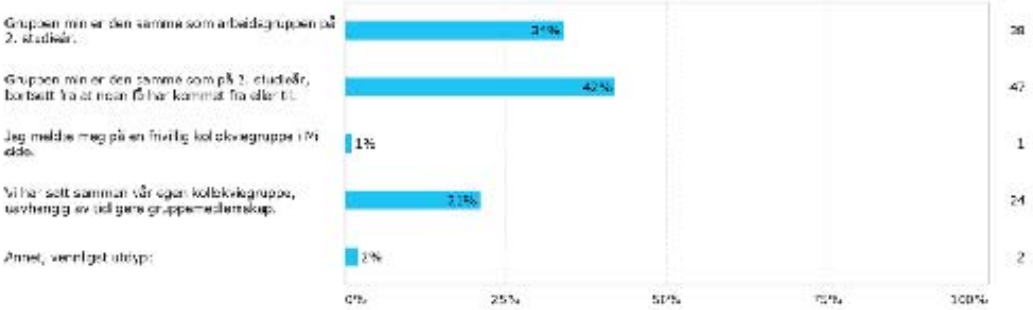

Hvordan var den siste kollokviegruppen din sammensatt? (Spørsmål til de som har vært med i flere ulike kollokviegrupper)

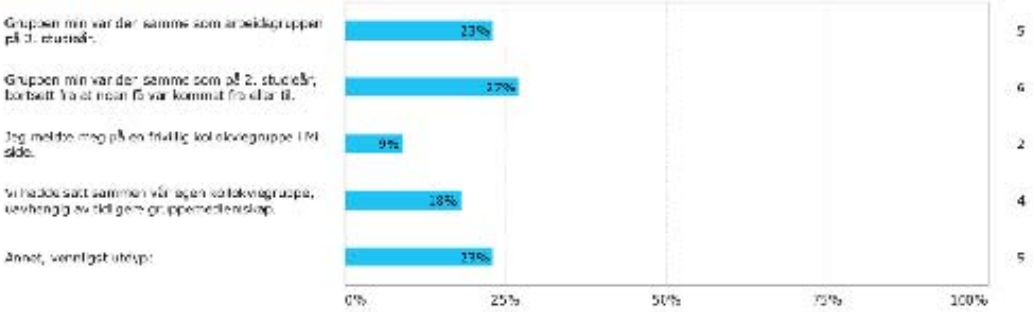

Hvorfor meldte du deg på en frivillig kollokviegruppe i Mi side? (Spørsmål til de som hadde meldt seg på en frivillig kollokviegruppe i Mi side)

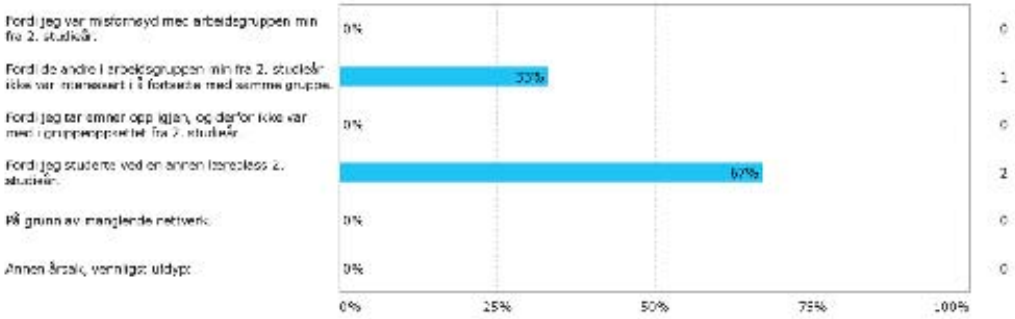

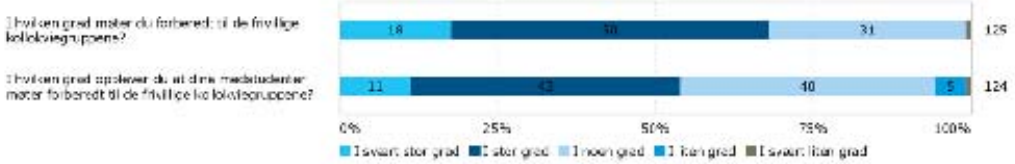

Hvordan vil du beskrive den faglige diskusjonen i din kollokviegruppe?

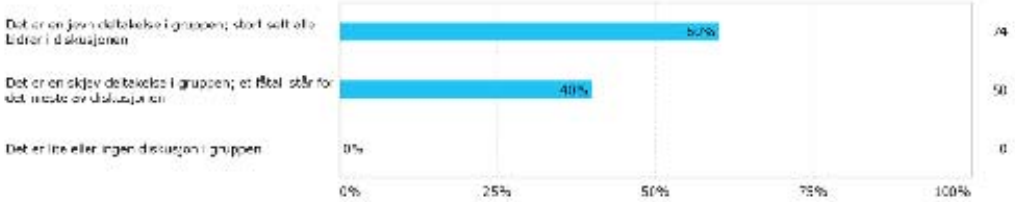

Bruker din kollokviegruppe rommene som fakultetet har avsatt til kollokviegrupper på 3. studieår?

Kollokviegrupper kan skrive seg på romliste i informasjonssenteret ved oppstart av hvert emne.

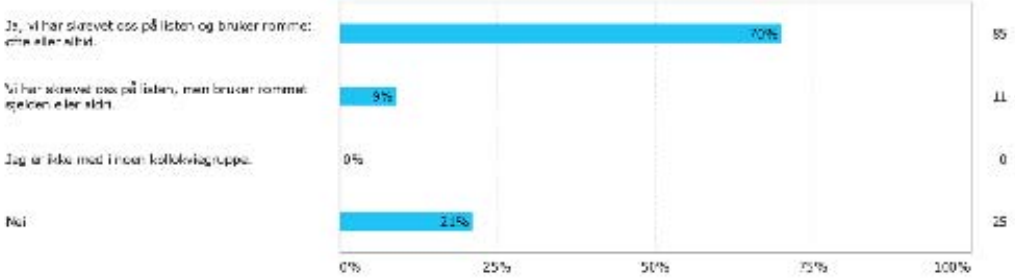

I hvilken grad får du faglig utbytte får av å delta i storgrupper?

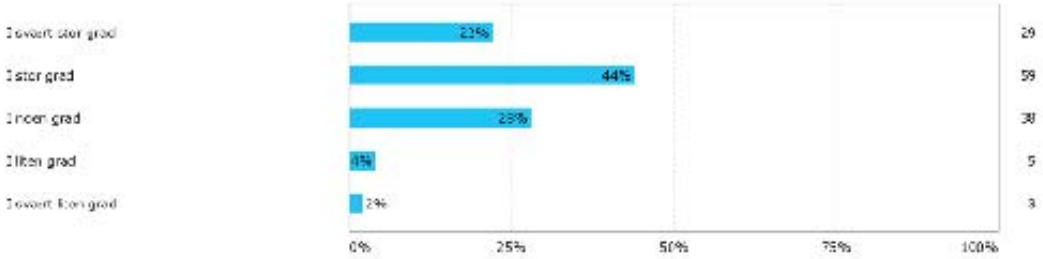

Ville du deltatt i storgrupper hvis de ikke var obligatoriske?

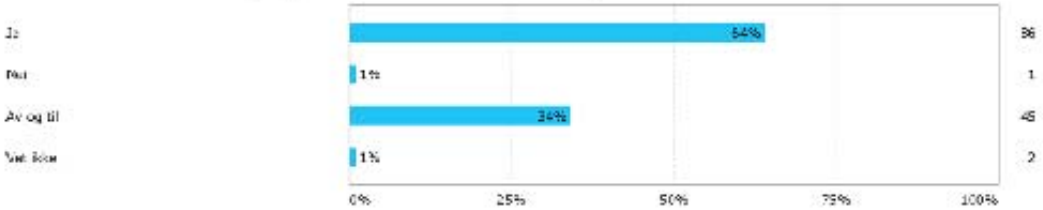

For hver oppgaveinnlevering er målet at to oppgaver per arbeidsgruppe skal bli kommentert – én av storgruppeleder og én av en ekstern oppgaveretter. Hvor tilfreds er du med den totale mengden av dine besvarelser som blir kommentert gjennom semesteret?

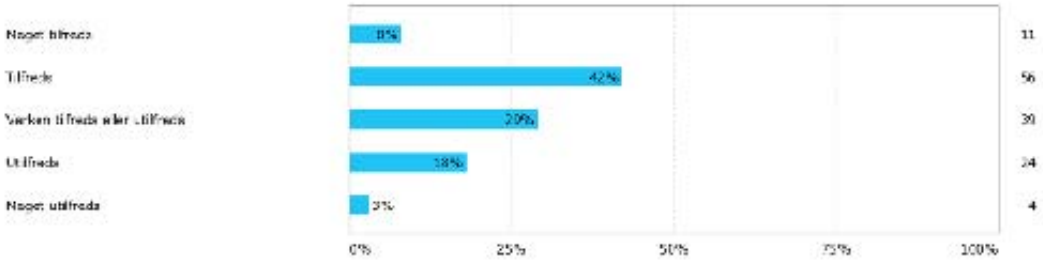

Synes du det er en rettferdig fordeling av hvem som får besvarelsene sine kommentert og hvor ofte?

Har noen av dine oppgaver blitt kommentert av storgruppeleder eller en ekstern oppgaveretter siden du startet på 3. studieår?

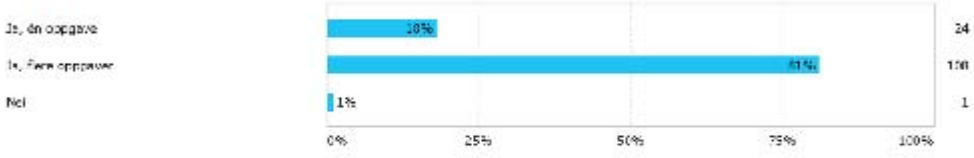

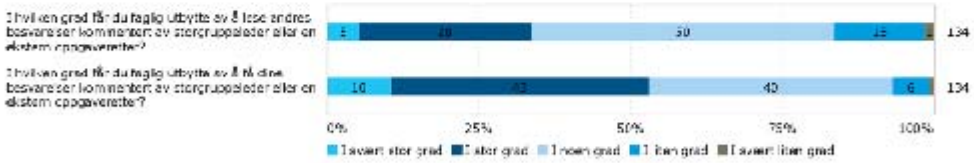

Tilbake til sakslisten

Godskriving – behov for rettslig avklaring

Problemstilling

En student med opptak og studierett til masterstudiet i rettsvitenskap ved UiB har skrevet masteroppgave ved UiO og søker godskriving av den i graden i Bergen. Forskrift om opptak, studier, vurdering og grader ved UiB (UiB-forskriften) har imidlertid en sperre mot godskriving av masteroppgave i grad som skal utstedes her. Spørsmålet er om sperren i UiB-forskriften er lovlig.

Hovedregelen: Univl. § 3-5 første ledd første punktum

Hovedregelen om godskriving finnes i univl. § 3-5 nr. 1 første punktum: *«Universiteter og høyskoler som tilbyr akkrediterte studier etter denne lov, skal godskrive beståtte emner, fag, eksamener eller prøver fra andre universiteter og høyskoler som tilbyr akkrediterte studier med samme antall studiepoeng i den utstrekning de oppfyller de faglige krav for en bestemt eksamen, grad eller utdanning ved institusjonen.»*

Det er ikke tvil om at masteroppgave omfattes av «emner, fag, eksamener eller prøver», og at hovedregelen er at den skal godskrives der de faglige kravene er oppfylt. Drøftelsene her gjelder utelukkende lovgrunnlaget og omfatter ikke de faglige vurderingene.

Denne bestemmelsen alene etterlater ikke tvil: **Masteroppgaven skal godskrives i graden i Bergen**.

Hjemmel for å begrense godskriving: Godskrivingsforskriften § 2

I forskrift om godskriving av høyere utdanning (godskrivingsforskriften) er det gitt hjemmel for en *begrensing i adgangen til godskriving* – der er introdusert et *tilknytningskrav*. I forskriftenes § 2 heter det: *«For at en institusjon skal kunne tildele en grad eller utstede vitnemål for fullført utdanning, må minst 60 av studiepoengene som skal inngå i beregningsgrunnlaget, være avlagt ved institusjonen.»* Dette vilkåret har åpenbare grunner for seg: En institusjon skal ikke utstede grad der den selv ikke har nevneverdig medvirkning. I andre ledd er institusjonens handlingsrom avgrenset: *«Institusjonen kan ikke oppstille et strengere tilknytningskrav enn det som følger av første ledd.»* Sett i sammenheng med bestemmelsen i forskriftens § 3 andre ledd, kan denne avgrensingen sees utelukkende som en skranke mot å kreve flere studiepoeng enn 60. Det er likevel ikke en åpenbar forståelse, og i alle fall ikke tilstrekkelig for den tolkingen av § 2 som er lagt til grunn i § 2.7 nr. 2 i UiB-forskriften.

Forbud mot godskriving: UiB-forskriften § 2.7 nr. 2 første ledd

I § 2.7 nr. 2 første ledd i UiB-forskriften heter det: *«Til graden master ved Universitetet i Bergen må minst 60 studiepoeng, inkludert masteroppgave, være avlagt ved Universitetet i Bergen.»*

Denne bestemmelsen alene etterlater ikke tvil: **Masteroppgaven kan ikke godskrives i graden i Bergen.**

Spørsmålet er om tilleggsvilkåret «inkludert masteroppgave» i UiB-forskriften er lovlig. For at det skal være lovlig, må andre ledd i godskrivingsforskriftens § 2 tolkes innskrenkende og leses som en skranke bare mot at tilknytningskravet skal gjelde flere enn 60 sp.

1. Er «inkludert masteroppgave» et *tilleggsvilkår*? Det kan hevdes at det bare er en (faglig) presisering av vilkåret i godskrivingsforskriftens § 2. Argumentet kan avvises: Det er mulig å oppfyllevilkåret i godskrivingsforskriftens § 2 uten å oppfylle vilkårene i UiB-forskriftens § 2.7 nr. 2. Vilkåret framstår utvilsomt som et *tilleggsvilkår*.

2. Er tilleggsvilkåret lovlig? Hovedregelen om godskriving er univl. § 3-5. Avgrensing – herunder vilkår – må ha (klar) hjemmel. En hjemmel er altså gitt i godskrivingsforskriftens § 2. Her er det imidlertid ikke gitt adgang til ytterligere avgrensing, med mindre man tolker andre ledd innskrenkende. Et holdepunkt for slik innskrenkende tolkning kan hentes fra andre ledd i § 3 – der er det eksplisitt gitt hjemmel for å utvide begrensingen fra 60 til 90 sp når det gjelder «gjenbruk» av sp som allerede har inngått i en grad. Dette gir imidlertid ikke grunnlag for å tolke andre ledd i § 2 innskrenkende: Nettopp det at rammene for utvidelse er gitt i § 3, taler for at de ville vært gitt i § 2 også, dersom lovgiver hadde ment at det skulle være rom for slike. § 2 og § 3 omhandler helt forskjellige realiteter og har ulike hensyn bak seg – det svekker også grunnlaget for å nytte den ene i tolkningen av den andre.
   Avgjørende blir det imidlertid at vi ikke har noen *klar* hjemmel for å stille opp tilleggsvilkåret og å nytte det til å avskjære den rettigheten studenten har etter univl. § 3-5 første ledd.

Konklusjonen blir at det ikke er adgang til å stille tilleggsvilkår for godskriving, utover det tilknytningskravet som er stilt opp i godskrivingsforskriftens § 2 andre ledd. **Tilleggsvilkåret i UiB-forskriften er ikke lovlig.**

Konklusjon

Vi kan ikke avslå studentens søknad om godskrivning av masteroppgaven på dette grunnlaget. Men vi må avklare hvordan vi forholder oss med hensyn til at vi må handle i strid med UiB-forskriften.

Tilbake til sakslisten

Sak 37/14 – 1

Det juridiske fakultet, Universitetet i Bergen

KURSRAPPORT
JUS 242 RETTERGANG STUDIEÅRET 2013/2014

Bergen 12. mai 2014

1. Faglærers vurdering av gjennomføring

a) Praktisk gjennomføring

i. strukturen på kursopplegget

Kurset i Rettergang strekker seg fra midten av november måned og ut februar måned. Årets kurs var det første kurset etter at fagene Rettergang og Strafferett ble delt. Tidligere ble disse fagene studert parallelt.

Kurset er lagt opp slik at det undervises i sivilprosess før jul og i straffeprosess etter jul. I tillegg kommer noen avsluttende seminarer i fellesprosess mot slutten av kurset det der undervises i både straffeprosess og sivilprosess. Både sivilprosessen og straffeprosessen starter med en lenger forelesningsrekke før det deretter er to uker med seminarer. Det eneste obligatoriske elementet er en kursoppgave som studentene skriver den første uken etter forelesningene i straffeprosess. Etter at undervisningen var ferdig hadde studentene to uker til eksamensforberedelse.

ii. Forelesningene

Forelesningene i sivilprosess ble i hovedsak holdt av førsteamanuensis Camilla Bernt, men førsteamanuensis Magne Strandberg foreleste om bevis og rettskraft. Forelesningene i straffeprosess ble i sin helhet holdt av høyesterettsdommer Magnus Matningsdal. Studentene oppgir i sin evaluering at de er meget godt fornøyd med forelesningene.

iii. Seminarene

På seminarene i sivilprosess og straffeprosess har vi tatt utgangspunkt i de oppgavesettene som ble brukt av professor Henry Mæland mens han var kursansvarlig, men vi har gjort ganske vesentlige endringer i oppgavesettene. Vi har blant annet forsøkt å gi oppgavesettene en klarere profil der det i større grad fokuseres på bestemte temaer på de ulike seminarsamlingene. Oppgavesettene er også endret for å samsvare bedre med læringskravene. I tillegg er det, særlig i sivilprosess, skrevet en rekke nye oppgaver. På seminarene i fellesprosess har vi stort sett skrevet helt nye oppgaver.

Studentene oppgir i sin evaluering at oppgavesettene dels preges av for mye detaljer og dels ligger utenfor læringsmålene. Iallfall et stykke på vei har studentene rett i dette, og vi vil gjennomgå oppgavesettene på nytt for å forbedre dem ytterligere til neste år. Samtidig er det viktig å få frem at balanseringen mellom de store prinsippspørsmålene og de mindre detaljene ikke alltid er så enkel i prosessfagene.

iv. Skriving og kommentering

I kurset er det bare ett obligatorisk innslag, nemlig den obligatoriske kursoppgaven. Utover dette har vi ikke gitt noe tilbud om skrivetrening til studentene. Enkelte studenter har ytret en viss misnøye over fraværet av mer skrivetrening. Vi har full forståelse for studentenes innspill her, men det å legge til rette for mer skrivetrening – hvis det skal være initiert fra fakultetet – vil være temmelig kostnadskrevende fordi man da er avhengig av å gi individuelle tilbakemeldinger til hver enkelt student. For noen år tilbake ble det til sammen tilbudt fire kursoppgaver i fagene Rettergang og Strafferett, der to måtte bestås. Antallet ble halvert, iallfall delvis av økonomiske årsaker, og med dagens økonomiske situasjon er det neppe rom for en økning i antallet kursoppgaver. Selv om det ikke er lagt til rette til for skrivetrening i regi av fakultetet, er det selvsagt ikke noe vi veien for at studentene organiserer dette selv via kollokvier eller på andre måter.

v. Gjennomføringen av seminarene

Selve gjennomføringen av seminarene har stort sett gått etter planen. I sivilprosess har vi denne gang utelukkende hatt interne seminarledere (de kursansvarlige samt førsteamanuensis Halvard Fredriksen og professor Tore Lunde). I straffeprosess har det stort sett vært brukt interne seminarledere (de kursansvarlige samt professor Ragna Aarli) i tillegg til visepolitimester Jon Reidar Nilsen. Det virker som studentene har vært fornøyde med seminarlederne. Noen studenter klager riktignok over at enkelte oppgaver løses på ulik måte av de ulike seminarlederne, men det er ikke noe vi uten videre anser som en ulempe. Mange av oppgavene på kurset er vanskelige, og flere av dem kan det være fullt forsvarlig å løse gjennom ulike fremgangsmåter og det kan også være fullt forsvarlig å komme til ulike standpunkter.

vi. Den obligatoriske kursoppgaven

Studentene oppgir i sin evaluering at de var meget godt fornøyde med den obligatoriske kursoppgaven. Også gjennomføringen av oppgaven gikk stort sett bra. Det var riktignok en oppgaveretter som ikke klarte å bli ferdig, men det problemet ble løst ved at de kursansvarlige sammen med professor Jon Petter Rui rettet ferdig resten av besvarelsene i den kommisjonen det var snakk om. Vi valgte for øvrig å bruke kontinuasjonseksamen fra 2013 som obligatorisk kursoppgave, noe som det ble stilt visse spørsmål ved fra enkelte studenter. Vi anser imidlertid denne praksisen som hensiktsmessig fordi poenget med oppgaven, som uansett bare er bestått eller ikke bestått og der det er meget sjelden at noen ikke består, er å øve opp studentene i skriving av prosessrett.

vii. Eksamen

Eksamen ble gjennomført som ordinær fire timer skoleeksamen. Oppgaven var på forhånd gjennomgått av to studenter og av en faglærer i tillegg til de kursansvarlige. I ettertid er det nok likevel mulig at oppgaven var noe omfattende.

viii. Samarbeidet med administrasjonen

Samarbeidet med administrasjonen har stort sett fungert meget godt. Det har vært noe utskiftning av studieårsansvarlige i administrasjonen, men uten at det har medført noen problemer av betydning. Det har vært noen problemer knyttet til påmelding til seminarene, men det er viktig å understreke at problemene var av rent teknisk art og ikke skyldtes administrasjonen på vårt fakultet. Påmeldingsproblemene medførte at den studieårsansvarlige i administrasjonen måtte bruke mye tid på å legge inn påmeldingene manuelt. Problemet medførte at de endelige listene over seminargruppene i straffeprosess kom ganske sent, men seminarene ble likevel gjennomført uten

forsinkelser av noe slag. Det er likevel fullt forståelig at også studentene klager over at de må melde seg opp på hvert enkelt seminar.

b) Strykprosent og frafall

Det var 375 studenter som møtte til eksamen. Det var 21 studenter som fikk karakteren F. Det utgjorde 5,5 % av de som tok eksamen. I tillegg var det 30 studenter som trakk seg fra eksamen, noe som utgjør 8 % av de som var møtt opp. Det er dermed 13,5 % som enten trakk seg eller strøk. Dette er en noe høy prosentsats, men selve strykprosenten er ikke høyere enn den vanligvis har vært i faget.

c) Karakterfordeling

Karakterfordelingen var slik: A 6 %, B 15 %, C 27,2 %, D 25,3 %, E 13 % og F 5,5 %. Her er det kanskje noe mange som får D sammenlignet med antallet som får B, men på den annen side var karakterfordelingen omtrent den samme både i 2012 og 2013.

d) Studieinformasjon og dokumentasjon

Studentene har fått en introduksjonsforelesning der de to kursansvarlige presenterte opplegget for faget. I tillegg ligger mye relevant informasjon ute på mi.side. Studentene etterspør noe klarere og mer utfyllende læringsmål.

e) Tilgang til relevant litteratur

Pensum er Mæland «Kort prosess» og Andenæs/Myhrer «Straffeprosess». Vi forutsetter at studentene kjøper disse bøkene. I tillegg har vi laget en liste over aktuell fordypningslitteratur der vi både angir mer omfattende bøker og artikler om utvalgte emner. All denne litteraturen er tilgjengelig enten på biblioteket eller på nett. Særlig i sivilprosess oppfordrer vi studentene til å supplere den noe korte læreboken.

2. Faglærers vurdering av rammevilkårene

a) Lokaler og undervisningsutstyr

Alle undervisningslokaler har fungert tilfredsstillende. Forelesningene har foregått i auditorium 1. Seminarene har vært holdt i litt ulike seminarrom. Kvaliteten på rommene er noe variabel, men stort sett høyst akseptabelt.

3. Faglærers kommentar til studentevalueringen(e) (referansegruppemøtet)

a) Metode – gjennomføring

Studentevalueringen ble gjennomført som en spørreundersøkelse fordi det basert på tidligere erfaringer har vist seg å være vanskelig å gjennomføre referansegruppemøte på 4. studieår.

b) Oppsummering av innspill

Vi har allerede i de foregående punktene tatt opp de viktigste av de innspillene studentene kommer med, men vi gir en kort oversikt: Studentene er meget godt fornøyde med forelesningene, og 64 % av studentene oppgir at forelesningene i sivilprosess gir «i svært stor grad» eller «i stor grad» bidro til læringen, mens 60 % oppga det samme i straffeprosess.

Også seminarene blir stort sett godt mottatt. 65 % av studentene oppgir at seminarene i sivilprosess «i svært stor grad» eller «i stor grad» bidro til læringen, 73 % av studentene oppgir det samme i

straffeprosess. Noen oppgir imidlertid i sine kommentarer at seminarene i for stor grad tar opp temaer som ikke er i kjernen av læringsmålene. Seminarene i fellesprosess blir derimot mer lunkent mottatt. 45 % av studentene oppgir at disse seminarene «i svært stor grad» eller «i stor grad» bidro til læringen. I tillegg gir en del studenter kommentarer om at seminarene i fellesprosess tar opp for mange nye problemstillinger tett på eksamen.

Ellers oppgir noen studenter at faget inneholder for mye detaljer, og at det er for lite samspill mellom forelesninger, pensum og læringsmål. Pensumboken i sivilprosess blir kritisert for å være for kort.

4. Oppfølging av fjorårets evaluering

I fjor kom det en del kritikk mot seminaroppgavene, da kanskje særlig i sivilprosess. Vi har tatt tak i dette og har blant annet laget flere nye oppgaver.

5. Faglærers samlede vurdering, inkl. forslag til forbedringstiltak

Vår samlede vurdering er at rettergangsfaget alt i alt fungerer bra. Samtidig har studentene i sin evaluering påpekt flere punkter som vi vil forbedre til neste eller som allerede er blitt forbedret:

- Læringsmålene har vært gjennomgått og er vesentlig omskrevet, se sak 11-14 i SU
- Vi kommer til å fortsette arbeidet med å forbedre oppgavesettene til seminarene i sivilprosess og straffeprosess
- Vi kommer til å vurdere om vi skal opprettholde fellesseminarene og eventuelt hvilken form de skal ha
- Vi kommer ikke til å endre pensumbok i sivilprosess fordi alternativet (Skoghøy: Tvisteløsning) bl.a. er for omfattende, men vi kommer fortsatt til å gi studentene en liste over aktuell/anbefalt fordypningslitteratur og vi kommer til å se på om denne listen kan gjøres med studentvennlig

Ørnulf Øyen	Magne Strandberg
Kursansvarlig	Kursansvarlig

Tilbake til sakslisten

Sak 37/14 – 2

Frivillig skriving i JUS241 Strafferett

I fjor fikk JUS241 Strafferett tilført noen ressurser for å presentere et tilbud til studentene om frivillig skriving.

Tilbudet ble formet ut slik:

I hver seminargruppe skal 4-5 besvarelser skrives. Disse blir kommentert av seminarlederen, og besvarelser med kommentarer blir gjort tilgjengelig (i Kark) for alle studentene i den aktuelle seminiargruppen.

Dette anses å være en effektiv minimumsløsning – det "koster" 4-5 timer pr seminargruppe, vi hadde 11 seminargrupper i for – fra høsten må vi regne med (minst) en til pga tilførselen av nye studenter som begynner direkte på fjerde studieår (Universitetet i Agder og Universitetet i Stavanger har sine første bachelorer ferdig i vår).

Studieutvalget anbefaler at ordningen etableres som fast del av undervisningen i JUS241 Strafferett. For høsten 2014 må den tildeles en ekstra bevilgning på 55 timer til retting. Fra høsten 2015 bør dette inngå i det ordinære undervisningsbudsjettet for JUS241 Strafferett.

Henvendelsen fra kursansvarlige oversendes dekanatet med studieutvalgets anbefaling.

Tilbake til sakslisten

Sak 37/14 – 3

JUS114 Juridisk metode: Kursrapport

Det juridiske fakultet, Universitetet i Bergen – våren 2014

KURSRAPPORT - JURIDISK METODE (JUS114)

6. Faglærers vurdering av gjennomføring

f) Praktisk gjennomføring

ix. strukturen på kursopplegget: Eg har i og for seg ikkje innvendingar til strukturen på kursopplegget, men meiner at dette kurset kjem altfor tidleg i studieløpet.

x. forelesningene: Erik Monsen hadde forelesingane. Helst skulle eg hatt forelesingane sjølv, men dette var ikkje mogleg denne gongen. Ei slik arbeidsdeling er ikkje heldig.

xi. brukte oppgaver – både i arbeids- og storgruppen: Arbeidsgruppeoppgåvene og rettleiingane til desse er altfor tett knytta til pensumlitteraturen.

xii. skriving og kommentering: Det vart på referansegruppemøtet rapportert om ein del problem med kommentering i KARK. Sjølv har eg ingen merknader til dette.

xiii. gjennomføring av arbeids- og storgruppesamlingene: Nokre studentar tok på referansegruppemøtet til orde for at første arbeidsgruppemøte burde kome allereie første veka i kurset. Sjølv meiner eg det er eit poeng at studentane har arbeidd litt med faget før den organiserte undervisninga startar opp.

xiv. obligatorisk kursoppgave: Ikkje aktuelt for dette kurset.

xv. eksamen: Eg har ingen merknader til dette.

xvi. samarbeid med administrasjonen: Eg er godt fornøgd med samarbeidet med administrasjonen.

g) Strykprosent og frafall: Fire kandidatar fekk karakteren F (1,30%).

h) Karakterfordeling: Karakteren A (8,14%), karakteren B (27,36%) og karakteren D (19,54%) ligg innafor dei rammene som følgjer av retningslinjene. Karakteren C (38,11%) vart tildelt litt fleire enn det som følgjer av retningslinjene, men avviket er likevel marginalt. Karakteren E (5,54%) vart tildelt ein del færre enn det som følgjer av retningslinjene.

i) Studieinformasjon og dokumentasjon: Eg har ingen merknader til dette.

j) Tilgang til relevant litteratur: Det kom i referansegruppemøtet fram ulike syn på pensumlitteraturen. Forholdet mellom pensumlitteratur og tilleggslitteratur bør kanskje klargjerast ytterlegare.

7. Faglærers vurdering av rammevilkårene

b) Lokaler og undervisningsutstyr: PC-utstyret fungerte ikkje alltid i seminarromma, og anna utstyr (kritt, svamp, tusjar til whiteboard) mangla regelmessig. Eg veit ikkje om det pr. dato er etablert rutiner for regelmessig kontroll av at nødvendig utstyr fungerer og er tilgjengeleg, men om slike rutiner er etablert, bør dei gjennomgåast. Dette fungerer ikkje særleg godt pr. dato. Det er heller ikkje greitt å kome inn i eit seminarrom der det står skitne koppar, glass og fat.

c) Andre forhold: Eg har ingen merknader til dette.

8. Faglærers kommentar til studentevalueringen(e) (referansegruppemøtet)

c) Metode – gjennomføring: I tillegg til referansegruppemøtet, hadde eg eit uformelt møte med eit par av arbeidsgruppeleiarane for å få deira syn på arbeidsgruppeoppgåvene. Begge desse møtepunkta var nyttige for meg som kursleiar. Det vil likevel alltid vere ein viss tvil knytta til kor representative innspela frå referansegruppemøtet er, men dette er nok ei uvisse ein berre må leve med.

d) Oppsummering av innspill: Det kom nokså mange innspel, både knytta til arbeidsgruppeoppgåvene, forelesingsrekka og pensumlitteraturen. Innspela er ikkje eintydige, men eg vil i alle fall trekke fram at innspela avdekkar eit behov for å gjennomgå arbeidsgruppeoppgåvene. Vidare vart det oppfatta som uheldig at kursleiar og forelesar ikkje var ein og same person. Dette skapte grunnlag for uvisse blant studentane, kanskje særleg knytta til om eksamen ville vere tilpassa det som vart vektlagt i forelesingane. Det tette bandet mellom forelesingar og pensumlitteratur vart også trekt fram som mindre heldig. Studentane var i all hovudsak fornøgde med storgruppene, men faktum i fleire av dei dommane som vart gjennomgått var komplekst, og ein brukte nokså mykje tid på storgruppene på å gjennomgå dette før ein kom til dei metodiske poenga.

e) Ev. underveistiltak: Eg har ingen merknader til dette.

9. Oppfølging av fjorårets evaluering

Eg har ikkje kjennskap til fjorårets evaluering. Eg tok over fagansvaret på så seint i 2013 at det i alle tilfelle ikkje var høve til å gjere endringar av fjorårets opplegg.

10. Faglærers samlede vurdering, inkl. forslag til forbedringstiltak

Etter mitt syn er det behov for å gjere endringar i dette kurset. Oppgåvesettet bør gjennomgåast, særleg med sikte på å gjere arbeidsgruppeoppgåvene betre eigna for diskusjon og refleksjon. Dessutan må rettleiingane til arbeidsgruppeleiarane forbetrast, slik at desse ikkje berre viser til pensumlitteraturen. Dommane som blir gjennomgått på storgruppesamlingane er gode i den forstand at dei illustrerer metodiske poeng, men faktum er komplekst, og gjeld nokså vanskelege

juridiske problemstillingar. Eg planlegg å skrive ein kort introduksjon til desse dommane, slik at studentane brukar mindre tid på å sette seg inn i faktum, og kan prioritere arbeidet med dei metodiske poenga. - Eg har tidlegare tenkt at eg sjølv ville halde forelesingane i faget frå og med våren 2015, men uvissa knytta til utfallet av arbeidet med ny studieordning gjer at eg er mindre sikker på om eg vil bruke mykje tid på eit slikt utviklingsarbeid denne hausten. Eg er i dialog med Erik Monsen om han har høve til å halde forelesingane også våren 2015, men eg har ikkje konkludert endeleg i dette spørsmålet. Dersom kursansvar og ansvar for forelesingane blir delt også i 2015, er det viktig at eg som kursleiar er til stades på første forelesing i kurset. - Elles er det eit spørsmål om dette kurset kjem for tidleg i første studieår, og eg nøyer meg her med å vise til mitt innspel til studieordningskomiteen om det same.

Bergen, 19. mai 2014

Bjørnar Borvik, kursansvarleg JUS114

Tilbake til sakslisten

Sak 37/14 – 4

JUS121 Norske og internasjonale rettslige institusjoner Kursrapport

Det juridiske fakultet, Universitetet i Bergen – våren 2014

KURSRAPPORT
JUS121 Norske og Internasjonale Rettslige Institusjoner (NIRI)

1. Faglærers vurdering av kursets gjennomføring samt kommentar til studentevalueringene (referansegruppemøtene)

Studentene har gitt uttrykk for at *strukturen på kurset* har fungert bra, og at de er svært fornøyde med de fire *foreleserne på kurset* (Franklin, Tverrberg, Skodvin og Fredriksen). Alle forelesningene (bortsett fra introduksjon og oppsummering) ble tatt opp og lagt ut på Edublogs, noe studentene var svært positive til.

Tilbakemeldingene fra studentene på referansegruppemøtene vitner til at de stort sett har vært fornøyde med *kursinformasjonen* de har fått (dokumentet «Generell kursinformasjon», fortløpende oppdateringer på Mi side, m.m.). *Samarbeidet med administrasjonen*, særlig ved administrativt ansvarlig for 2. studieår Anne Torekoven, har på denne fronten (og ellers mer generelt) fungert meget bra.

Oppgavesettet er i stor grad utarbeidet og oppdatert hvert år med tanke på å øke graden av forskningsbasert undervisning på kurset. Tre nye oppgaver ble inntatt i oppgavesamlingen på årets kurs – to arbeidsgruppeoppgaver og en storgruppeoppgave. En av de nye arbeidsgruppeoppgavene (som omhandler de folkerettslige jurisdiksjonsreglene) opplevdes av flere av studentene som særlig utfordrende, noe som mest sannsynlig skyldtes dårlig oppmøte på gjennomgangen av akkurat den oppgaven blant arbeidsgruppelederne. De fleste var likevel på det hele veldig godt fornøyde med *arbeidsgruppeledernes innsats*. Jeg har også inntrykket av at de har gjort en solid innsats på årets kurs.

Flere av studentene ga uttrykk for at særlig komparasjonsoppgavene (som ofte tar utgangspunkt i statsretten og som går på tvers av rettsområdene som kurset dekker) ga et meget godt læringsutbytte, at oppgavesettet har en variert vanskelighetsgrad (som var positivt) og at oppgavene tar opp høyst dagsaktuelle problemstillinger.

Storgruppeoppgavene – som særlig tar sikte på å trekke trådene mellom de fire rettsområdene som dekkes på kurset – fungerte særdeles godt på årets kurs. To av oppgavene som var gitt året før ble kortet ned (i henhold til kursrapporten og kursevalueringen 2012/2013), og ga dermed bedre tid til mer utførlige diskusjoner og variasjonsoppgaver.

7 faglærere har vært involvert i storgruppeundervisningen i år (Franklin, Skodvin, Fredriksen, Gjendemsjø, Howden, Ormberg og Halvorsen). På referansegruppemøtet ga flere uttrykk for et varierende kunnskapsnivå blant disse. E.m.m. vil dette til en viss grad måtte forventes når enkelte av underviserne tar kurset for aller første gang. Alle storgruppelederne får utførlige veiledninger utarbeidet av kursansvarlig, og muligheten til en oppgavegjennomgang i forkant av storgruppesamlingene. Tilbakemeldingene på disse har vært positive, og vil fortsette på samme vis til neste år. Interessen som er påvist for å undervise på NIRI-kurset viser for øvrig (og gledelig) at lærerstaben ved fakultetet er særdeles godt rustet for å drive kurset videre i årene som kommer.

Enkelte av studentene på referansegruppemøtet ga uttrykk for misnøye ift varierende kommentering fra sensorene på *den obligatoriske kursoppgaven*. De fleste av studentene mente likevel at dette var et gjennomgående problem på kursene de har tatt hittil på studiet, og ikke spesielt for NIRI-kurset. Etter å ha lest nærmere 100 oppgaver ifm sensur og nivåkontroll er mitt inntrykk at sensorene på årets kurs har gjort en svært god jobb, og at noe av misnøyen kan skyldes at studentene ikke leser sensors kommentarer i lys av sensorveiledningen (noe de også uttrykkelig oppfordres til å gjøre). Studentene virket ellers godt fornøyde med både oppgaven og veiledningen.

Kursets emnebeskrivelse ble endret i år for å tillate bruk av en *traktatsamling* med folkerettslige og EU-rettslige tekster på eksamen. Studentene har tidligere fått utgitt eksamensvedlegg på 20-30 sider med slike materialer. Tanken var å gjøre det enklere for studentene ved at de får innarbeidet tekstene på forhånd, på samme måte som med lovsamling. Det har likevel (og naturligvis) vært en del klager på merkostnadene forbundet med dette – boken koster 549,-. Likevel slik at fordelene med et slikt eksamenshjelpemiddel må antas å oppveie denne ulempen.

Karakterfordelingen på skoleeksamen ligner stort sett på det vi har sett de siste årene, med noe høyere overvekt av de beste karakterene. Strykprosenten ligger på rundt 2% (6 av 296 innleverte besvarelser). Av 360 oppmeldte kandidater leverte 296 besvarelser. 21 studenter møtte ikke opp, og 31 avbrøt/trakk seg fra eksamen. De resterende 12 har andre grunner

(legeerklæring, manglende oblig, osv.). *Frafallet* anses med dette å ligge innenfor normalen på ca. 10%.

2. Faglærers vurdering av rammevilkårene

Flere studenter har etterspurt 6-timers avsluttende eksamen på NIRI-kurset. NIRI er et av fagene med størst pensumdekning og faglig bredde på hele Masterstudiet. Mange føler at dagens ordning med 4-timerseksamen ikke gir tilstrekkelig med tid for å kunne utvise læringsutbyttet de føler at de har fått i løpet av kurset.

6-timerseksamen har også vært etterspurt av flere studenter jeg har snakket med som har tatt kurset tidligere, og har vært et gjengående tema på referansegruppemøtene de siste årene. At studenter eventuelt ønsker mer tid på eksamen er ikke så overraskende – slik er det nok i flere fag. Etter samtaler med studentene på referansegruppemøtene virker det heller ikke som om det er eksamensoppgavene i seg selv som er problemet (at de eventuelt er for store og/eller krevende).

Tidsbegrensningen rammer også til en viss grad utformingen av eksamensoppgavene, da det som oftest forsøkes å gi minst et spørsmål som berører hvert av fagområdene. Komparasjons- og teorioppgaver er nyttige verktøy i denne forbindelse, men gir mindre plass til mer omfattende og utfordrende praktikumsoppgaver som går i dybden på enkelte problemstillinger.

Det vil følgelig vurderes å søke SU om å endre prøvingsformen til neste år fra 4- til 6-timerseksamen.

Mange av studentene har også etterspurt flere forelesninger på kurset, da disse har gitt dem et godt læringsutbytte. Forelesningsrekken deles i dag mellom fire undervisere, med hver sin spisskompetanse på de enkelte rettssystemene som kurset dekker. Forelesningstimene (34t) er fordelt på følgende måte: 2t introduksjon; 8t statsrett; 8t folkerett; 6t EU-rett; 6t EØS-rett; 2t oppsummering. Etter at kurset gikk fra 20 studiepoeng til 17 noen år tilbake måtte man ta noen harde valg ift hva som skulle dekkes på forelesning, og hva som eventuelt skulle overlates til studentene å lese seg opp om på egen hånd. Slike prioriteringer er imidlertid ikke uvanlige på flere kurs hos oss. E.m.m. fungerer dagens ordning, etter omstendighetene, bra: Foreleserne nyter stor grad av autonomi innenfor kursets overordnede faglige ramme og læringskravene, mens fokus på de overordnede komparative aspektene er terpet gjennom flere års samarbeid med kursansvarlig. Noe av etterspørselen etter flere forelesningstimer kan

nok avbøtes gjennom publisering av deler av årets forelesninger på Edublogs. I samråd med enkelte av de andre foreleserne på kurset er det også tiltenkt å invitere en gjesteforeleser hvert år til å forelese for studentene på kurset. I år gjestet EFTA-domstolens President Carl Baudenbacher den første årlige «NIRI-forelesningen» (omkostningene ble dekket av to av forskergruppene).

3. Oppfølging av fjorårets evaluering

Følgende tiltak er gjennomført på årets kurs, i tråd med fjorårets evaluering:

- Videoopptak av forelesninger, publisert på Edublogs
- Nedkorting av enkelte storgruppeoppgaver
- Innføring av traktatsamling som tillatt hjelpemiddel på skoleeksamen

4. Faglærers samlede vurdering, inkl. forslag til forbedringstiltak

NIRI-kurset har e.m.m. fungert nesten optimalt i år, både faglig og organisatorisk sett. Men det er alltid rom for forbedringer. Følgende tiltak foreslås derfor til neste års kurs:

- Læringskravene på kurset skal oppdateres, særlig for å bedre reflektere ferdighetene som studentene skal utvikle i løpet av kurset.
- Mer aktiv bruk av Edublogs, bl.a. gjennom «Q&A» med foreleserne på nettsidene.
- Kursansvarlig vil gjennomgå arbeidsgruppeoppgavene med tanke på ordgrensen, som blir absolutt f.o.m. neste år.
- Kursansvarlig vil søke SU om 6-timerseksamen på faget.
-

Bergen, 10.06.14

Christian Franklin

Kursansvarlig JUS 121 Norske og internasjonale rettslige institusjoner

Tilbake til sakslisten

Sak 39/14

Til
Studieutvalget
v/Johanne Spjelkavik

Bergen 9. mai 2014

Exfac – rettelser i kurspresentasjon på web og forenkling/oppdatering av kurslitteratur (tilleggslitteratur)

Jeg har sett over kurspresentasjon for exfac på nett og vil be om at det blir gjort følgende endringer og oppdateringer.

1. Enhetlig språkform

Kurspresenasjonen er i dag et sammensurium av nynorsk og bokmål. Jeg vil be om at enten undervisningssemester og vurderingsformer blir omsatt til bokmål eller at resten av kursbeskrivelsen blir omsatt til nynorsk. Jeg regner med at det skal være en enhetlig språkform for studieplanen som helhet.

2. Rettelse og omformulering av obligatoriske arbeidskrav:

Slik arbeidskravene i dag er formulert, er det ikke tydelig at seminaroppgaven er et arbeidskrav. Her tror jeg det må ha skjedd en feil ved sist revisjon. Pkt 1 kan leses slik at kun disposisjonen til seminaroppgaven, og ikke seminaroppgaven, er et arbeidskrav. Jeg vil be om at arbeidskravene omformuleres og tydeliggjøres som følgende:

1) **Seminaroppgave**: Oppgaven er et hovedelement i mappevurderingen og skal utvikles i flere trinn:
   1) Utarbeidelse av skriftlig disposisjon før seminarsamling (gruppeoppgave)
   2) Muntlig fremleggelse og presentasjon på seminarsamling (gruppeoppgave)
   3) Individuelt oppgavesvar etter seminarsamling

4) **Diskusjonsoppgave:** Forberede og lede en muntlig diskusjon over et gitt tema (gruppeoppgave)

5) **Øvingsoppgave**: Individuelt oppgavesvar på felles oppgave i juridisk metode

Merk at underkjente elementer i de obligatoriske arbeidskravene ikke kan gjentas før ved neste kurs. Kursgodkjenning foreldes ikkje. (De siste to setningene bør ikke være listet opp som «arbeidskrav» slik de er nå.

3**. Forenkling og oppdatering av tilleggslitteraturlisten**

Jeg vil foreslå at tilleggslitteraturlisten forenkles slik at Bertnes og Kongshavn, Graver, Hopsnes og Østenstad, debattboken til Boe og Eckhoff og Helgesen utgår fra listen. Knoph er kommet i ny utgave og må oppdateres.

Tilleggslitteratur vil etter dette se slik ut:

- Bernt/Mæhle: *Rett, samfunn og demokrati*, Oslo 2007, kapittel 23.
- *Knophs oversikt over Norges rett*, 14. utgave, utgitt av Kåre Lilleholt, Oslo 2014
- Erik Magnus Boe: *Innføring i juss. Juridisk tenkning og rettskildelære*, 3. utgave Oslo 2010

Med vennlig hilsen
Ragna Aarli
Kursansvarlig

Tilbake til sakslisten

Sak 40/14

JUS281-2-A Comparative Constitutional Law og JUS283-2-A Arbitration Theory and Practice

Endringer i vurderingsform:

Kursansvarlig Larry Bakken har ytret ønske om at det gjøres endringer i vurderingsformene i følgende kurs:

JUS281-2-A Comparative Constitutional Law (høstemne)

Endring:

- Class participation utgår
- Vekting av oppgave endres til:

  The paper will count for 25% and the final examination will count for 75%

JUS283-2-A Arbitration Theory and Practice (våremne)

Endring:

- Journal utgår fra og med vår 2015

Vedtaksforslag:

Prøvingsformer for JUS281-2-A Comparative Constitutional Law og JUS283-2-A Arbitration Theory and Practice endres som foreslått.

Tilbake til sakslisten

Sak 41/14

Forslag til endringer i spesialemnene JUS 251-1-A Arbeidslivets rett, JUS 251-2-A Grunnleggende arbeidsrett og JUS 251-2-B Arbeidsrett fordypning.

Til: Studieutvalget, v/Johanne Spjelkavik

Fra: kursansvarlig Arbeidsrett spesialemner, Tine Eidsvaag.

Forslag til endringer i spesialemnene JUS 251-1-A Arbeidslivets rett, JUS 251-2-A Grunnleggende arbeidsrett og JUS 251-2-B Arbeidsrett fordypning.

På bakgrunn av blant annet ny litteratur, vil jeg foreslå endringer i emnebeskrivelse og pensum.

Jeg ber om at endringene settes i verk fra og med høstsemesteret 2014.

1. Grunnleggende arbeidsrett/Arbeidslivets rett

Forslag til ny hovedlitteratur:

A. Arne Fanebust, Innføring i arbeidsrett, den individuelle del, 3. utgave, Universitetsforlaget 2013, s. 15-257 og 265-315, 292 sider.

B. Stein Evju, Arbeidsrett og styringsrett – et perspektiv, Arbeidsrett og arbeidsliv. Bind 1, s. 3-32 (2003), 30 sider

C. Vibeke Blaker Strand, Vern mot direkte og indirekte diskriminering etter norsk rett, Lov og Rett 2007 nr. 3, s. 131-153, 23 sider.

D. Stokke, Nergaard og Evju, Det kollektive arbeidslivet, 2. utgave, Universitetsforlaget 2013, kap. 4, s. 119-172, 54 sider.

Samlet hovedlitteratur 399 sider.

Begrunnelse:

Pkt. A: Ingen endring. Denne læreboken er oppdatert, men har en del emner som ikke dekkes eller som dekkes helt overfladisk. Den bør derfor suppleres.

Pkt. B: Dette er en svært sentral artikkel i om et essensielt emne innenfor arbeidsretten.

Pkt. C: Vernet mot diskriminering som tverrgående problemstilling er i liten utstrekning dekkes i Fanebusts bok. Artikkelen er ikke ideell som pensumlitteratur, ettersom den er forholdsvis gammel, og refererer til diskrimineringslover som senere er blitt revidert. Det har imidlertid vært vanskelig å finne dekkende oppdatert litteratur av passende format innenfor dette emnet. Artikkelen står på litteraturlisten ved Universitetet i Oslo.

Pkt. D: Fanebusts bok er svært summarisk med hensyn til kollektiv arbeidsrett. En grunnleggende forståelse av arbeidsretten tilsier etter min mening at man også har en viss oversikt over tariffavtalers inngåelse og rettsvirkninger.

Forslaget innebærer en utvidelse av hovedlitteraturen, men holder seg stadig innenfor de veiledende grensene for sidetall.

2. Endring av læringsmål mv, Arbeidslivets rett og Grunnleggende arbeidsrett:

Forslag:

Mål og innhald
'Grunnleggende arbeidsrett' omhandler arbeidsforhold og arbeidsavtaler. En arbeidsavtale er en avtale mellom en arbeidsgiver og en arbeidstaker om at arbeidstakeren skal utføre personlig arbeid under arbeidsgiverens ledelse, i regelen mot betaling. Rettigheter og plikter i det enkelte arbeidsforhold blir dels bestemt av den individuelle arbeidsavtalen, dels av de kollektive avtaler (tariffavtaler) som måtte få anvendelse. Den mest sentrale loven på arbeidsrettens område er arbeidsmiljøloven av 2005, som som hovedregel ikke kan fravikes til skade for arbeidstaker.
Grunnleggende arbeidsrett tar for seg inngåelse av arbeidsavtaler, rettigheter og plikter under arbeidsforholdet (blant annet arbeidsplikt, lojalitetsplikt og lønn), samt reguleringen av opphør av arbeidsforhold. I tillegg gis en kort oversikt over den kollektive arbeidsretten; inngåelse og revisjon av tariffavtaler (herunder arbeidskamptiltak) samt virkninger av at en tariffavtale er inngått (binding, ufravikelighet, fredsplikt mv). Også kravene til arbeidsmiljøet blir gjennomgått.

Læringsutbyte/resultat
Det kreves god kjennskap til den individuelle arbeidsrettens regler om inngåelse og opphør av arbeidsforhold og om rettigheter og plikter mens arbeidsforholdet består. Det kreves også god kjennskap til arbeidsmiljøreguleringen. I tillegg skal studentene ha en grunnleggende oversikt over den kollektive arbeidsretten, blant annet hva en tariffavtale er og virkningene av at en tariffavtale er inngått.
Etter endt kurs skal studentene kunne analysere, drøfte og ta stilling til rettsspørsmål på arbeidsrettens område. Studentene skal kunne utrede og løse spørsmål som knytter seg til rettigheter og plikter i arbeidsforhold, herunder også individuelle rettigheter som har utspring i tariffavtaler. De skal kunne gjøre rede for metodiske spørsmål, bakgrunn og begrunnelser for reglene og for rettspolitiske perspektiver.

Begrunnelse:

Dette dreier seg stort sett om en justering i forbindelse med justering av litteraturen.

3. Arbeidsrett fordypning: Forslag til ny hovedlitteratur.

A. Tron Løkken Sundet, Tariffavtalen. Utvalgte emner, Fagbokforlaget 2014, s. 13-190 177 sider.

B. Stokke, Nergaard og Evju, Det kollektive arbeidslivet, 2. utgave, Universitetsforlaget 2013, s. 173-195 og s. 226-228, 24 sider.

C. Catherine Barnard, EU Employment Law, Fourth edition, Oxford University Press, 2012, s. 189-250 (Labour law and the internal market), 337-400 (Equal treatment) og 577-627 (Transfers of undertakings), til sammen 176 sider.

D. Stein Evju, Arbeidsrett i møte med Europa: Om utstasjonering, tjenestedirektiv og andre direktiver, Kritisk Juss 2009 (35) nr. 3, s. 244-270, 27 sider.

E. Arne Fanebust, Innføring i arbeidsrett. Den individuelle del, 3. utgave, Universitetsforlaget, 2013 s. 257-265 8 sider.

F. Menneskerettighetsutvalgets rapport – Stortingets Dokument 16 (2011-2012) pkt. 21 (s. 110-113) og pkt. 38 (s. 227-234), til sammen 10 sider.

G. NOU 2010: 1 Medvirkning og medbestemmelse i arbeidslivet, pkt. 6.1-6.2.5 (s. 75-84), pkt. 6.3 og 6.4 (s. 86-89) og kapittel 7 (s. 90-94), til sammen 16 sider.

Samlet hovedlitteratur 442 sider.

Begrunnelse:

A. Nåværende pensum innen kollektiv arbeidsrett (Fougner m fl 2004) er i stor utstrekning foreldet. Den nye boken er tilpasset rettstilstanden etter arbeidstvistloven av 2012. Forfatter er nestleder i Arbeidsretten, Tron Løkken Sundet.

B. Fordi Sundets nye bok behandler interessetvister (revisjon av tariffavtaler) noe overfladisk, bør det tas inn noe om dette fra Stokke, Evju og Nergaards bok. (Denne boken vil mange studenter allerede ha kjøpt, da ett av kapitlene er pensum på Grunnleggende arbeidsrett.)

C. Svært mye av dagens norske arbeidsrett har sitt utspring i EU-arbeidsretten. Barnards bok gir en grundig og pedagogisk innføring i EU-arbeidsretten på tre områder som er sentrale med hensyn til norsk arbeidsrett; arbeidsretten og det interne markedet, likebehandling og virksomhetsoverføring. Dette er ment å erstatte Steinsviks artikkel, bokkapitlet fra Ruth Nielsen og deler av Fougners bok i någjeldende pensum.

D. Stein Evjus artikkel, som allerede er på litteraturlisten, supplerer Barnards kapittel om arbeidsretten og det interne markedet fra en norsk synsvinkel.

E. Punktet fra Fanebusts bok, som også allerede er på litteraturlisten, supplerer Barnards kapittel om virksomhetsoverføring fra en norsk synsvinkel. (Denne boken vil de fleste studenter ha, da den er pensum på Grunnleggende arbeidsrett.)

F. Utdragene fra Menneskerettsutvalgets rapport gjelder menneskerettigheter for arbeidstakere, disse er allerede på litteraturlisten.

G. Dette er uendret.

((Det som utgår fra litteraturlisten er

Jan Fougner m.fl. Kollektiv arbeidsrett, 2004, s. 19-75, s. 107-150, 157-198, 228-240, 251-275, 288-351, 358-359, 427-454, tilsammen 277 sider

Kjetil Steinsvik, Sosial dumping og nasjonal regulering av arbeidstakeres lønns- og arbeidsvilkår under EØS-reglene om fri bevegelighet for tjenester, i tidsskriftet "Arbeidsrett", vol. 4 nr. 1 (2007) s. 1-54, 54 sider

Ruth Nielsen EU-arbejdsret, 2006 kap. 8 Ligestilling, 46 sider.))

Det foreslås ikke endringer i læringsutbytte og læringsresultat hva angår Arbeidsrett fordypning.

Forslag:

Grunnleggende arbeidsrett/Arbeidslivets rett:

Forslag til ny hovedlitteratur:

A. Arne Fanebust, Innføring i arbeidsrett, den individuelle del, 3. utgave, 2013, s. 15-257 og 265-315, 292 sider.

B. Stein Evju, Arbeidsrett og styringsrett – et perspektiv, Arbeidsrett og arbeidsliv. Bind 1, s. 3-32 (2003), 30 sider

C. Vibeke Blaker Strand, Vern mot direkte og indirekte diskriminering etter norsk rett, Lov og Rett 2007 nr. 3, s. 131-153, 23 sider.

D. Stokke, Nergaard og Evju, Det kollektive arbeidslivet, 2. utgave, 2013, kap. 4, s. 119-172, 54 sider.

Samlet hovedlitteratur 399 sider.

Forslag til nye læringsmål og læringsutbytte

Mål og innhald
'Grunnleggende arbeidsrett' omhandler arbeidsforhold og arbeidsavtaler. En arbeidsavtale er en avtale mellom en arbeidsgiver og en arbeidstaker om at arbeidstakeren skal utføre personlig arbeid under arbeidsgiverens ledelse, i regelen mot betaling. Rettigheter og plikter i det enkelte arbeidsforhold blir dels bestemt av den individuelle arbeidsavtalen, dels av de kollektive avtaler (tariffavtaler) som måtte få anvendelse. Den mest sentrale loven på arbeidsrettens område er arbeidsmiljøloven av 2005, som som hovedregel ikke kan fravikes til skade for arbeidstaker.
Grunnleggende arbeidsrett tar for seg inngåelse av arbeidsavtaler, rettigheter og plikter under arbeidsforholdet (blant annet arbeidsplikt, lojalitetsplikt og lønn), samt reguleringen av opphør av arbeidsforhold. I tillegg gis en kort oversikt over den kollektive arbeidsretten; inngåelse og revisjon av tariffavtaler (herunder arbeidskamptiltak) samt virkninger av at en tariffavtale er inngått (binding, ufravikelighet, fredsplikt mv). Også kravene til arbeidsmiljøet blir gjennomgått.

Læringsutbyte/resultat
Det kreves god kjennskap til den individuelle arbeidsrettens regler om inngåelse og opphør av arbeidsforhold og om rettigheter og plikter mens arbeidsforholdet består. Det kreves også god kjennskap til arbeidsmiljøreguleringen. I tillegg skal studentene ha en grunnleggende oversikt over den kollektive arbeidsretten, blant annet hva en tariffavtale er og virkningene av at en tariffavtale er inngått.
Etter endt kurs skal studentene kunne analysere, drøfte og ta stilling til rettsspørsmål på arbeidsrettens område. Studentene skal kunne utrede og løse spørsmål som knytter seg til rettigheter og plikter i arbeidsforhold, herunder også individuelle rettigheter som har utspring i tariffavtaler. De skal kunne gjøre rede for metodiske spørsmål, bakgrunn og begrunnelser for reglene og for rettspolitiske perspektiver.

2. Arbeidsrett fordypning:

Forslag til ny hovedlitteratur:

A. Tron Løkken Sundet, Tariffavtalen. Utvalgte emner, Fagbokforlaget 2014 s. 13-190 177 sider.

B. Stokke, Nergaard og Evju, Det kollektive arbeidslivet, 2. utgave, Universitetsforlaget 2013, s. 173-195 og s. 226-228, 24 sider.

C. Catherine Barnard, EU Employment Law, Fourth edition, Oxford University Press, 2012, s. 189-250 (Labour law and the internal market), 337-400 (Equal treatment) og 577-627 (Transfers of undertakings), til sammen 176 sider.

D. Stein Evju, Arbeidsrett i møte med Europa: Om utstasjonering, tjenestedirektiv og andre direktiver, Kritisk Juss 2009 (35) nr. 3, s. 244-270, 27 sider.

E. Arne Fanebust, Innføring i arbeidsrett. Den individuelle del, 3. utgave, Universitetsforlaget, 2013 s. 257-265 8 sider.

F. Menneskerettighetsutvalgets rapport – Stortingets Dokument 16 (2011-2012) pkt. 21 (s. 110-113) og pkt. 38 (s. 227-234), til sammen 10 sider.

G. NOU 2010: 1 Medvirkning og medbestemmelse i arbeidslivet, pkt. 6.1-6.2.5 (s. 75-84), pkt. 6.3 og 6.4 (s. 86-89) og kapittel 7 (s. 90-94), til sammen 16 sider.

Samlet hovedlitteratur 442 sider.

(Læringsmål og læringsutbytte foreslås ikke endret.)

Bergen 19. mai 2014.

Tine Eidsvaag

Førsteamanuensis, kursansvarlig arbeidsrett spesialemner

Tilbake til sakslisten

Sak 42/14

Vilkår for permisjon etter § 2-6 nr. 1 i Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet, Universitetet i Bergen

§ 2-6 nr. 1 i Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet, Universitetet i Bergen:

> *Studenter på masterstudiet i rettsvitenskap kan fra og med 2. studieår innvilges permisjon for inntil ett helt studieår, uten å oppgi grunn. Søknad må være innkommet innen 1. september for permisjon i høstsemesteret eller hele studieåret, og innen 1. februar for permisjon i vårsemesteret.*

Siden vilkåret er formulert "fra og med 2. studieår", vil studenter som kommer hit med allerede bestått første studieår (eller flere), kunne starte sitt studieløp her med et års permisjon, og på den måten omgå vilkårene for utsatt studiestart. Dette er ikke et omfattende problem, men vi ser forekomster av det. Strenge vilkår for utsatt studiestart er satt for at opptakstallene skal være så realistisk og forutsigbare som mulig, og for at man ikke skal kunne søke opptak tidligere enn studiestart for å treffe et antatt lavere poengkrav.

Forslaget er å sette inn et vilkår som innebærer at studenter som kommer hit med innpassing, blir stilt likt med studenter som begynner studiet her: De må gjøre unna minst ett studieår her før de kan gå ut i permisjon.

Ved å endre vilkåret fra "fra og med 2. studieår" til "fra og med sitt andre studieår i masterstudiet i rettsvitenskap ved det juridiske fakultet i Bergen" vil vi likestille alle som tas opp her, uavhengig av hvilket studieår de innpasses i ved oppstart.

Forslag til vedtak:
§ 2-6 nr. 1 første punktum i Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet, Universitetet i Bergen skal lyde:

Etter å ha studert ett år i masterstudiet i rettsvitenskap ved Det juridiske fakultet i Bergen, kan studenter innvilges permisjon for inntil ett helt studieår, uten å oppgi grunn

Tilbake til sakslisten

Sak 43/14

JUS257-2-A Grunnleggende selskapsrett. Endring av litteratur

JUS257-2-A / Grunnleggande selskapsrett

Hovedlitteratur

Enten Tore Bråthen, *Selskapsrett*, 4. utgave 2013

eller Geir Woxholth, *Selskapsrett*, 5. utgave, Oslo 2014, unntatt kapittel X og XV.

De to ovennevnte fremstillinger er likestilte.

I tillegg til Bråthen/Woxholth kommer kommentarene til utvalgte paragrafer i aksjeloven i Magnus Aarbakke, Jan Skåre, Gudmund Knudsen, Tone Ofstad, og Asle Aarbakke, *Aksjeloven og allmennaksjeloven med kommentarer*, 3. utg. 2012. Denne fremstillingen finnes også som løpende oppdatert kommentarutgave på Lovdata. Anbefalt hovedlitteratur gjelder følgene paragrafer:

- § 2-1 til og med § 2-10
- § 2-18 til og med § 2-20
- § 3-4 til og med § 3-6
- § 4-16
- § 4-24
- § 6-12 til og med § 6-14
- § 6-30 til og med § 6-33,
- § 8-1 og § 8-2
- § 16-19

Støttelitteratur

- Knophs oversikt over Norges rett, 14. utg. 2014, §§ 76-83
- Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo 2006
- Magnus Aarbakke, Jan Skåre, Gudmund Knudsen, Tone Ofstad, og Asle Aarbakke, *Aksjeloven og allmennaksjeloven med kommentarer*, 3. utg. 2012
- Geir Woxholth, *Selskapsloven med kommentarer*, 6. utgave, Oslo 2005
- Magnus Aarbakke og Asle Aarbakke, *Ansvarlige selskaper og indre selskaper*, 7. utgave, Oslo 2010
- Geir Woxholth, *Selskapsrett* dekker i hovedtrekk det samme som Andenæs, *Selskapsrett*. Også Knophs oversikt over Norges rett gir en kort innføring i grunnleggende selskapsrett. De øvrige fremstillinger går mer i dybden.

Tilbake til sakslisten

Sak 44/14

JUS 264-2-A God forvaltningsskikk Forslag til endring i tidspunkt for kursavvikling

Som opplyst tidligere i forbindelse med saken om å flytte undervisningen i JUS 261-2-A Konfliktmekling fra høsten 2014 til våren 2015, er jeg i morspermisjon f.o.m medio juli 2014 til cirka ultimo februar 2015 (og deretter i permisjon igjen fra ultimo mai 2015 ut semesteret). Jeg har sett for meg at jeg skulle ha undervisning i både Konfliktmekling og God forvaltningsskikk i de månedene jeg er på jobb våren 2015, noe jeg opplyste om i saken til SU om flytting av Konfliktmekling. Jeg innser nå at jeg dessverre har vært litt for optimistisk med tanke på egen arbeidskapasitet. Et valgfag på 20 sp, med 42 timer undervisning, cirka 30 studenter, refleksjonsnotater og eksamen er mer enn nok arbeid i seg i seg selv. Ettersom Vibeke Vindeløv nå trer helt ut av kurset (med unntak av ca to timers undervisning om internasjonale konflikter), vil det bli enda mer arbeid på meg enn tidligere. Jeg har i tremånedersperioden også en del hastearbeid på forskningstiden, blant annet med en stor forskningsrådssøknad og en engelskspråklig fagartikkel som jeg trenger å få skrevet og publisert i løpet av våren av hensyn til søknaden.

Av den grunn ønsker jeg nå at faget God forvaltningsskikk tar pause våren 2015. Jeg har drøftet dette med den andre faglæreren på kurset, Jan Fridthjof Bernt, og han er enig i min vurdering av at dette ikke vil ha negative konsekvenser for kursets fremtid. Vi ser det slik at siden kurset i stor grad har ferdigutdannede kandidater som studenter, vil vi, ved å ta pause et semester, sannsynligvis oppnå at studenttallet blir noe større neste gang kurset avholdes, våren 2016. I år har 9 studenter fulgt kurset, og alle har tatt eksamen.

Forslag til vedtak:
Kurset JUS264-2-A God forvaltningsskikk tilbys ikke våren 2015. Det tilbys igjen som vanlig fra høsten 2016.

Tilbake til sakslisten

Sak 45/14

Eksamensplan studieåret 2014/2015

Saken ble behandlet i Studieutvalgets møte den 13. mai, og utvalget vedtok i sak 35/14:

Eksamensplanen for studieåret 2014/2015 vedtas som foreslått, med forbehold for:

- Utvalget ber om en vurdering av om spesialemneeksamen kan legges 1– 2 uker senere.
- Etter innspill fra studentene ber utvalget om en vurdering fra kursansvarlig med hensyn til om eksamen i JUS123 Forvaltningsrett II kan flyttes en dag fram, til mandag 9. juni 2015.

Dette vedtaket ble formidlet til studieadministrasjonen, og det foreligger nå en ny eksamensplan. Endringene gjelder utelukkende de punktene SU pekte på i sak 35/14:

- Spesialemneeksamenene er forskjøvet fra uke 47 – 49 til uke 48 – 50 i høstsemesteret.
    - De ansvarlige for spesialemnene hadde ingen innvendinger
- Spesialemneeksamenene i vårsemesteret bør ikke forskyves fra uke 21 – 23 til uke 22 – 24.
    - Siste eksamensuke for spesialemnene vil da være overlappende med hele *fire* andre eksamener (JUS123 Forvaltningsrett II, JUS134 Rettshistorie og komparativ rett, JUS243 Allmenn formuerett og JUS112 Arve- og familierett).
    - Det er også tale om manglende ressurser når det gjelder både eksamenslokaler, bokkontrollører etc.
- Eksamen i JUS123 Forvaltningsrett II er forskjøvet med én dag. Da unngår vi kollisjon med JUS134 Rettshistorie og komparativ rett. JUS243 Allmenn formuerett vil fortsatt kollidere med denne hjemmeeksamenen, men vi vil ev. tilrettelegge noe for de (få) dette gjelder
    - Kursansvarlig Ørnulf Rasmussen hadde ingen innvendinger

Forslag til vedtak:

Eksamensplanen for 2014/2015 vedtas som foreslått

FORSLAG TIL EKSAMENSPLAN

(inkl. obligatoriske kursoppgaver)

DET JURIDISKE FAKULTET, STUDIEÅRET 2014/2015

UKE	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG
33 (11. – 15.8.)	START: EXPHIL EXFAC JUS122 / JUS131 JUS241 JUS242	ÅPNING AV DET AKADEMISKE ÅR *MUSÉPLASS*			
34 (18. – 22.8.)					
35 (25. – 29.8.)	EKSAMENSFRI UKE (SA)				
36 (1. – 5.9.)					
37 (8. – 12.9.)	JUS122 PUBL. OBLIG.				JUS122 INNLEV. OBLIG.
38 (15. – 19.9.)	JUS131 PUBL. OBLIG.			JUS131 INNLEV. OBLIG.	JUS241 PUBL. OBLIG.
39 (22. – 26.9.)					JUS241 INNLEV. OBLIG.
40 (20.9. – 3.10.)					KUNNSKAPSTEST EXFAC
41 (6. – 10.10.)	JUSETIKK	JUSETIKK		JUS122 EKSAMEN	
42 (13. – 17.10.)	START JUS124				JUS131 EKSAMEN
43 (20. – 24.10.)	START JUS132				
44 (27. – 31.10.)	EKSAMENSFRI UKE (SA)				
45 (3. – 7.11.)	JUS124 PUBL. OBLIG.	START JUS111		EXPHIL – JUEKS EKSAMEN	JUS124 INNLEV. OBLIG. / JUS241 EKSAMEN
46 (10. – 14.11.)	JUS132 PUBL. OBLIG.			JUS132 INNLEV. OBLIG.	
47 (17. – 21.11.)					
48 (24. – 28.11.)	EKSAMENSUKE SPESIALEMNER				

49 (1. – 5.12.)	EKSAMENSUKE SPESIALEMNER				
					JUS111 PUBL. OBLIG JUS132 EKSAMEN
50 (8. – 12.12.)	EKSAMENSUKE SPESIALEMNER				
	START JUS135		INNLEVERING MASTER	JUS124 EKSAMEN JUS111 INNLEV. OBLIG.	START JUS121
3 (12. – 16.1.)				INTERNASJONAL DAG	JUS111 EKSAMEN JUS242 PUBL. OBLIG.
4 (19. – 23.1.)	START JUS114		JUS121 PUBL. OBLIG.	JUS242 INNLEV. OBLIG.	
5 (26. – 30.1.)	EKSAMENSFRI UKE (SA)				
	JUS135 PUBL. OBLIG.		JUS121 INNLEV. OBLIG.	JUS135 INNLEV. OBLIG.	FAGLIG-PEDAGOGISK DAG
6 (2. – 6.2.)				DAVID DOUBLET[1]-SEMINAR	DAVID DOUBLET-SEMINAR
7 (9. – 13.2.)					
8 (16. – 20.2.)					JUS114 EKSAMEN
9 (23. – 27.2.)	START JUS113			FAGKRITISK DAG	JUS242 EKSAMEN
10 (2. – 6.3.)	JUSETIKK JUS135 EKSAMEN	JUSETIKK START JUS133			
11 (9. – 13.3.)				JUS121 EKSAMEN	JUS113 PUBL. OBLIG START JUS123
12 (16. – 20.3.)				JUS113 INNLEV. OBLIG	
13 (23. – 27.3.)	EKSAMENSFRI UKE (SA)				
14 (30.3. – 3.4.)				SKJÆRTORSDAG	LANGFREDAG

[1] Foreløpige datoer

15 (6. – 10.4.)	2. PÅSKEDAG				
16 (13. – 17.4.)					JUS113 EKSAMEN
17 (20. – 24.4.)	START JUS112				JUS133 EKSAMEN
18 (27.4. – 1.5.)	START JUS134	JUS123 PUBL. OBLIG			1. MAI
19 (4. – 8.5.)			JUS123 INNLEV. OBLIG		
20 (10. – 14.5.)				KRISTI HIMMELFARTS-DAG	
21 (18. – 22.5.)	EKSAMENSUKE SPESIALEMNER				
				JUS112 INNLEV. OBLIG	
22 (25. – 29.5.)	EKSAMENSUKE SPESIALEMNER				
	2. PINSEDAG				
23 (1. – 5.6.)	EKSAMENSUKE SPESIALEMNER				
	INNLEVERING MASTER				
24 (8. – 12.6.)	JUS123 EKSAMEN		JUS243 EKSAMEN		JUS112 EKSAMEN
		JUS134 HJEMMEEKSAMEN[2]			

KONTINUASJONSEKSAMENER VÅREN 2015

	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG
UKE 32 (4. – 8.8.)	EXFAC JUS121 JUS131 JUS241	JUS111 JUS122 JUS132 JUS242	JUS112 JUS123 JUS133 JUS243	JUS113 JUS124 JUS135	JUS114
NB!	Kontinuasjonseksamen i JUS134 Rettshistorie og komparativ rett: Oppgaven publiseres tirsdag 28.7. kl. 10.00. Leveringsfrist er fredag 31.7. kl. 10.00.				

[2] Oppgaven publiseres tirsdag 9.6. kl. 10.00. Leveringsfrist er fredag 12.6. kl. 10.00.

Tilbake til sakslisten

Sak 46/14

JUS276-2-A Human Rights Law: Special focus on economic, social and cultural rights

Course coordinator: Henriette Sinding Aasen

Overview fall 2014

Lectures: Weeks 37-39
Paper presentations by students: Week 43 (22-24 October)
Paper submission: Week 44 (one week after your presentation)
School exam:

Lectures are provided by professor Henriette Sinding Aasen (University of Bergen),
dr. Amanda Jane Cahill-Ripley (Lancaster University)
and professor Asbjørn Eide (Norwegian Centre for Human Rights)

Week 37 Lectures by Henriette Sinding Aasen

Introduction
8/9: 12.15-14.00 International human rights and the relationship between them. Conceptual framework and the significance of the Universal Declaration of Human Rights (Aasen, 2 hrs)

Literature: Donnelly, J. (2013) Universal Human Rights in Theory and Practice, pp. 1-72 (72 pp.)

Universality of human rights: Ideas, dilemmas and the relevance of culture
9/9: 12.15-14.00 Theories of universalism and cultural relativism (Aasen, 2 hrs)

Literature: Donnelly, J. (2013) Universal Human Rights in Theory and Practice, pp. 75-119 (44 pp.)

10/9: 12.15-14.00 Culture and traditions: Comparative perspectives, focus on women (Aasen, 2 hrs)

Literature: Donnelly, J. (2013) Universal Human Rights in Theory and Practice, pp. 121-158; Ssenyonjo, M. (2009), Economic, Social and Cultural Rights in International Law, pp. 245-281 (73 pp.)

Right to health
11/9: 12.15-14.00 General overview, content and state obligations (Aasen, 2 hrs)

Literature: Ssenyonjo, M. (2009), Economic, Social and Cultural Rights in International Law, pp. 1-105, 313-355 (147 pp.)

12/9: 12.15-14.00 Women and children´s right to health: Special challenges (Aasen, 2 hrs)

Literature: Ssenyonjo, M. (2009) Economic, Social and Cultural Rights in International Law, pp. 1-105, 313-355 (147 pp.)

Week 38 Lectures by Asbjørn Eide

Economic, Social and Cultural Rights: History and challenges
15/9: 14.15-16.00 Background, historical development, current challenges (Eide 2 hrs)

Literature: Eide, A. (2001) Economic, social and cultural rights as human rights, Chapter 2 in Eide, Krause and Rosas: Economic, social and cultural rights, a textbook, Martinus Nijhoof 2001 (pp. 9-29, 407-421) (32 pp.)

Ssenyonjo, M. (2009) Economic, Social and Cultural Rights in International Law, pp. 1-104 (further discussion of material also covered by Henriette Sinding Aasen on 11/9)

Right to an adequate standard of living
16/9: 10.15-12.00 Right to an adequate standard of living – its components and its preconditions. The right to food and the right to housing

Eide, A. (2010) Freedom from need: The universal right to an adequate standard of living, in Scandinavian Studies in Law, 2010 (pp. 157-180) (23 pp.). General Comment of the Committee on Economic, Social and Cultural Rights numbers 4, 7 and 12

Right to work
17/9: 10.15-12.00 Right to work and rights in work (Eide, 2 hrs)

Literature: Ssenyonjo, M. (2009), Economic, Social and Cultural Rights in International Law, pp. 283-313(30 pp). General Comment of the Committee on Economic, Social and Cultural Rights number 18

Right to social security
18/9: 10.15-12.00 Right to social security (Eide, 2 hrs)

Literature: Martin Scheinin: The right to social security. In in Eide, Krause and Rosas: Economic, social and cultural rights, a textbook, Martinus Nijhoof 2001 (pp. 211-223)
General Comment of the Committee on Economic, Social and Cultural Rights number 19

Mel Cousins: Social Security as Possession. In: Mel Cousins: The European Convention on Social Rights, Chapter 3, pp. 17-46 (39 pp.)

Economic, social and economic rights in regional and global context
19/9: 10.15-12.00 Impact of regionalisation and globalisation on economic, social and cultural rights.

Literature: Eide, A. (2010) Human rights-based development in the age of economic globalisation. In Bård Anders Andreassen and Stephen Marks: "Development as a human right", 2nd edition, Intersentia 2010 (pp 275-315) (40 pp.)

Week 39 Lectures by Amanda Cahill-Ripley

Adequate standard of living (water and sanitation)
22/9: 13.15-16.00 Adequate Standard of Living focus on water and sanitation under ICESCR (Cahill-Ripley, 3 hrs)

Literature: Cahill-Ripley, A. (2011), The human right to water – legal status and normative content, pp. 21-53; Eide, A. (2010), ‘Freedom from Need: The Universal Right to an Adequate Standard Of Living – Origins, Obstacles and Prospects’, Scandinavian Studies in Law, pp.157-180 (55 pp).

Right to education
23/9: 13.15-16.00 Right to Education under ICESCR and ECHR (Cahill-Ripley, 3 hrs)

Literature: Ssenyonjo, M. (2009) Economic, Social and Cultural Rights in International Law, pp. 355-398; Halvorsen, K. (1990), ‘Notes On The Realization Of The Human Right To Education’, Human Rights Quarterly, pp. 341-364 (66 pp.)

Vulnerable groups
24/9: 14.15-16.00 Indigenous Peoples (Cahill-Ripley, 2 hrs)

Literature: Rehman, J. (2010) (2nd ed) International Human Rights Law, Harlow: Pearson Education, The rights of 'peoples' and 'indigenous peoples' pp. 472-510;
Engle, K. (2011) 'On Fragile Architecture: The UN Declaration on the Rights of Indigenous Peoples in the Context of Human Rights', European Journal of International Law, pp. 141-163 (60 pp.)

ESCR and conflict
25/9: 08.15-10.00 ESCR and conflict (Cahill-Ripley, 2hrs)

Literature: Rehman, J. (2010) (2nd ed) International Human Rights Law, Harlow: Pearson Education, International human rights law and international humanitarian law, pp. 764-806;
Mottershaw, E. (2008) 'Economic, Social and Cultural Rights in Armed Conflict: International Human Rights Law and International Humanitarian Law', The International Journal of Human Rights, pp. 449-470 (63 pp.)

Part Four: Paper presentations and submissions (weeks 43-44)

An individually written paper must be submitted for evaluation as part of the course. Students may freely choose the theme of their papers, as long as they are related to the course and are approved by the course coordinator. The topic of the paper must be communicated in writing to Henriette Sinding Aasen (henriette.aasen@jur.uib.no) within October 13, 2014. **The papers cannot be more than 2000 words** (references and literature list are not included).

Seminars will be held in order for the students to present and discuss their papers and get feedback concerning content, structure and method. Students should prepare ca 10 min. presentation. You may use powerpoint, but this is not a requirement. The paper presentations will take place on October 22-24 (3 days). Students are supposed to attend all or most of the paper presentations, since most of the supervision related to paper writing will take place during the seminar sessions. *Paper presentation will only take place if less than 35 students are attending the course at the time of the planned presentation.*

The students will have one additional week after his/her presentation to finalize the paper for final evaluation. The written paper will be given a grade on the scale from A-E for passed and F for failed, which will count ca 50 % of the final grade. It is assumed that the paper is each student's own, original work. All papers handed in (use KARK) as (part of) an exam, will be subject to electronic control of originality. Lack of references may lead to a non-approval of the paper (for further information, see http://www.jur.uib.no/English/Studieplanen%20ENGELSK-20080905.mht)

Part Five: School exam (week 49)

The final school exam (4 hours) will be held at the end of the semester. The school exam will count 50 % of the final grade; the paper will count 50 %.

Jus 276-2-A Core literature, fall 2014

Course coordinator: Henriette Sinding Aasen

The basic course literature is in line with the research frontiers in the field of socio-economic human rights. The students will have to buy two books (Ssenyonjo and Donnelly), the other material will be made available as copies on My Space (book chapters), or the students may take their own copies (articles). All copying of book chapters are in accordance with the 15 per cent rule in the Kopinor agreement.

In addition to the basic literature, the students will be provided with relevant additional reading suggestions.

Cahill-Ripley. A, *The Human Right to Water and its Application in the Occupied Palestinian Territories,* Routledge, 2011, Chapter 2 The human right to water – legal status and normative content , pp. 21-53. (32 pages)

Cousins. M, Social Security as Possession. In: Mel Cousins: *The European Convention on Social Rights*, Chapter 3, pp. 17-46 (39 pages)

Donnelly. J, *Universal Human Rights in Theory and Practice*, Cornell University Press 2013, Chapters 1-10 (158 pages)

Eide. A, 'Freedom from Need: The Universal Right to an Adequate Standard Of Living – Origins, Obstacles and Prospects', Scandinavian Studies in Law, 2010, pp. 157-180. (23 pages)

Eide. A,Human rights-based development in the age of economic globalisation. In Bård Anders Andreassen and Stephen Marks: "Development as a human right", 2nd edition, Intersentia 2010 (pp. 275-315). (40 pages)

Eide. A, (2001) Economic, social and cultural rights as human rights, Chapter 2 in Eide, Krause and Rosas: *Economic*, *social and cultural rights*, *a textbook*, Martinus Nijhoof 2001 pp. 9-29, 407-421. (32 pages)

Engle. K, 'On Fragile Architecture: The UN Declaration on the Rights of Indigenous Peoples in the Context of Human Rights', European Journal of International Law, 2011, Vol. 22(1), pp.141-163. (22 pages)

Halvorsen. K, 'Notes On The Realization Of The Human Right To Education', Human Rights Quarterly, 1990 AUG, Vol.12 (3), pp.341-364 (23 pages)

Mottershaw. E, 'Economic, Social and Cultural Rights in Armed Conflict: International Human Rights Law and International Humanitarian Law', The International Journal of Human Rights, Vol.12:3, 2008, pp.449-470. (21 pages)

Rehman. J, (2nd ed) *International Human Rights Law*, Harlow: Pearson Education, 2010, Chapter 14 The rights of 'peoples' and 'indigenous peoples' pp. 472-510. (38 pages)

Rehman. J, (2nd ed) International Human Rights Law, Harlow: Pearson Education, 2010, Chapter 21 International human rights law and international humanitarian law, pp. 764-806. (42 pages)

Scheinin. M, (2001) The right to social security. In in Eide, Krause and Rosas: Economic, social and cultural rights, a textbook, Martinus Nijhoof 2001 (pp. 211-223) (10 pages)

Ssenyonjo. M, (2009) *Economic, Social and Cultural Rights in International Law*, pp. 1-105, 245-281, 283-313, 313-355, 355-398. (292 pages)

Ca 772 pages

Tilbake til sakslisten

Sak 47/14

Prøvingsformer i JUS250-2-A Rett til helsehjelp og sosiale ytingar, JUS250-2-C Health and Human Rights in the Welfare State og JUS276-2-A Human Rights Law: Special Focus on Economic, Social and Cultural Rights

Forslaget er utarbeidet i samarbeid med kursansvarlig Henriette Sinding Aasen. Bakgrunnen er at prøvingsformene er intensive og ressurskrevende, og i kombinasjon med varierende – og alt i alt økende – studenttall til kursene er det avdekket behov for å avgrense ressursbruken på prøving i emnene.

Emnene har skriftlige arbeider som obligatorisk arbeidskrav. Disse inngår også som del av prøvingen:

Emne	Obligatoriske arbeidskrav	Prøving
JUS250-2-A Rett til helsehjelp og sosiale ytingar	I løpet av kurset skal ei obligatorisk oppgåve besvarast og leverast inn. Tidsramma vert angitt i kurset. Oppgåva må vere godkjend før studenten kan avleggje avsluttande eksamen i emnet. I semestre uten undervisning er det ingen obligatoriske aktiviteter.	I semestre med undervisning: Oppgave teller 50 %, fire timer skoleeksamen teller 50 % I semestre uten undervisning: Fire timer skoleeksamen.
JUS250-2-C Health and Human Rights in the Welfare State	During the course, the students must hold a presentation and write a final paper (maximum 2000 words). The presentations will only take place if less than 40 students are following the course at the time of the planned presentations. No such requirements in semesters without teaching.	Semesters with teaching: Paper 50 %, four hour school exam: 50 %. Semesters without teaching: Four hour school exam.
JUS276-2-A Human Rights Law: Special Focus on Economic, Social and Cultural Rights	During the course, the students must hold a presentation and write a final paper (maximum 2000 words). No such requirements in semesters without teaching	Semesters with teaching: Paper 50 %, four hour school exam: 50 %. Semesters without teaching: Four hour school exam.

Dette foreslås endret til:

Emne	Obligatoriske arbeidskrav	Prøving
JUS250-2-A Rett til helsehjelp og sosiale ytingar	I løpet av kurset skal ei obligatorisk oppgåve svarast på og leverast inn. Tidsramma vert angitt i kurset. Oppgåva må vere godkjend før studenten kan ta avsluttande eksamen i emnet.	Oppgåva tel 50 %. 4 timars skuleeksamen tel 50 %.
JUS250-2-C Health and Human Rights in the Welfare State	During the course, the students must - hold a presentation and - write a final paper (maximum 2000 words) The paper must be approved of prior to the school exam. The presentations will only take place if less than 35 students are following the course at the time of the planned presentations.	Paper: 50 % Four hour school exam: 50 %
JUS276-2-A Human Rights Law: Special Focus on Economic, Social and Cultural Rights	During the course, the students must - hold a presentation and - write a final paper (maximum 2000 words) The paper must be approved of prior to the school exam. The presentations will only take place if less than 35 students are following the course at the time of the planned presentations.	Paper: 50 % Four hour school exam: 50 %

Tilbake til sakslisten

Sak 48/14

JUS242 Rettergang Forslag om endring i litteraturliste

Til Studieutvalget

Forslag til endringer i «pensum» i faget JUS242 Rettergang mv

Nedenfor foreslår vi enkelte endringer i pensumlitteraturen i faget JUS242 Rettergang. Det orienteres også om en endring av seminarundervisningen i faget.

****

Pensumlitteraturen i faget jus 242 Rettergang er i dag angitt slik:

Litteratur:

- Henry John Mæland, Kort prosess, 3. revidert utgave, Bergen juni 2013.
- Johs. Andenæs, Norsk straffeprosess, 4. utgave. Samlet utgave ved Tor-Geir Myhrer, Oslo 2008, med unntak av kapittel 5, 11, 13, 17 I-VI, 20, 27-28, 30, 39-43, 46-47, 52, 57-58, 59 III-66, 67 IV-78.

Under «Kunnskaper» i læringsmålene heter det bl.a.: «Etter at kurset er gjennomført skal studenten kunne redegjøre for […] innholdet i og rekkevidden av de prosessuelle hovedprinsippene for så vel sivile saker som straffesaker.» Temaet «rettskraft» er etter vår vurdering ett av de hovedprinsippene en sikter til i læringsmålene. I sivilprosessen er temaet «rettskraft» særskilt nevnt i læringsmålene, et omfattende tema i undervisningen og dekket av pensumlitteraturen. I straffeprosessen er temaet «rettskraft» kort og oversiktspreget berørt i undervisningen, men ikke dekket av pensumlitteraturen. Vi foreslår derfor at pensumlitteraturen i straffeprosess utvides ved at kapittel 57 I-III og kapittel 58 i boka til Andenæs/Myhrer tas inn. Samlet innebærer dette en utvidelse av «pensum» med 11 sider.

Under «Kunnskaper» i læringsmålene heter det at studentene i straffeprosess bl.a. «skal […] kunne redegjøre for […] hvilke saker som behandles etter straffeprosessloven». Spørsmålet om, når og på hvilken måte sivile krav kan tas med i en straffesak er i dag ikke dekket av pensumlitteraturen, men temaet dekkes av ordlyden i læringsmålene. Temaet er praktisk viktig og har blitt tatt opp kort og oversiktspreget i undervisningen. Vi foreslår at pensumlitteraturen i straffeprosess utvides ved at kapittel 5 I-II og 75 I-III i boka til Andenæs/Myhrer tas inn. Samlet innebærer dette en utvidelse av «pensum» med 17 sider.

I sak 07/13 for fakultetsstyret, i punkt 4 i vedtaket, ble den kvantitative rammen for pensumlitteratur på 4. studieår økt til 35-40 sider pr. studiepoeng. Omfanget av pensumlitteraturen i faget Jus 242 Rettergang vil ligge godt innenfor denne rammen selv etter de endringer som foreslås.

Hvert studieår er det studenter som tar kontakt med de kursansvarlige for å få presisert hvilke deler av boken til Andenæs/Myhrer som er «pensum». Årsaken ligger i formuleringen av hvilke deler av boken som er «pensum». For å klargjøre hva som er «pensum» foreslår vi at en positivt angir hvilke deler av boken som er «pensum».

<u>På denne bakgrunn foreslår vi at pensumlitteraturen i faget Jus 242 Rettergang blir slik:</u>

Litteratur:

- Henry John Mæland, Kort prosess, 3. revidert utgave, Bergen juni 2013.
- Johs. Andenæs, Norsk straffeprosess, 4. utgave. Samlet utgave ved Tor-Geir Myhrer, Oslo 2008. Følgende kapitler er «pensum»: kapittel 1 til 5 II, 6 til 10, 12, 14 til 16, 17 VII til 19, 21 til 26, 29, 31 til 38, 44 til 45, 48 til 51, 53 til 57 III, 58 til 59 II, 67 I-III og 75 I-III.

****

Seminaropplegget i faget Jus 242 Rettergang ble noe endret studieåret 2013/2014. Tidligere var det to seminarrekker: én i sivilprosess på 12 timer og én i straffeprosess på 14 timer. På hver seminarrekke var det 10 parallelle grupper. Dette studieåret har en hatt tre seminarrekker: én i sivilprosess på 12 timer, én i straffeprosess på 12 timer og én i fellesprosess på 4 timer. På de to første seminarrekkene var det 10 parallelle grupper, mens det på fellesseminarene var 6 parallelle grupper. Hver gruppe på fellesseminarene hadde to seminarledere (de kursansvarlige). Endringen ble behandlet av SU på møtet den 12. februar 2013, se sak 16-13.

Tilbakemeldingen fra studentene etter årets kurs har til dels vært at fellesseminarene kom for tett opp mot eksamen, særlig fordi nye temaer ble introdusert på fellesseminarene. Vi som kursansvarlige anser innvendingen som tungtveiende, og ønsker ikke å fortsette med fellesseminarene. I stedet vil vi å øke timetallet for seminarene i både sivilprosess og straffeprosess til 14 timer, og ta noen av temaene på fellesseminarene opp på seminarene i sivilprosess og straffeprosess.

Endringen medfører at det totale timetallet som hver student tilbys i seminarundervisning i faget opprettholdes (28 timer), men at det totale timetallet for seminarledere i faget går ned fra 288 timer til 280. Nedgangen skyldes at det kun er én seminarleder pr. gruppe i sivilprosess og straffeprosess, mens det var to seminarledere pr. gruppe i fellessprosess. Siden ressursbruken går noe ned på grunn av endringen, antar vi at det ikke er nødvendig å fremme endringen som en vedtakssak i SU.

****

Bergen, 11. juni 2014

Magne Strandberg
Kursansvarlig

Ørnulf Øyen
Kursansvarlig

Tilbake til sakslisten

Sak 49/14

Studieutvalget
Det juridiske fakultet
Universitetet i Bergen

Bergen, 06.06.14

Søknad om endring (presisering) av pensum samt endring av emnebeskrivelse (obligatoriske forkunnskaper) – JUS287-2-A EU & EEA Commercial Law

Det søkes herved om en endring/presisering av pensum samt endring av emnebeskrivelsen på valgemnet EU & EEA Commercial Law hva gjelder nødvendige forkunnskaper for studenter som ønsker å ta kurset.

Dagens emnebeskrivelse inneholder ikke en pensumliste. I søknaden om opprettelse av kurset (se vedlegg), står imidlertid følgende oppgitt under punktet «Literature»:

> *Required reading materials:*
> *Selected chapters in C. Barnard, «The Substantive Law of the EU», 4th ed. 2013*
> *Selected articles on internal market issues*

Etter nærmere gjennomgang mener vi som kursansvarlige at pensum kan og bør presiseres ytterligere. Etableringsretten, fri flyt av kapital og monetær union vil ikke dekkes på årets kurs. Kapitlene i Barnard som omhandler disse – kap. 10 (61 s.) og kap. 15 (46 s.) – kan følgelig tas ut av pensumlisten.

Det finnes relativt lite engelskspråklig litteratur som behandler EØS-dimensjonen ved de fire friheter m.m. Flere større verk er imidlertid under arbeid og ventes ferdigstilt i løpet av 2014. Deler av disse vil mest sannsynlig kunne brukes på kurset i fremtiden.

Imellomtiden mener vi at tre kapitler i boken S. Norberg (red.) «EEA Law – A Commentary on the EEA Agreement» (1994) kan tjene som EØS-pensum på årets kurs. Boken er noe utdatert, men anses dekkende for de grunnleggende EØS-rettslige aspektene ved de tre fundamentale frihetene (varer, tjenester og arbeidskraft) som undervisningen vil fokusere på. Rettsutviklingen på EØS-siden har heller ikke vært like dynamisk som på EU-rettssiden på disse områdene, slik at nødvendig oppdatering også kan gis gjennom forelesningene.

Boken er ute av trykk, men kan bestilles på nett. Den finnes også på biblioteket (2 eks.), og kursansvarlige har 2 eksemplarer som studentene eventuelt kan låne. Avhengig av hvor mange som deltar på kurset vil det også vurderes å lage kopier av de mest relevante sidene til studentene.

Vi tillater oss derfor å foreslå følgende pensumliste:

> *C. Barnard, The Substantive Law of the EU, 4th ed. 2013, chpt. 1-9, 11-14, and 16.*
> *S. Norberg (ed.), EEA Law – A Commentary on the EEA Agreement, chpt. 14-16.*
>
> *All students should purchase a copy of Barnard's book for use on the course. A limited number of copies of Norberg will be available to loan from the library and from the course supervisors.*

Videre stilles visse krav til forkunnskaper i emnebeskrivelsen. Disse er som følger:

Krav til forkunnskapar

Good level of English language.
Three years of university studies.

I søknaden om opprettelse av kurset, under punktet "Basic admission requirements", står følgende:

*- compulsory**	*14*	*Three years of university studies*
*- recommended**	*15*	*Three years of university law studies*

Et obligatorisk krav til tre års universitetsstudier kan ha en ekskluderende effekt på enkelte søkere fra utenlandske universiteter som vi samarbeider med, og som ønsker å ta kurset. Ved universiteter i Storbritannia er det for eksempel vanlig å dra på utveksling i løpet av 2. studieår. Slike søkere bør ikke automatisk utelukkes fra å ta kurset. Opptak bør heller vurderes konkret ift den enkelte søker.

Vi tillater oss derfor å forslå følgende endringer til emnebeskrivelsen:

Anbefalte forkunnskaper

Good level of English language.
Three years of university studies.

Med vennlig hilsen,

Christian Franklin Halvard Fredriksen Ronny Gjendemsjø

Kursansvarlige
JUS287-2-A EU & EEA Commercial Law

Subject	
Course title	EU and EEA Commercial Law
Code	
Course title – bokmål*	EU and EEA Commercial Law
Course title – nynorsk*	EU and EEA Commercial Law
Course title – english*	EU and EEA Commercial Law
Number of credits*	10
Level (BA or MA)	MA
Course leader*	Associate Professor Christian Franklin Associate Professor Halvard Fredriksen Associate Professor Ronny Gjendemsjø
Subject lecturer(s)*	Associate Professor Christian Franklin Associate Professor Halvard Fredriksen Postdoctoral Research Fellow Ronny Gjendemsjø Research Fellow Malgorzata Cyndecka Research Fellow Ingrid Margrethe Halvorsen Research Fellow Håvard Ormberg
Contact with the Administration (can be changed by the Admin. without a new decision)	elective-courses@jurfa.uib.no
Combines successfully with	JUS258-2-A EU and EEA Public Procurement Law JUS258-2-B Competition Law
For courses in the law programme:	
- Course content**	The course aims to provide students with an overview of EU/EEA commercial law, focussing particularly on the regulation of the internal market and certain ancillary policies inherently connected thereto. The topics covered by the course constitute the very core of EU/EEA cooperation, and will include (but not be limited to) both theoretical and practical aspects of the rules governing the EU Customs Union, the Four Freedoms (i.e. free movement of goods, services, workers and capital) and restrictions, derogations and justifications thereto, and the EU Common Commercial Policy (CCP). Certain cross-policy aspects, particularly concerning the relationship between the Four Freedoms, state aid and competition rules, will also be touched upon during the course.
- Learning outcome**	By the end of the course, students will be expected to be able to demonstrate: 1. Thorough knowledge and understanding of the core EU Treaty and EEA-Agreement rules and principles with regard to the internal market and certain ancillary policies thereto, including (but not limited to): - The four freedoms (free movement of goods, services, workers and capital), including restrictions, derogations and justifications thereto - EU Common Commercial Policy - Certain cross-policy issues (particularly the relationship between the Four Freedoms, state aid and competition regulatory regimes) 2. General awareness of the most recent developments in the case-law of the EU and EFTA Courts in the policy fields in question. 3. General knowledge and understanding of the relationship between the EU and EEA regulatory regimes, and their relationship to the national legal systems of the EU and EFTA Member States. By the end of the course, students should have developed the

	following skills: - Reading and critical analysis enabling them to evaluate academic works in the field - Written and oral skills, including the clear and succinct expression of ideas through presentations and case-studies - A basic grounding in research skills and techniques particular to EU and EEA commercial law
- Literature**	Required reading materials: Selected chapters in C. Barnard, "The Substantive Law of the EU", 4th ed. 2013 Selected articles on internal market issues
Teaching:	
- teaching semester (autumn/spring)*	Autumn
- teaching methods*	Lectures and seminars
- teaching language*	English
- compulsory elements*	Students will be required to submit a paper during the course (approximately 2500 words), constituting 50% of their final grade in the subject. Students may be asked to prepare case-studies and/or short presentations for certain lectures/seminars.
Admission/admittance regulation:	
- general admittance requirements*	MAJUR, JUSVALG, INTL-JUS
- course admission*	
- capacity of course participant	No restrictions
- private candidate admittance*	
Exam:	
- examination semester (Autumn/Spring)*	Autumn. Students that fail the paper will have a second chance to resubmit their paper before the final exam.
- type of examination * o semester with teaching o semester without teaching	Paper (50%) and 30 minute oral examination (50%). Resit examination: A four hour written school exam will be offered to students who have passed their paper.
- duration of exam*	30 minute oral examination
- examination language* - the exam question - the answer	 English English
- grade system*	Graded scale with 5 levels from A to E for passes and F for fail, see Section 3-1 no. 2, first sentence of *Studieplanen for masterstudiet I rettsvitenskap ved UiB.*
Remedies permitted in addition to § 3-6	
Basic admission requirements (including language requirements):	Good level of English language
- compulsory*	Three years of university studies
- recommended*	Three years of university law studies
Academic overlap with other courses*	No overlapping with other courses
Evaluation*	The course will be subject to an annual evaluation by the Course Leaders, particularly taking into account answers to a feedback form to be distributed to all students attending the course.
Contact information* - Department/Institute/ Faculty	Contact person in the Administration: **elective-courses@jurfa.uib.no** Department: **The Faculty of Law** Visiting address: Magnus Lagabøtes plass 1 Office hours: 09.00 – 14.00. Postal address: Postboks 7806 Post number and city: 5020 BERGEN Phone: + 47 55 58 95 00 Fax: + 47 55 58 95 10 E-mail: http://www.uib.no/en/jur Web: http://www.jur.uib.no/

Target group(s)	The course aims to attract both exchange students as well as students on the Master's programme in law at the University of Bergen's Faculty of law, with an interest in EU/EEA law.
The need for adjustment with regard to the target groups	None
Financing of the course	In addition to the ordinary internal financial framework for elective subjects, provision should be made to allow for 4 hours of lectures to provide students with a basic introduction to EU and EEA law. This would be essential for all exchange students taking part on the course, who will presumably have limited knowledge of the EEA legal system, and to which most of the academic literature is written in Norwegian, Icelandic or German.
Resources	
- course leader	Internal
- teaching resources	Internal (24 hours of lectures/seminars).
- administrative resources	Internal
Relevance of the course	

Tilbake til sakslisten

Sak 50/14

Opptaksreglement for opptak til toårig mastergrad i rettsvitenskap

§ 1 Reglementets virkeområde

Reglementet gjelder opptak til toårig mastergrad i rettsvitenskap ved Universitetet i Bergen.

§ 2 Opptakets størrelse

30 studieplasser hvert studieår.

§ 3 Søknad om opptak

Opptak til toårig mastergrad i rettsvitenskap ved Universitetet i Bergen gjennomføres en gang i året. Søknad om opptak sendes elektronisk via universitetets SøknadsWeb. Frist for å søke opptak er 1. juli. Dersom fristen faller på en søndag, helligdag eller høytidsdag blir fristen forlenget til neste ordinære virkedag.

Alle relevante dokumenter skal følge søknaden. Manglende dokumentasjon blir ikke etterlyst. Det må leveres ny søknad med alle vedlegg for hver søknad om opptak.

Alle kopier av vitnemål og attester skal være skannet av originaldokumentasjonen.

§ 4 Opptaksgrunnlag

Grunnlaget for opptak er en bachelorgrad i rettsvitenskap eller juss fra Høgskolen i Lillehammer, Universitetet i Agder eller Universitetet i Stavanger, totalt 180 studiepoeng.

§ 5 Opptaksgrupper

a) Søkere som oppfyller opptaksgrunnlaget, og som kan rangeres på grunnlag av karakter.

b) b) Opptaket deles inn i tre opptaksgrupper, definert ut fra lærestedene som søkerne kan ha utdanningen sin fra.
   Studieplassene fordeles slik:
   - Høgskolen i Lillehammer: 18 plasser
   - Universitetet i Agder: 7 plasser
   - Universitetet i Stavanger: 5 plasser

   Søkere med utdanning fra de forskjellige lærestedene konkurrerer om studieplassene i opptaksgruppen de tilhører.

§ 6 Språkkrav

Det er kanskje ikke nødvendig å ha med noe om dette, siden vi kun tar opp studenter fra norske læresteder. Evt. kan vi skrive noe om at tilstrekkelige kunnskaper i norsk og engelsk må dokumenteres, og at dette er dekker gjennom bachelorvitnemål og karakterutskrifter fra lærestedene.

§ 7 Rangering av søkerne

Søkerne rangeres på grunnlag av gjennomsnittskarakter i de karakterbelagte emnene i rettsvitenskap/juss som inngår i opptaksgrunnlaget. Også karakterene i ExPhil og ExFac (eller tilsvarende innføringsemner) tas med i beregningen.

Rangering ut fra bokstavkarakter:
Rangering skjer ved at bokstavkarakterene erstattes med tallekvivalenter etter følgende skala: A = 5, B = 4, C = 3, D = 2, E = 1. For hvert emne multipliseres tallekvivalenten med antall studiepoeng og produktene summeres. Denne summen divideres med totalt antall studiepoeng, og resultatet beregnes med to desimaler. Eksempel:

	Studiepoeng	Karakter	Ekvivalent	Produkt
Emne l	10	A	5	50
Emne 2	15	C	3	45
Emne 3	15	B	4	60
Sum	40			15

Gjennomsnittet blir 3,88

Rangering ut fra tallkarakterer:
Tallkarakterene erstattes med en tallekvivalent etter følgende skala:

Tallkarakter	Ekvivalent
1,0–2,24	5
2,25–2,54	4
2,55–2,74	3
2,75–3,04	2
3,05–4,0	1

For hvert emne multipliseres tallekvivalenten med antall studiepoeng og produktene summeres. Denne summen divideres med totalt antall studiepoeng, og resultatet beregnes med to desimaler.

Krav til karaktersnitt
For å være kvalifisert for opptak må søker må ha et karaktersnitt på C eller høyere i de karakterbelagte emnene som inngår i opptaksgrunnlaget.

Dersom søkere står karaktermessig likt avgjøres opptak ved loddtrekning.

§ 8 Tilbud om studieplass og utsatt studiestart

Tilbud om opptak kan kun gis til søkere som ikke har fått tilbud om opptak til Integrert masterprogram i Rettsvitenskap ved Universitetet i Bergen gjennom Samordna opptak.

Tilbud om studieplass gjelder kun det aktuelle opptaket og kan ikke overføres til senere opptak.

Søkere som får tilbud om studieplass må akseptere tilbudet på SøknadsWeb innen oppgitt frist. Studenter som ikke overholder fristen eller som ikke møter fram ved studiestart i henhold til retningslinjer gitt ved Det juridiske fakultet, mister studieplassen.

Studenter som har fått tildelt studieplass, men som er forhindret fra å påbegynne studiet, på

grunn av verneplikt eller svangerskap/omsorg for egne barn eller alvorlig sykdom hos søker, kan søke Det juridiske fakultet om utsatt studiestart for ett år om gangen i inntil 2 år.

§ 9 Klage

Ved klage over avgjørelse om opptak, gjelder Forvaltningslovens bestemmelser om klagefrist (jfr. § 29 i Forvaltningsloven). Klagen stiles til Det juridiske fakultet. Dersom klagen ikke blir tatt til følge, vil den bli videresendt til Den sentrale klagenemnd. Klagenemndas avgjørelse kan ikke påklages.

§ 10 Ikrafttreden

Opptaksreglementet trer i kraft fra og med opptaket til høstsemesteret 2014.

Tilbake til sakslisten